

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ: СТАТИСТИЧНИЙ І НАУКОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНИ: СТАТИСТИЧНИЙ
І НАУКОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ
ЕФЕКТИВНОСТІ НАУКОВОГО
ПОТЕНЦІАЛУ**

УДК 001.895+330.341.1(083.41)(477)
ББК 72(4Укр)+65.013(4Укр)

Головний редактор
Академік НАН України В.Л. Богданов

Авторський колектив:
Б.А. Маліцький, О.О. Грачев, О.Н. Кубальський, В.А. Корнілов, В.П. Рибачук,
В.І. Хорєвін, Н.Г. Віденіна, Л.Р. Головащенко, Л.П. Овчарова

за участі
В.П. Бодєко, О.С. Вашуленко, А.П. Вікторової, Л.Й. Костенка, Т.О. Кухтенко,
В.Л. Майстрєнка, О.М. Міщука, В.М. Палія, Н.С. Петренко, С.І. Примаченко,
Т.М. Смирнової, О.П. Ульяненко, Л.О. Хоменко, Ю.В. Хоменка, Ю.А. Хомича

Рекомендовано до друку
Вченою радою ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу
та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України»

Національна академія наук України: статистичний і наукометричний аналіз ефективності наукового потенціалу: / Б.А. Маліцький, О.О. Грачев, О.Н. Кубальський, В.А. Корнілов, В.П. Рибачук, В.І. Хорєвін, Н.Г. Віденіна, Л.Р. Головащенко, Л.П. Овчарова; гол. ред. акад. НАН України В.Л. Богданов; НАН України, ДУ «Інститут дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва». – К. : Фенікс, 2016. – 228 с., іл.
ISBN 978-966136-323-5

Довідник містить основні статистичні дані про науково-технічний потенціал та результати діяльності Національної академії наук України. Матеріали довідника дають уявлення про місце та роль НАН України в системі наукових організацій держави, у тому числі в секторальному розрізі, а також у світовому контексті. Статистичні дані охоплюють в основному період з 2010 по 2014 роки. При підготовці довідника використані матеріали Державної служби статистики України, щорічні звіти Національної академії наук України, а також міжнародні наукометричні бази даних та наукові публікації.

Видання розраховане на працівників органів державної влади, науковців, студентів вищих навчальних закладів, журналістів, широку громадськість.

УДК 001.895+330.341.1(083.41)(477)
ББК 72(4Укр)+65.013(4Укр)

ISBN 978-966136-323-5

© Колектив авторів, 2016
© ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України», 2016

ЗМІСТ

Передмова.....	8
I. Національна академія наук України.....	12
I.1. Довідкова інформація.....	17
I.2. Правовий статус Національної академії наук України і національних галузевих академій наук України (витяг із Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»)	26
II. Національна академія наук України в системі наукових організацій світу.....	39
II.1. Співпраця та міжнародні об'єднання академій наук.....	43
II.2. Кількість національних академій наук країн світу.....	47
III. Національна академія наук України в структурі наукового потенціалу України.....	49
III.1. Академічний сектор науки України: національні академії наук.....	49
III.2. Організації, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності.....	50
III.3. Розподіл кількості організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки.....	52
III.4. Розподіл організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за національними академіями наук і міністерствами.....	53
III.5. Кількість працівників наукових організацій і міністерств за секторами діяльності.....	55
III.6. Кількість працівників наукових організацій національних академій наук і міністерств за категоріями персоналу.....	57
III.7. Кількість фахівців, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за науковими ступенями.....	62
III.8. Кількість дослідників, які виконували наукові та науково-технічні роботи в організаціях національних академій наук і міністерств, за науковими ступенями.....	64
III.9. Розподіл дослідників за науковими ступенями та віком.....	69
III.10. Кількість жінок серед дослідників, які виконували наукові та науково-технічні роботи в організаціях національних академій наук і міністерств, за науковими ступенями.....	71
III.11. Кількість працівників-сумісників, які виконували наукові та науково-технічні роботи, в організаціях національних академій наук і міністерств.....	75
III.12. Розподіл докторів наук, зайнятих в економіці України, за типами організацій.....	79
III.13. Розподіл кандидатів наук, зайнятих в економіці України, за типами організацій.....	80

III.14.	Показники фінансування наукових та науково-технічних робіт наукових організацій України за секторами діяльності.....	82
III.15.	Фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт в організаціях національних академій наук і міністерств.....	86
III.16.	Фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у наукових організаціях національних академій наук і міністерств за джерелами фінансування.....	88
III.17.	Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами організацій національних академій наук. і міністерств.....	94
IV.	Члени Національної академії наук України.....	99
IV.1.	Розподіл дійсних членів Національної академії наук України за галузями наук.....	102
IV.2.	Розподіл дійсних членів Національної академії наук України за віковими групами.....	103
IV.3.	Розподіл членів-кореспондентів Національної академії наук України за галузями наук.....	103
IV.4.	Розподіл членів-кореспондентів Національної академії наук України за віковими групами.....	104
IV.5.	Іноземні члени Національної академії наук України.....	105
IV.6.	Розподіл дійсних членів та членів-кореспондентів Національної академії наук України, зайнятих в економіці України, за типами організацій: 2015.....	107
IV.7.	Кількість жінок – дійсних членів і членів-кореспондентів Національної академії наук України.....	107
IV.8.	Розподіл дійсних членів і членів-кореспондентів Національної академії наук України за посадами: 2015.....	108
IV.9.	Кількість дійсних членів і членів-кореспондентів Національної академії наук України , відзначених державними та іноземними преміями і нагородами.....	109
V.	Результативність наукової та науково-технічної діяльності наукових організацій України.....	110
V.1.	Показники результативності наукової та науково-технічної роботи наукових організацій України за секторами діяльності.....	110
V.2.	Кількість наукових та науково-технічних робіт, виконаних організаціями національних академій наук і міністерств.....	114
V.3.	Кількість друкованих робіт в організаціях національних академій наук та міністерств.....	121
V.4.	Кількість заявок на видачу охоронних документів у Державній службі інтелектуальної власності України в організаціях національних академій наук і міністерств.....	124
V.5.	Кількість отриманих охоронних документів у Державній службі інтелектуальної власності України в організаціях національних академій наук і міністерств.....	126

V.6.	Кількість заявок на видачу охоронних документів у патентних відомствах іноземних держав в організаціях національних академій наук і міністерств.....	128
V.7.	Кількість отриманих охоронних документів у патентних відомствах іноземних держав в організаціях національних академій наук і міністерств.....	130
VI.	Міжнародне співробітництво Національної академії наук України.....	132
VI.1.	Міжнародні зв'язки Національної академії наук України.....	132
VI.2.	Показники міжнародного співробітництва наукових організацій України за секторами діяльності.....	132
VI.3.	Зарубіжні відрядження наукових працівників.....	135
VI.4.	Розподіл кількості наукових працівників організацій національних академій наук і міністерств, які виїжджали за межі України, за терміном перебування.....	142
VI.5.	Кількість грантів, отриманих на наукову роботу від міжнародних фондів, в наукових організаціях національних академій наук і міністерств.....	147
VII.	Національна академія наук України у вітчизняному та світовому інформаційному просторі.....	150
VII.1.	Кількість публікацій науковців України у міжнародній базі даних "Scopus".....	150
VII.2.	Кількість індексованих у міжнародній базі даних "Scopus" публікацій наукових установ Національної академії наук України та вищих навчальних закладів і наукових організацій Міністерства освіти і науки України: 2000-2013.....	153
VII.3.	Представленість наукових центрів світу у веб-рейтингу "Ranking Web of World Research Centers".....	155
VII.4.	Представленість наукових журналів, що видані в Україні, у міжнародних базах даних за національними академіями наук і міністерствами.....	156
VII.5.	Індекси впливу виданих в Україні наукових журналів Національної академії наук України, представлених у міжнародних базах даних: 2014.....	160
VII.6.	Представленість наукових організацій і вищих навчальних закладів України у міжнародній базі даних "Google Scholar".....	161
VII.7.	Моніторинг публікацій про діяльність Національної академії наук України в засобах масової інформації.....	163
VIII.	Міжнародні зіставлення наукової та науково-технічної діяльності....	166
VIII.1.	Показники чисельності науковців.....	166
VIII.2.	Фінансові показники розвитку наукової сфери у світі.....	172
VIII.3.	Результативність наукових досліджень.....	182

IX. Додаткові показники внутрішньої статистики Національної академії наук України.....	186
IX.1. Інституційна структура Національної академії наук України.....	186
IX.2. Кількість працівників Національної академії наук України.....	187
IX.3. Розподіл чисельності наукових працівників за науковим ступенем.....	188
IX.4. Розподіл наукових працівників за галузями наук по відділеннях Національної академії наук України.....	189
IX.5. Вікова структура наукових працівників.....	190
IX.6. Підготовка наукових кадрів через аспірантуру і докторантуру Національної академії наук України: 2010-2014.....	191
IX.7. Вїзд наукових працівників Національної академії наук України за кордон.....	197
IX.8. Фактичний обсяг фінансування Національної академії наук України за рахунок державного бюджету.....	199
IX.9. Випуск друкованої продукції.....	203
IX.10. Кількість заявок на видачу охоронних документів та отриманих охоронних документів у Державному департаменті інтелектуальної власності України.....	209
IX.11. Кількість заявок на видачу охоронних документів та отриманих охоронних документів у патентних відомствах іноземних держав.....	210
IX.12. Створення і використання об'єктів інтелектуальної власності та впровадження наукових розробок.....	211
IX.13. Кількість господарських договорів і контрактів та обсяги їх фінансування.....	212
IX.14. Зовнішньоекономічна діяльність Національної академії наук України.....	213
IX.15. Кількість, фінансування госпдоговорів з вітчизняними замовниками, контрактів з іноземними підприємствами, що виконувались установами НАН України у 2014 р. та впроваджені ними розробки.....	214
IX.16. Кількість учених Національної академії наук України, нагороджених Державними преміями України: 2000-2014.....	215
IX.17. Кількість учених Національної академії наук України, нагороджених державними нагородами України: 2000-2014.....	215
IX.18. Перелік установ НАН України - власників наукових об'єктів, що становлять національне надбання.....	216
Методологічні пояснення.....	221

Скорочення

НАН України	– Національна академія наук України
МОН України	– Міністерство освіти і науки України
МААН	– Міжнародна асоціація академій наук
СНД	– Співдружність незалежних держав
ОЕСР	– Організація економічного співробітництва та розвитку – міжнародна організація, що об'єднує 34 найбільш економічно розвинені країни світу – більшість держав Європейського Союзу, США, Австралія, Швейцарія, Норвегія, Південна Корея, Японія
ЮНЕСКО (UNESCO)	– Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, яка сприяє міжнародній співпраці з розвитку фундаментальних та інженерних наук, вузівської науки
Євростат (European Statistical Office)	– Статистична організація Європейської Комісії, яка координує діяльність статистичних організацій країн - членів ЄС
G-20	– Група Двадцяти є групою міністрів фінансів та керівників центральних банків економічно розвинених країн: Австралія, Аргентина, Бразилія, Велика Британія, Індія, Індонезія, Італія, Канада, Китай, Корея, Мексика, Німеччина, ПАР, Росія, Саудівська Аравія, США, Туреччина, Франція, Японія
IAP	– Міжакадемічна група з міжнародних проблем – InterAcademy Panel on International Issues
WAS	– Академія наук для розвитку науки в країнах, що розвиваються (World Academy of Sciences for the advancement of science in developing countries)

Умовні позначення в таблицях

Тире (–)	– явищ не було
Крапки (...)	– відомості відсутні
Нуль (0; 0,0)	– явища відбувалися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці розрядами
Символ (×)	– заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу
“у тому числі”, “з них”	– означає, що наведено не всі складові загальної суми.

ПЕРЕДМОВА

Наукове видання „Національна академія наук України: статистичний і наукометричний аналіз ефективності наукового потенціалу”, що презентується, є реалізацією ідеї регулярної публікації довідника, започаткованого два роки тому. Друге видання, як і попереднє¹, містить основні статистичні дані про стан та розвиток науково-технічного потенціалу і результати діяльності Національної академії наук України. Фактично йдеться про здійснення моніторингу діяльності НАН України. Порівняно з першим випуском довідник доповнено даними за останні три роки і додатковими показниками.

Концептуальний підхід при розробці змісту і структури довідника збережений. Автори виходили з тієї мети, що розміщений у ньому довідковий і статистичний матеріал має об’єктивно віддзеркалювати місце і роль НАН України у системі наукових організацій країни і у світовому вимірі.

Структурно довідник складається з *дев’яти* розділів.

У *першому* розділі вміщено основні відомості про статус, органи управління, структуру, науковий потенціал і основні напрями та результати діяльності Академії (співробітництво з освітніми установами, координація наукових досліджень, інноваційна діяльність і впровадження наукових розробок, експертна та видавнича діяльність, а також міжнародне наукове співробітництво). У розділі наведено тексти статей прийнятого восени минулого року (набрав чинності в січні 2016 р.) Закону України „Про наукову і науково-технічну діяльність”, що регламентують правовий режим діяльності академічного сектору науки України.

¹ Національна академія наук України: структура, динаміка та ефективність наукового потенціалу: стат. та наукометр. аналіз / Б.А. Маліцький, О.О. Грачев, В.А. Корнілов, В.П. Рибачук, В.І. Етоков, В.І. Хоревін, Н.Г. Віденіна, Л.Р. Головащенко; гол. ред. В.Л. Богданов; НАН України, Центр дослідж. наук.-техн. потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва. – К.: Фенікс, 2014. – 142 с.

У *другому* розділі наведено коротку оглядову інформацію і дані про типи, поширеність та значення академічної форми організації науки, що існує в 114 країнах світу. Охарактеризовано динаміку утворення академій наук, перші з яких з'явилися у XVII столітті, а також міжнародну співпрацю сучасних академій та їх об'єднань.

Третій розділ містить інформацію, що відображає місце НАН України в структурі наукового потенціалу країни, зокрема порівняльні дані її наукового потенціалу з потенціалом інших національних академій наук країни, а також основних науковомістких міністерств (освіти і науки, охорони здоров'я, аграрної політики та продовольства, енергетики та вугільної промисловості).

У *четвертому* розділі наведено статистичні дані та короткий коментар щодо складу і досягнень членів НАН України – дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів та іноземних членів. Деякі зведення, що були започатковані у попередньому виданні довідника, викликали зацікавленість читачів.

П'ятий розділ присвячений статистичним даним, що характеризують обсяг виконаних наукових і науково-технічних досліджень, наукові досягнення установ Академії – динаміку публікаційної і винахідницької активності, участь у реалізації державних наукових і науково-технічних програм тощо.

До *шостого* розділу включено статистичні показники міжнародного співробітництва наукових організацій НАН України, галузевих національних академій наук і деяких міністерств щодо зарубіжних відряджень наукових працівників, участі у міжнародних наукових конференціях, виконання досліджень за міжнародними грантами тощо.

Логічно пов'язаний з цим розділом наступний, *сьомий* розділ – „НАН України у вітчизняному і світовому інформаційному просторі”, де мова йде про наукометричні оцінки представленості академічних організацій та

періодичних видань України в зарубіжних базах даних наукових публікацій, а також у світових рейтингах наукових центрів. У розділі вміщено перелік журналів НАН України, що перевидаються за кордоном іноземними мовами або видаються в Україні англійською мовою.

Цей випуск довідника доповнено спеціальним (*восьмим*) розділом, у якому представлено порівняння статистичних даних щодо науково-технічного потенціалу України та інших країн світу, передусім країн ЄС. Наведені дані значною мірою відображають місце наукової сфери в суспільних відносинах країни, ту роль, яку їй відводять керівні органи (уряд, парламент, президент) відповідної країни в досягненні цілей сталого розвитку, вирішенні нагальних проблем та задоволенні духовних і соціально-економічних потреб суспільства.

У *дев'ятому* розділі наведено дані про динаміку наукового потенціалу та результативність діяльності відділень, наукових установ і підприємств дослідно-виробничої бази НАН України в аспекті відомчої статистики.

Наприкінці викладено основні методологічні пояснення, що застосовуються в статистичних збірниках Державної служби статистики України «Наукова та інноваційна діяльність в Україні». Методологічні пояснення до розділів II, IV, V та VIII наведені в примітках та виносках до відповідних таблиць і рисунків. Додаткові показники у розділі IX подані відповідно до методології відомчої статистики Національної академії наук України.

При підготовці довідника використано дані збірників державної та відомчої статистики, а також матеріали деяких публікацій, веб-пошукові системи і бази даних.

Основний часовий ряд статистичних даних охоплює останній п'ятирічний період – з 2010 року по 2014 рік. В окремих випадках наводяться дані більш раннього періоду, а де було можливо – дані за 2015 рік.

Довідник містить 156 таблиць і 65 рисунків, які об'єднані за видами показників у 67 блоків (перелічені у змісті довідника).

Цей довідник є другим науковим виданням такого роду в Інституті досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України. Автори вдячні всім колегам, які надали свої відгуки, зауваження чи побажання до першого видання і висловлюють сподівання щодо подальшої конструктивної співпраці у підготовці наступних випусків довідника.

Видання розраховане на працівників органів державної влади, науковців, студентів вищих навчальних закладів, журналістів, широку громадськість. Автори вважатимуть поставлену мету досягнутою, якщо довідник сприятиме пошуку неупередженої аргументації при обговоренні проблем і опрацюванні пропозицій і рішень щодо розвитку вітчизняної науки в цілому і Національної академії наук України зокрема.

I. НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Національна академія наук була створена зусиллями видатного вченого В.І. Вернадського та ряду інших відомих українських науковців і державних діячів у листопаді 1918 року. З самого початку свого існування в дуже важких соціально-економічних та політичних умовах тих часів Академія спрямовувала зусилля на вирішення складних проблем матеріального і духовного розвитку українського народу, формування інтелектуального потенціалу країни. Інтелект і праця академічних вчених втілені в багатьох досягненнях українського народу – трудових, соціально-культурних та духовних. Діяльність Академії наук, особливо за президентства академіка Б.Є. Патона, базувалася на поєднанні цілеспрямованих фундаментальних досліджень з практичними розробками, що сприяло суттєвому внеску науковців в інноваційний розвиток України, у створення нових наукомістких галузей, розширення випуску продукції з високим рівнем доданої вартості, зростання її ринкової конкурентоспроможності. Вже починаючи з 70-х років минулого століття впровадження академічних розробок у виробництво давало щорічно близько 1 млрд. дол. США економічного ефекту.

Патонівські зварювальні технології, що забезпечили в роки війни наймасовіший випуск відомого у світі танка Т-34, спорудження десятків суцільнозварних мостів та тисяч промислових конструкцій, сучасні технології зварювання металів для космосу і безпосередньо живої тканини людини, наукове забезпечення створення найпотужніших ракет, надважких літаків, виробництва монокристалів та надтвердих матеріалів, сучасних лікарських препаратів, фундаментальні результати у дослідженні мікро- і макросвіту та багато інших досягнень науковців НАН України широко відомі в країні та за її межами. Високі

технології, що розроблені в Академії, сприяли в свій час модернізації багатьох галузей економіки, забезпечили отримання унікальної вітчизняної продукції та значного економічного ефекту від їх практичної реалізації. Так, перехід в 70-х роках минулого століття нафтогазової системи СРСР на труби великого діаметру, в науковому забезпеченні виробництва яких великий внесок зробили науковці Академії наук, а також створення унікального автоматизованого устаткування для їх зварювання в магістралі сприяло значному зростанню економіки країни. Економічна віддача експлуатації тільки української частини магістралі в декілька разів перевищує бюджетні інвестиції в академічну науку.

Навіть зараз, у важких умовах своєї діяльності, дефіциті коштів, зношеності дослідно-експериментальної бази, виникненні серйозних проблем із збереженням наукових шкіл, забезпеченні спадкоємності поколінь вчених та багатьох інших економічних і соціальних проблем, Академія продовжує залишатися флагманом вітчизняної науки, важливим фактором міжнародного іміджу країни.

Національна академія наук України лідирує за багатьма показниками наукової діяльності. Більшість українських наукових видань, що входять до міжнародних баз даних наукового цитування, видаються НАН України. Двадцять академічних журналів перекладаються на англійську мову зарубіжними видавцями, ще 11 журналів видаються англійською мовою в Україні.

Кожного року в наукових установах Академії отримуються результати світового рівня. За останнє десятиріччя науковці Академії здійснили фундаментальні дослідження в галузі теорії міцності конструкційних матеріалів, що працюють в умовах радіаційного опромінювання. На базі цих результатів, а також науково-технологічних досягнень фахівців інших наукових дисциплін – математиків, фізиків, хіміків, матеріалознавців,

енергетиків – вдалося продовжити термін експлуатації чотирьох енергоблоків атомних електростанцій на 10–20 років. За оцінками ДП «НАЕК «Енергоатом» економічний ефект цієї інновації лише для одного такого енергоблоку становить близько 1,5 млрд. дол. у рік.

Значний технологічний та економічний внесок у розвиток залізничного транспорту внесли науковці Інституту електрозварювання ім. Е.О. Патона. Вони розробили технологію і забезпечили виробництво на заводі електрозварювальних приладів (м. Каховка) спеціальних машин для стикового зварювання рейок із високоміцної сталі. За цією технологією в Україні вже прокладено понад 5 тис. км «оксамитового» шляху, що дозволило підвищити швидкість руху потягів до 160 км/год. Продукція патоновців сьогодні використовується в 11 країнах світу, в тому числі в Китаї і США. За кордон експортовано таких зварювальних машин майже на 230 млн. доларів.

Активно працюють вчені Академії над вирішенням проблем технологічного оснащення світового рівня в медичній галузі України. Так, розробка вчених Інституту проблем реєстрації інформації – інноваційна технологія діагностики та лікування косоокості у дітей за допомогою так званих мікроплазмових компенсаторів взагалі не має аналогів у світі. Існує домовленість з зацікавленими організаціями Китаю про спільне виробництво мікроплазмових окулярів. За даними лікарів тільки в Україні це допоможе відновити зір більше ніж 200 тис. дітей. А фахівці Міжнародного науково-учбового центру інформаційних технологій і систем НАН України і МОН України розробили устаткування для відновлення рухових функцій, порушених внаслідок тяжких захворювань, в основу яких покладено оригінальну технологію створення електронного образу руху і програмування відповідної послідовності електростимулюючих імпульсів. Це устаткування у порівнянні з зарубіжними аналогами має

більш широкий спектр функцій і, до того ж, набагато дешевше.

Ці та багато інших фактів наукових досягнень академічних вчених, які вони отримують навіть в сучасних умовах зменшення фінансування, коли науковці змушені працювати за скороченим робочим тижнем і мізерну оплату їхньої праці, що в декілька разів менша заробітної плати в багатьох інших галузях, коли посилюється психологічний тиск на Академію з боку окремих урядовців і політиків, які безпідставно воліють її зруйнувати, керуючись не здоровим глуздом, не дійсним патріотизмом, а вузькими особистими, далекими від державних інтересами, НАН України демонструє, що принципи, які покладено в основу її діяльності, залишаються вірними і продуктивними. Академічна спільнота своїм реальним внеском у розвиток держави дає їм гідну відсіч. Наведені в довіднику дані значною мірою відображають реальне місце Академії наук у суспільних відносинах в країні, ту роль, яку їй відводить державна влада в досягненні високих цілей, вирішенні нагальних проблем та задоволенні потреб народу. Вони свідчать не лише про першорядне значення наукової сфери для успішного розвитку країни, а й про рівень розуміння цієї істини керівництвом держави. Опора на наукову сферу, її всебічна підтримка та розвиток є об'єктивною умовою зростання досягнень в усіх сферах життя суспільства.

НАН України однією з перших у світі розпочала перетворюватися на оригінальну та ефективну національну інноваційну систему. Досвід її діяльності щодо безпосереднього використання фундаментальних досліджень для забезпечення інноваційних процесів на найвищому науковому рівні сприяє модернізації національних наукових систем багатьох країн. Починаючи з середини минулого сторіччя кількість національних академій наук зростає в світі в 1,5 рази. Зараз вони функціонують у 114 країнах світу. Академії природно

мають свої особливості, проте майже всі вони, навіть утворені в країнах з незначним науковим потенціалом, націлені передусім на розвиток фундаментальних досліджень. Розповсюдження академічної форми організації наукових досліджень має під собою об'єктивну підставу. Загальновизнано, що в залежності від вибору економічної моделі науково-технологічний фактор забезпечує не менше двох третин приросту ВВП. Більш сучасні дослідження впливу цього фактора на економіку свідчать, що саме фундаментальні дослідження мають вирішальне значення для прогресу країни. На прикладі країн, які в свій час швидко розвивалися (Японія, Південна Корея, Китай та ін.) можна побачити, що «запозичення» знань на початковому етапі зростання обов'язково змінюється етапом розвитку і використання національних наукових знань фундаментального характеру.

Своєрідна академізація наукових досліджень відбувається і в США, які вважаються країною з виключно університетською наукою. Насправді безпосередньо в університетах виконується менше половини фундаментальних досліджень. Більше того, за останні чотири десятиліття в дослідних університетах відбувається певна автономізація науково-дослідних структур.

В Україні поки що існують передумови для подальшого розвитку власної фундаментальної науки. Руйнація того, що створено поколіннями вітчизняних вчених, було б не просто помилкою, а великою загрозою національній безпеці країни. Тому що багато з того, що зруйновано в Україні (заводи, дороги, будівлі) за гроші можна відносно швидко відновити. На відродження ж науки потрібно не один десяток років.

Безумовно, НАН України, як стрижень усієї наукової системи країни, потребує адаптації до сучасних умов суспільного життя. І в традиції Академії завжди було прагнення модернізуватися у відповідності з вимогами часу.

Сьогодні керівництво Академії, наукове співтовариство, працюють разом над реалізацією положень, закладених у новій «Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014 – 2023 роки». Наполеглива робота ведеться з метою приведення нормативних актів, що регламентують діяльність НАН України у відповідність до вимог нової редакції Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність». А головне, попри усі труднощі в країні, співробітники Академії зосереджені на якомога швидшому їх подоланні своїми науковими та інноваційними засобами, що забезпечили Україні міжнародний авторитет, сприяли її соціально-економічному розвитку в минулому і здатні ефективно вплинути на вихід країни з кризи і гідно увійти до кола розвинених країн Європи і світу в наш час.

I.1. Довідкова інформація²

Національна академія наук України заснована 27 листопада 1918 року у м. Києві. Її першим президентом був видатний вчений зі світовим ім'ям академік Володимир Іванович Вернадський. Президентами Академії в різні періоди були визнані науковці та організатори науки академіки: Микола Прокопович Василенко (з 1921 до 1922 рр.), Орест Іванович Левицький (у 1922 р.), Володимир Іполитович Липський (з 1922 до 1928 рр.), Данило Кирилович Заболотний (з 1928 до 1929 рр.), Олександр Олександрович Богомолець (з 1930 до 1946 рр.), Олександр Володимирович Палладін (з 1946 до 1962). З 1962 року Національну академію наук України очолює всесвітньо

² Станом на 1 січня 2016 року.

Джерело: Матеріали Довідки про Національну академію наук України. – URL: http://www.nas.gov.ua/UA/About/Documents/2015_dovidka.pdf.

відомий учений у галузі металургії, зварювання і технології металів, організатор науки, державний і громадський діяч. Борис Євгенович Патон, академік НАН України (з 1958 р.), з 1962 р. – академік Академії наук СРСР, з 1992 р. – Російської академії наук, ряду інших зарубіжних академій наук, Президент Міжнародної асоціації академій наук (з 1993 р.), двічі Герой Соціалістичної Праці (1969, 1978), перший Герой України (1998).

Статус. Національна академія наук України (НАН України, Академія) згідно з чинним законодавством є вищою науковою самоврядною організацією України, що заснована на державній власності. Самоврядність Академії полягає в самостійному визначенні тематики досліджень та форм їх організації і проведення, формуванні своєї структури, вирішенні науково-організаційних, господарських, кадрових питань, здійсненні міжнародних наукових зв'язків, виборності та колегіальності органів управління. Академія об'єднує дійсних членів, членів-кореспондентів та іноземних членів, усіх науковців її установ, організовує і здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження з найважливіших проблем природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук.

Органи управління. Найвищим органом самоврядування НАН України є Загальні збори, що складаються з дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів. У сесіях Загальних зборів (крім питань, пов'язаних з виборами дійсних членів, членів-кореспондентів та іноземних членів НАН України) беруть участь з правом ухвального голосу наукові працівники, делеговані трудовими колективами наукових установ Академії, з правом дорадчого голосу – іноземні члени,

керівники наукових установ Академії та представники наукової громадськості.

У період між сесіями Загальних зборів керівництво роботою Академії здійснює Президія НАН України, яка обирається Загальними зборами строком на 5 років. До складу Президії НАН України, вибори якої відбулися у квітні 2015 року, входять 32 особи, у тому числі президент, п'ять віце-президентів, головний учений секретар, 14 академіків-секретарів відділень, 11 членів. У засіданнях Президії також беруть участь з правом дорадчого голосу 4 виконуючих обов'язки членів Президії та 16 радників Президії НАН України.

Структура. У НАН України функціонують 3 секції (фізико-технічних і математичних наук; хімічних і біологічних наук; суспільних і гуманітарних наук), що об'єднують 14 відділень наук: математики; інформатики; механіки; фізики та астрономії; наук про Землю; фізико-технічних проблем матеріалознавства; фізико-технічних проблем енергетики; ядерної фізики та енергетики; хімії; біохімії, фізіології і молекулярної біології; загальної біології; економіки; історії, філософії та права; літератури, мови та мистецтвознавства.

В Академії діють 5 регіональних наукових центрів подвійного з Міністерством освіти і науки України підпорядкування: Донецький (м. Краматорськ, Донецька обл.), Західний (м. Львів), Південний (м. Одеса), Північно-східний (м. Харків), Придніпровський (м. Дніпропетровськ).

Основною ланкою структури НАН України є науково-дослідні інститути та прирівняні до них наукові установи. У структурі НАН України діють національні заклади – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника, Національний науково-природничий музей, Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка, Національний

дендрологічний парк «Софіївка», Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія», Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут», Національний центр «Мала академія наук України» МОН України та НАН України.

До структури НАН України входять також організації дослідно-виробничої бази (дослідні підприємства, конструкторсько-технологічні організації, обчислювальні центри). Усього на цей час у НАН України діють 168 наукових установ та 46 організацій дослідно-виробничої бази.

Співробітництво з освітніми установами. У 2015 р. укладено близько 200 договорів з вищими навчальними закладами про співробітництво, проходження виробничої та переддипломної практики студентів тощо. Розроблялося майже 200 спільних наукових проектів. Мережа спільних з освітянами науково-навчальних структур (понад 250 комплексів, центрів, лабораторій, філій кафедр тощо) дозволяє широко використовувати потенціал НАН України для підготовки фахівців високої кваліфікації для потреб вищої школи та НАН України. Близько 1300 науковців Академії (з них кожний десятий академік або член-кореспондент НАН України) читали навчальні курси, цикли лекцій з актуальних напрямів науки. У 2015 р. близько 280 науковців-освітян захистили у спеціалізованих вчених радах наукових установ НАН України дисертаційні роботи на здобуття вченого ступеня доктора наук та кандидата наук. Понад 1200 студентів виконували дипломні роботи під керівництвом провідних учених НАН України. Побачили світ близько 100 монографій, підготовлених у творчій співпраці з освітянами.

Координація наукових досліджень. Значний внесок у реалізацію цього важливого напрямку діяльності

Академії здійснюють Міжвідомча рада з координації фундаментальних досліджень, Рада президентів академій наук України, Експертна рада з питань оцінювання тем фундаментальних науково-дослідних робіт при НАН України. Робота цих органів сприяє розробленню та реалізації узгодженої наукової політики, підготовці та внесенню у владні структури пропозицій з удосконалення нормативно-правової бази функціонування наукової сфери, матеріально-технічної і фінансової підтримки досліджень, поліпшення кадрового забезпечення.

Науково-координаційну роботу з окремих актуальних наукових напрямів і проблем проводять громадські наукові об'єднання НАН України. Нині у НАН України працює 75 наукових рад, 19 комітетів, 15 комісій, 24 наукових товариства. Їх зусилля зосереджено на питаннях координації перспективних наукових досліджень, підготовці пропозицій та аналітичних матеріалів для державних органів влади, організації та проведенні наукових читань, конференцій, семінарів, симпозіумів.

Впровадження наукових розробок, інноваційна діяльність. Науковими установами НАН України в 2015 році впроваджено в різні галузі економіки України понад 1150 новітніх розробок, серед яких передові технології, у тому числі інформаційні, машини, устаткування, матеріали, автоматизовані комплекси і системи, програмні продукти, бази даних і бази знань, сорти рослин, методичні рекомендації та методики, стандарти.

Установами Академії укладено 20 ліцензійних договорів в Україні й за кордоном, отримано 576 патентів на винаходи і корисні моделі. Успішно виконано 40 науково-технічних інноваційних проектів, які були відібрані за конкурсом на початку року.

У рамках зовнішньоекономічної діяльності установи Академії у 2015 році реалізували близько 160 контрактів з

корпораціями, компаніями, підприємствами, центрами більше 20 високорозвинених країн світу. Були здійснені поставки науково-технічної продукції, трансфер технологій, науково-технологічні послуги на загальну суму понад 92,9 млн. грн.

Наукові розробки НАН України були представлені на 8 крупних виставкових заходах, зокрема на міжнародній сільськогосподарській виставці «Зернові технології 2015», Українському форумі інноваційних технологій Innotech Ukraine, міжнародній виставці охорони здоров'я «MEDICAEXPO-2015», IX Всеукраїнському фестивалі науки, міжнародних спеціалізованих виставках: «HI-TECH EXPO. Високі технології», «PHARMA Tech Expo» та LABComplex, міжнародній виставці «БЕЗПЕКА 2015».

Науково-експертна діяльність. Одними з основних завдань Академії як вищої наукової організації країни є підготовка наукових оцінок і прогнозів суспільно-політичного, соціально-економічного і культурного розвитку держави, її економічного стану, розроблення відповідних пропозицій і рекомендацій з цих питань, участь у формуванні державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності.

У 2015 році установами НАН України на замовлення різних органів державної влади було надано понад 2000 експертних висновків (зауважень та пропозицій, коментарів тощо) до нормативно-правових актів і програмних документів, а також інформаційно-аналітичних матеріалів (наукових оцінок, прогнозів, пропозицій і рекомендацій) з різних питань суспільного розвитку. Значний обсяг експертної роботи виконувався фахівцями Академії, включеними до складу науково-експертних, консультаційних рад, комісій, створених при державних органах для попереднього розгляду та надання наукових висновків з різних питань їх діяльності.

НАН України на регулярній основі здійснює оцінку тематики фундаментальних досліджень наукових установ країни, що виконується за кошти державного бюджету України. Протягом 2015 року було розглянуто 1752 науково-дослідні роботи восьми головних розпорядників бюджетних коштів, по кожній з яких надано відповідний експертний висновок щодо доцільності її фінансування з державного бюджету.

Видавнича діяльність. У структурі Академії працюють два видавництва: ДП «НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України» і Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, на які припадає близько 7% книжкової продукції Академії. У 2015 році видавництво «Наукова думка» випустило у світ 20 наукових монографій, підготовлених працівниками НАН України, загальним обсягом понад 400 обліково-видавничих аркушів. У ВД «Академперіодика» видано 262 випуски академічних журналів загальним тиражем понад 46,8 тис. примірників та обсягом понад 3,0 тисячі обл.-вид. арк. Зокрема, 195 випусків 33 видань за Програмою підтримки журналів НАН України. ВД «Академперіодика» видав 7 наукових монографій сукупним обсягом понад 152 обліково-видавничих аркушів.

Протягом 2015 р. установами НАН України видано 404 наукові монографії, 154 збірника наукових праць, 105 навчальних і 245 довідкових та науково-популярних видань. Загальна кількість статей у періодичних виданнях становить 21 тисячу, з них понад 16 тисяч (близько 78 %) – у фахових вітчизняних і зарубіжних виданнях. За кордоном опубліковано 81 наукову книгу та понад 5,5 тисяч статей у періодичних виданнях.

Праці науковців у 2015 році було опубліковано у 85 наукових журналах НАН України, а також у збірниках наукових праць, інших періодичних і серійних книжкових виданнях. 20 наукових журналів НАН України перекладали

і видавали англійською зарубіжні видавці, ще 10 журналів англійською мовою в Україні видають академічні наукові установи власними силами.

Міжнародне наукове співробітництво здійснюється в рамках 120 чинних угод, укладених НАН України з академіями, державними установами, науковими організаціями, освітніми закладами, фірмами та промисловими компаніями близько 50 країн світу, серед яких країни Європи, Америки, Азії, Африки. Загалом у реалізації різних форм міжнародної співпраці беруть участь понад 130 установ Академії.

НАН України представляє Україну у близько 40 міжнародних організаціях, зокрема Міжнародній раді з науки (ICSU), Міжнародній асоціації академій наук (МААН), Міжнародному союзу академій гуманітарних та соціальних наук (IUA), Всеєвропейській федерації академій наук (ALLEA), Міжнародному комітеті з космічних досліджень (COSPAR) та бере активну участь у діяльності міжнародних наукових об'єднань та центрів: Міжнародного інституту прикладного системного аналізу (IIASA), Європейської наукової асоціації геофізичних досліджень (EISCAT), Європейської організації ядерних досліджень (CERN), Об'єднаного інституту ядерних досліджень (ОІЯД), Стратегічної групи ЮНЕСКО-МАБ з розробки Стратегії цієї програми на найближче десятиліття тощо.

Науковці НАН України є активними учасниками міжнародних наукових програм Європейської комісії, ЮНЕСКО, DFG, CRDF, УНТЦ, МАГАТЕ, НАТО. За грантами цих організацій, здобутих на конкурсній основі, реалізуються щорічно понад 400 дослідницьких, координаційних та підтримуючих науковий обмін проектів. Розширюються зв'язки з країнами ЄС та організаціями Європейської комісії, зокрема у рамках участі в програмі ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020». Опрацьовуються

нові формати взаємодії у програмі ЄВРАТОМ. У рамках співпраці з Об'єднаним дослідницьким центром Єврокомісії Академія визначена головною організацією з наукового супроводу реалізації Стратегії ЄС для Дунайського регіону на території України і проводить відповідну роботу через свої комплексні наукові програми та проекти ЄС.

У рамках програм обміну науковцями НАН України щорічно виконуються понад 150 двосторонніх проектів за узгодженими переліками з Австрійською академією наук, Болгарською академією наук, Польською академією наук, Академією наук Чеської Республіки, Словацькою академією наук, Національним Центром наукових досліджень (CNRS) Франції, Сербською академією наук і мистецтв, Угорською академією наук, Румунською академією, Чорногорською академією наук і мистецтв та Радою з науково-технічних досліджень Туреччини з передбаченим обміном науковцями за квотами, обумовленими відповідними угодами.

На конкурсній основі разом з міжнародними та закордонними організаціями протягом останніх років щорічно проводяться спільні конкурси наукових проектів. Прикладами такої взаємодії є співпраця з Українським науково-технологічним центром за програмою «Цільові дослідження та розвиваючі ініціативи», Національним центром наукових досліджень (CNRS) Франції, Національною академією наук Білорусі. У 2015 році на основі паритетного фінансування виконувалось понад 100 двосторонніх наукових проектів.

Активно розвивається науково-технічне співробітництво з установами та організаціями Китайської Народної Республіки, яке має тенденцію до подальшого розширення у частині комерціалізації науково-технічних розробок та технологій, створених науковцями Академії. На сьогодні п'ята частина всіх установ НАН України плідно співпрацює з більш ніж 75 китайськими партнерами у межах як двосторонніх рамкових угод НАН України, так і прямих міжінститутських контактів.

Кадрове забезпечення. Загальна кількість працюючих в НАН України за станом на 01.01.2016 року складала 37447 осіб, у тому числі 18346 наукових працівників. Серед них 2530 докторів наук та 7603 кандидата наук. Середній вік наукових працівників становив 51,3 року, докторів наук – 63,8 року, кандидатів наук - 50,0 року.

Персональний склад. За станом на 23.02.2016 року до складу НАН України входять 197 дійсних членів (академіків), 379 членів-кореспондентів та 104 іноземних члени.

**І.2. Правовий статус
Національної академії наук України
і національних галузевих академій наук України
(Витяг із Закону України «Про наукову і науково-технічну
діяльність»³)**

Стаття 17. Національна академія наук України

1. Національна академія наук України є вищою науковою самоврядною організацією України. Національна академія наук України заснована на державній власності і є державною організацією, створеною як неприбуткова державна бюджетна установа.

Кадровий склад Національної академії наук України включає дійсних членів (академіків), кількість яких не може перевищувати 200 осіб, членів-кореспондентів, кількість яких не може перевищувати 400 осіб, іноземних членів та працівників наукових установ (організацій, підприємств), що перебувають у її віданні.

³ Джерело: Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3. – Ст. 25. – (Редакція від 26.11.2015 р.).

2. Національна академія наук України організує і здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження з найважливіших проблем природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук.

При Національній академії наук України діють:

1) Міжвідомча рада з координації фундаментальних і прикладних досліджень в Україні, що утворюється Національною академією наук України спільно з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності, та національними галузевими академіями наук для сприяння розвитку фундаментальних досліджень та ефективному використанню їх результатів у прикладних дослідженнях і науково-технічних розробках за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки. Положення про Міжвідомчу раду з координації фундаментальних і прикладних досліджень в Україні та її склад затверджуються Кабінетом Міністрів України на підставі пропозицій Національної академії наук України та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової і науково-технічної діяльності, погоджених Національною радою з питань науки і технологій;

2) Рада президентів академій наук України, яка є постійно діючим колегіальним органом, що об'єднує президентів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук України з метою координації наукової діяльності зазначених академій.

Національна академія наук України як вища наукова самоврядна організація України здійснює незалежну наукову оцінку проектів стратегічних, прогнозних та програмних документів (доктрин, концепцій, стратегій тощо), а також за дорученням Президента України,

Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та/або з власної ініціативи розробляє пропозиції щодо засад державної наукової і науково-технічної політики, прогнози, інформаційно-аналітичні матеріали, пропозиції, рекомендації щодо суспільно-політичного, соціально-економічного, науково-технічного, інноваційного та гуманітарного розвитку держави, здійснює наукову експертизу проектів законів, державних рішень і програм.

3. Національна академія наук України має у своїй структурі Президію, апарат Президії, секції, відділення, які координують діяльність науково-дослідних інститутів та інших наукових установ, організацій, підприємств (обсерваторій, ботанічних садів, дендропарків, заповідників, бібліотек, музеїв тощо), об'єктів соціальної сфери, що забезпечують діяльність і перебувають у віданні Національної академії наук України.

4. Національна академія наук України наділена правом управління своєю діяльністю, володіє, користується і розпоряджається майном, що перебуває у державній власності та належить їй на правах господарського відання, відповідно до законодавства і Статуту Національної академії наук України.

Державне майно передається Національній академії наук України у безстрокове безоплатне користування без права зміни його форми власності та використовується відповідно до законодавства і Статуту Національної академії наук України.

Земельні ділянки надаються Національній академії наук України у постійне користування відповідно до земельного законодавства.

5. Утворення, злиття, приєднання, поділ, перетворення та ліквідація державних наукових установ (організацій, підприємств), що перебувають у віданні

Національної академії наук України, здійснюються з урахуванням норм Закону України "Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу".

Наукові установи Національної академії наук України підлягають обов'язковій державній атестації в порядку, встановленому цим Законом.

Національна академія наук України і центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової та науково-технічної діяльності, інші центральні органи виконавчої влади можуть утворювати наукові установи подвійного підпорядкування, а наукові установи Національної академії наук України разом з вищими навчальними закладами - спільні наукові підрозділи.

Національна академія наук України (та окремі наукові установи, що входять до її складу) має право засновувати вищі навчальні заклади для підготовки фахівців за різними кваліфікаційними рівнями, у тому числі магістра та доктора філософії.

6. Кошти на забезпечення діяльності Національної академії наук України щороку визначаються у Державному бюджеті України окремим рядком. Фінансування Національної академії наук України може здійснюватися за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством України.

Національна академія наук України є головним розпорядником бюджетних коштів.

Національна академія наук України провадить свою діяльність відповідно до законодавства України та Статуту Національної академії наук України, який ухвалюється загальними зборами Національної академії наук України і реєструється Міністерством юстиції

України, за наявності позитивного висновку центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової та науково-технічної діяльності.

7. Державне управління науковою та науково-технічною діяльністю Національної академії наук України здійснюється згідно із законодавством, не порушуючи її самоврядності та свободи наукової творчості.

Самоврядність Національної академії наук України полягає у:

1) самостійному визначенні тематики фундаментальних і прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, форм організації та проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, формуванні своєї структури, вирішенні науково-організаційних, господарських, кадрових питань, здійсненні міжнародних наукових зв'язків у частині, що не суперечить цьому Закону;

2) виборності та колегіальності органів управління, здійсненні загальними зборами Національної академії наук України функцій найвищого органу управління.

Національна академія наук України за рішенням Кабінету Міністрів України може представляти Україну у міжнародних наукових організаціях (академічних об'єднаннях, фахових союзах, товариствах) як національний член і виконувати відповідні членські обов'язки, у тому числі фінансові - у межах видатків Державного бюджету України на забезпечення діяльності Національної академії наук України.

Механізм реалізації принципу самоврядності Національної академії наук України визначається Статутом Національної академії наук України у межах, що не суперечать цьому Закону та законодавству.

Національна академія наук України подає Кабінетові Міністрів України разом з висновком Національної ради України з питань розвитку науки і технологій щорічний звіт про результати своєї наукової і науково-технічної діяльності, ефективність управління державним майном, що належить їй на основі права господарського відання, та використання бюджетних коштів.

8. Найвищим органом самоврядування Національної академії наук України є загальні збори, що складаються з дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів Національної академії наук України. У сесіях загальних зборів (крім питань, пов'язаних з виборами дійсних членів, членів-кореспондентів та іноземних членів Національної академії наук України) беруть участь з правом ухвального голосу наукові працівники, делеговані трудовими колективами наукових установ Національної академії наук України у кількості, що становить не менше половини кількості дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів Національної академії наук України, які беруть участь у сесії. У сесіях загальних зборів з правом дорадчого голосу можуть брати участь іноземні члени Національної академії наук України, керівники наукових установ Національної академії наук України та представники наукової громадськості.

До виключної компетенції загальних зборів Національної академії наук України належать:

- 1) ухвалення Статуту Національної академії наук України;

- 2) обрання президента Національної академії наук України, першого віце-президента, віце-президентів та головного ученого секретаря Національної академії наук

України, інших членів Президії Національної академії наук України;

3) обрання дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів та іноземних членів Національної академії наук України;

4) затвердження академіків-секретарів відділень Національної академії наук України;

5) позбавлення статусу дійсного члена (академіка), члена-кореспондента та іноземного члена Національної академії наук України з підстав, у випадках та порядку, визначених Статутом Національної академії наук України.

9. Президент Національної академії наук України організовує її роботу, очолює Президію Національної академії наук України, здійснює управління майновим комплексом, представляє Національну академію наук України в органах державної влади, державних установах, органах місцевого самоврядування, громадських та інших організаціях.

10. Загальне науково-організаційне керівництво поточною діяльністю Національної академії наук України здійснює Президія Національної академії наук України у складі президента, першого віце-президента, віце-президентів, головного ученого секретаря, академіків - секретарів відділень, членів Президії, які обираються на п'ять років та не можуть обіймати своїх посад більш як два строки.

Президія Національної академії наук України має постійно діючий апарат, що забезпечує підготовку та виконання рішень загальних зборів, Президії і президента Національної академії наук України, здійснює науково-організаційне, експертно-аналітичне, правове, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Президії Національної академії наук України.

Апарат Президії Національної академії наук України очолює головний учений секретар Національної академії наук України.

11. Президент, перший віце-президент, віце-президенти, головний учений секретар, члени Президії Національної академії наук України обираються загальними зборами Національної академії наук України шляхом таємного голосування більшістю голосів від загального числа учасників загальних зборів і виконують свої обов'язки до обрання нового складу Президії Національної академії наук України.

У разі якщо жоден з кандидатів на посаду президента Національної академії наук України не отримав під час голосування більшості голосів, проводиться другий тур за участю двох кандидатів, які отримали у першому турі найбільшу кількість голосів. У другому турі обраним вважається той кандидат, який отримав більшу порівняно з іншим кандидатом кількість голосів.

Право висунення кандидата на посаду президента Національної академії наук України належить Президії, науковим установам, дійсним членам (академікам) та членам-кореспондентам Національної академії наук України. На посаду президента може претендувати особа, яка є дійсним членом (академіком) Національної академії наук України.

Порядок обрання загальними зборами президента, першого віце-президента, віце-президентів, головного ученого секретаря, членів Президії Національної академії наук України визначається Статутом Національної академії наук України.

12. Академіки-секретарі відділень обираються загальними зборами відповідного відділення Національної академії наук України, у сесії яких беруть участь всі дійсні члени (академіки) та члени-кореспонденти Національної

академії наук України, які входять до складу відділення, а також делеговані представники (кандидати наук, доктори філософії, доктори наук) наукових колективів установ відділення у кількості, що дорівнює половині облікового складу дійсних членів і членів-кореспондентів, які беруть участь у роботі сесії загальних зборів відділення.

Право висування кандидатур академіків-секретарів відділень належить науковим установам, дійсним членам (академікам) та членам-кореспондентам Національної академії наук України, які належать до відповідного відділення.

На посаду першого віце-президента, головного ученого секретаря, академіка-секретаря відділення може претендувати особа, яка є дійсним членом (академіком) або членом-кореспондентом Національної академії наук України.

На посаду члена Президії може претендувати особа, яка є дійсним членом (академіком) або членом-кореспондентом Національної академії наук України чи має науковий ступінь доктора наук та працює за основним місцем роботи в науковій установі Національної академії наук України.

13. Обрання членів-кореспондентів Національної академії наук України (замість вибулих протягом відповідного періоду) здійснюється кожні три роки таємним голосуванням всіх дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів Національної академії наук України. Обрання дійсних членів (академіків) Національної академії наук України (замість вибулих протягом відповідного періоду) здійснюється кожні три роки відкритим голосуванням всіх дійсних членів (академіків) Національної академії наук України.

Перелік вакансій для обрання членів-кореспондентів та дійсних членів (академіків) Національної академії наук

України встановлюється Президією Національної академії наук України з урахуванням пропозицій наукових відділень за результатами аналізу тенденцій розвитку світової та вітчизняної науки, наявного кадрового потенціалу для заміщення цих вакансій, необхідності представлення в Національній академії наук України всіх секторів вітчизняної науки.

Процедура виборів дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів, іноземних членів Національної академії наук України визначається Статутом Національної академії наук України.

Кандидатури для обрання членами-кореспондентами Національної академії наук України висуваються дійсними членами та членами-кореспондентами, вченими (науковими, науково-технічними) радами наукових установ, атестованих відповідно до вимог цього Закону, та вищих навчальних закладів (університетів та академій) з числа докторів наук, які мають визнаний вітчизняною та світовою науковою спільнотою науковий доробок, розв'язали наукову проблему, що має вагоме теоретичне чи практичне значення, проводять активну науково-громадську діяльність.

Кандидатури для обрання дійсними членами (академіками) Національної академії наук України висуваються дійсними членами, вченими (науковими, науково-технічними) радами наукових установ, атестованих відповідно до вимог цього Закону, та вищих навчальних закладів (університетів та академій) з числа членів-кореспондентів Національної академії наук України, які створили визнані вітчизняною та світовою науковою спільнотою наукові школи, запропонували підхід до розв'язання наукових проблем, що мають велике теоретичне чи практичне значення, проводять активну науково-громадську діяльність.

14. Порядок роботи та інші повноваження загальних зборів Національної академії наук України, Президії Національної академії наук України визначаються Статутом Національної академії наук України.

Стаття 18. Національні галузеві академії наук

1. Національні галузеві академії наук – Національна академія аграрних наук України, Національна академія медичних наук України, Національна академія педагогічних наук України, Національна академія правових наук України, Національна академія мистецтв України – це самоврядні наукові організації, засновані на державній власності, що є державними організаціями, створеними як неприбуткові державні бюджетні установи.

2. Організаційна побудова національних галузових академій наук, їх матеріально-фінансове забезпечення та гарантії діяльності здійснюються згідно з положеннями, встановленими цим Законом для Національної академії наук України, з урахуванням специфіки діяльності та норм Закону України "Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузових академій наук та статусу їхнього майна", а також статутів відповідних національних галузових академій наук.

3. Національні галузеві академії наук як самоврядні наукові організації України координують, організують і проводять дослідження у відповідних галузях науки і техніки, взаємодіють з відповідними органами державної влади з метою виконання завдань, визначених державними пріоритетами у цих галузях.

4. Діяльність національних галузових академій наук у частині, що не порушує їх самоврядності, координується Кабінетом Міністрів України.

Національні галузеві академії наук є головними розпорядниками бюджетних коштів.

Національні галузеві академії наук України проводять свою діяльність відповідно до законодавства України та їх статутів, які затверджуються загальними зборами національних галузових академій наук і реєструються Міністерством юстиції України, за наявності висновків центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у науковій та науково-технічній сфері, та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у відповідній сфері.

5. Національні галузеві академії наук подають Кабінетові Міністрів України щорічний звіт про результати своєї наукової і науково-технічної діяльності та використання коштів, виділених їм з державного бюджету, разом з висновком Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

6. Використання державного майна, переданого національним галузовим академіям наук, здійснюється з урахуванням норм Закону України "Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузових академій наук та статусу їхнього майна".

Земельні ділянки надаються національним галузовим академіям наук у постійне користування відповідно до земельного законодавства.

7. Створення, реорганізація та ліквідація державних наукових установ (організацій, підприємств), що перебувають у віданні національних галузових академій наук, здійснюються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Наукові установи національних галузевих академій наук підлягають обов'язковій державній атестації в порядку, встановленому цим Законом.

Національні галузеві академії наук і центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері наукової та науково-технічної діяльності, інші центральні органи виконавчої влади можуть утворювати наукові установи подвійного підпорядкування, а наукові установи національних галузевих академій наук разом з університетами, академіями, інститутами - спільні наукові підрозділи.

II. НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ В СИСТЕМІ НАУКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ СВІТУ

Академічна форма організації науки широко розповсюджена у світі і являє собою певний баланс між університетами та іншими навчальними закладами, науково-дослідними установами, не пов'язаними з процесом навчання, та співтовариством видатних вчених і фахівців, які утворюють інститут членів Академії.

У 1993 р. була заснована Міжакадемічна група з міжнародних проблем (IAP), яка взяла на себе функції об'єднання національних, регіональних та глобальних академій. Національні академії наук представлені в IAP за принципом одна країна – одна Академія наук. Базовою організацією для IAP була Академія наук країн третього світу, яка функціонує в рамках однієї з програм ЮНЕСКО з 2012 р. отримала сучасну назву - Академія наук для розвитку науки в країнах, що розвиваються (WAS). За статутом IAP повинна виступати в ролі незалежного міжнародного форуму, що об'єднує академії наук різних країн з метою стимулювання співробітництва між ними, обговорення наукових аспектів глобальних проблем, надання взаємної підтримки академіями наук тощо.

Національні академії наук або їх аналоги, з урахуванням відомостей, які є на сайтах IAP та її регіональних партнерів, існують в 114 країнах світу, у тому числі: в Східній Європі – 29, Західній Європі – 19, Північній Америці – 2, Центральній і Південній Америці – 16, Азії – 24, Австралії і Океанії – 2, Африці – 22. До цієї кількості включені академії наук, які мають власний веб-сайт, а також ті, про які відомо з різних веб-ресурсів.

В залежності від наявності у складі академій наук країн світу наукового співтовариства і науково-дослідних інститутів (НДІ) академії розділені на чотири типи.

68 країн мають академії наук типу I, що складаються тільки з наукового співтовариства, до якого обрані провідні вчені країни. Серед них 5 країн Східної Європи, 9 країн Західної Європи, 15 країн Нового Світу, 17 країн Азії і Австралія, а також усі 22 країни Африки, у яких є Академії.

Академії наук 38 країн, які включають наукове співтовариство і науково-дослідні інститути, віднесені до типу II. До їх числа входять 24 країни Східної Європи, 5 країн Західної Європи, 7 країн Азії та Океанії, а також 2 латиноамериканські країни.

Академії наук, які складаються тільки з науково-дослідних організацій, віднесені до III-го типу. Вони утворені у двох країнах (В'єтнам, Йорданія).

У шести розвинених країнах світу (США, Велика Британія, Іспанія, Італія, Німеччина, Франція) існують академії наук різних з вищезгаданих типів. З них сформовано тип IV.

Розподіл країн за наявністю в них Національних академій наук різних типів

Тип академії наук та назви країн, в яких існують Академії певного типу	Кількість країн
I. Академії (Наукове співтовариство) <i>5 країн Східної Європи</i> Грузія, Естонія, Казахстан, Латвія, Литва, <i>9 країн Західної Європи</i> Бельгія, Ватикан, Данія, Ірландія, Ісландія, Норвегія, Туреччина, Фінляндія, Швейцарія <i>15 країн Північної і Південної Америки</i> Аргентина, Бразилія, Венесуела, Гватемала, Домінікана, Еквадор, Канада, Коста-Ріка, Колумбія, Мексика, Нікарагуа, Панама, Перу, Уругвай, Чилі	68

Тип академії наук та назви країн, в яких існують Академії певного типу	Кількість країн
<i>17 країн Азії та Океанії</i> Австралія, Афганістан, Бангладеш, Ізраїль, Індія, Індонезія, Іран, Ліван, Малайзія, Пакистан, Палестина, Південна Корея, Сінгапур, Таїланд, Філіппіни, Шрі-Ланка, Японія <i>22 країни Африки</i> Бенін, Ботсвана, Буркіна-Фасо, Гана, Ефіопія, Єгипет, Зімбабве, Замбія, Камерун, Демократична Республіка Конго, Кенія, Маврикій, Мадагаскар, Марокко, Мозамбік Нігерія, Південна Африка, Сенегал, Судан, Танзанія, Того, Уганда II. Академії (Наукове співтовариство + НДІ) <i>24 країни Східної Європи</i> Азербайджан, Албанія, Білорусь, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Вірменія, Киргизстан, Косово, Македонія, Молдова, Польща, Росія, Румунія, Сербія, Словаччина, Словенія, Таджикистан, Туркменистан, Угорщина, Узбекистан, Україна, Хорватія, Чехія, Чорногорія <i>5 країн Західної Європи</i> Австрія, Греція, Нідерланди, Португалія, Швеція <i>7 країн Азії та Океанії</i> Китай, Монголія, Камбоджа, Непал, Нова Зеландія, Північна Корея, Тайвань, <i>2 країни Центральної і Південної Америки</i> Болівія, Куба III. Академії (об'єднання НДІ) СРВ, Йорданія IV. Академії різних типів Велика Британія, Італія, Іспанія, Німеччина, США, Франція Разом	38 2 6 114

Країни Закавказзя та Середньої Азії, які входили до складу СРСР, віднесені до Європи у зв'язку з існуючою практикою включення цих країн до європейських структур

Виникнення академій наук є показником розвитку суспільства в країні, свідченням об'єктивної потреби і, одночасно, готовності суспільства вирішувати проблеми економічного, соціального і духовного розвитку. Спираючись на наукові знання, утворення академій

відбувалось при певній зрілості суспільних відносин. У Західній Європі цей процес розвивався в XVI-XVII ст., в Америці – у другій половині XIX ст., у більшості країн Східної Європи – після Першої світової війни, в колишніх колоніях і напівколоніях Африки, Азії та Латинської Америки – у другій половині XX сторіччя. Найстаріша з нині існуючих академій наук, Національна академія деї Лінчеї, була створена в Римі у 1603 р. Тільки за період 2007-2015 рр. академії наук виникли у дев'яти країнах світу, у тому числі 5 – в Африці, 3 – в Центральній і Південній Америці, 1 – в Азії.

Академії наук постійно перебувають у стані пошуку як в напрямку удосконалення своєї організації, так і у взаєминах з суспільством шляхом спрямування своєї діяльності на його потреби та глобальні виклики. Для забезпечення більшого залучення представників наукової спільноти до своїх лав академії наук збільшують представництво молоді і жінок серед своїх членів. В Академії наук Куби встановлено, що частка молодих членів (до 40 років) Академії повинна бути не менше 10% від загальної кількості її членів, а у випадках рівності кандидатів при виборах членів Академії перевагу віддавати жінкам. Академії наук Данії, Мексики та Таїланду беруть участь в програмах компанії Л'Ореаль-ЮНЕСКО (L'Oréal-UNESCO) для жінок у науці, які підтримуються в цих країнах. Завдяки цілеспрямованій політиці академій частка жінок, обраних до багатьох національних академій наук у поточному столітті, стала вдвічі більшою порівняно з попередніми роками. В Академії наук Південної Африки, країни, яка ще 25 років назад потерпала від расової й інших форм дискримінації, у 2014 р. частка темношкірих членів і жінок складала відповідно 27 та 25%. У країнах Західної Європи частка жінок серед всіх національних членів академій в 2014-2015 рр. дорівнювала в середньому 10%, у країнах

Східної Європи – 5%, Північної Америки – 15%, Центральної і Південної Америки – 11,3%, Азії – 5%, Африки – 12,6%.

Створення в Німеччині «Молодої академії», що відбулось в 2000 р. за участю Національної академії наук Леопольдіна та Берлінсько-Бранденбурзької академії наук, започаткувало створення подібних інституцій в 29 країнах світу, у тому числі 10 «Молодих академій» – в Африці, 9 – в Азії, 8 – у Західній Європі, по одній – у Північній Америці і Східній Європі. Подібні організації молодих вчених створені в 9 інших країнах, включаючи 5 країн Східної Європи, 2 – Південної Америки, по одній – в Африці і Азії. «Молоді академії» або їх аналоги сприяють подоланню певного консерватизму існуючих академій та надають можливість для молодих активних дослідників безпосередньо співпрацювати з міжнародними та зарубіжними науковими організаціями.

Національні академії наук, зазвичай, мають статус вищої наукової, а також науково-експертної інституції в державі. Функціонування академій значною мірою забезпечується за підтримки держави, і в багатьох країнах – під патронатом її президента або прем'єр-міністра. В академічних організаціях світу виконуються фундаментальні дослідження, спрямовані на отримання нових знань у галузі природничих, технічних, гуманітарних і суспільних наук, та прикладні дослідження, які на основі відомих вже знань забезпечують розробку нових конкретних продуктів і технологій.

II.1. Співпраця та міжнародні об'єднання академій наук

Співпраця між академіями наук різних країн є об'єктивно обумовленою складовою їхньої діяльності, спрямованої на розвиток нових творчих зв'язків та об'єднання зусиль світового товариства вчених з метою

вирішення найважливіших наукових проблем. Академік В.І. Вернадський вважав, що союз академій може бути однією з форм міжнародної роботи, що створює рамки спільної діяльності, зближуючи нації і держави в єдине ціле.

Кінець XIX століття ознаменувався утворенням у 1898 р. за ініціативою Лондонського королівського товариства Міжнародного союзу академій. З 90-х років XX сторіччя процес утворення міжнародних об'єднань академій наук відбувається в руслі активізації світових глобалізацій цих тенденцій. У 1993 р. була заснована міжакадемічна група з міжнародних проблем (IAP). Сучасні інтеграційні процеси в академічному середовищі Європи розпочалися теж 20 років тому. Першим кроком стало утворення у 1993 р. (МААН). Ініціатором заснування МААН була Національна академія наук України. Роком пізніше утворилася Федерація європейських наукових академій - All European Academies (ALLEA), яка в наш час об'єднує 57 академій з понад 40 держав. До складу ALLEA входять також п'ять національних наукових академій, що є членами МААН – академії Білорусі, Вірменії, Грузії, Молдови, Росії, України.

Міжнародна асоціація академій наук була заснована як міжнародна неурядова організація з метою об'єднання зусиль академій наук для вирішення, на багатосторонній основі, найважливіших наукових проблем, збереження зв'язків, що історично склалися, та розвитку нових творчих зв'язків між ученими. Установчі збори асоціації відбулися в Києві 23 вересня 1993 року. Членами МААН стали академії наук дванадцяти держав СНД: Азербайджану, Білорусі, Вірменії, Грузії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Росії, Таджикистану, Туркменистану, Узбекистану та України, а також Академії наук В'єтнаму, Словаччини та Чехії (дві останні – як спостерігачі). У 1994 році Указом Президента України асоціація отримала офіційне визнання, її штаб-квартира розміщена в Києві. З часу заснування Президентом

МААН є президент Академії наук України академік Б.Є. Патон.

У 1996 р. у МААН засновано інститут асоційованих членів. На цей час у діяльності МААН беруть участь сім асоційованих членів: Об'єднаний інститут ядерних досліджень (Російська Федерація) – з 1997 р.; Російський гуманітарний науковий фонд та Російський фонд фундаментальних досліджень – з 1999 р.; Московський фізико-технічний інститут (державний університет) – з 2000 р.; Білоруський республіканський фонд фундаментальних досліджень – з 2000 р.; Московський державний університет імені М.В. Ломоносова – з 2002 р.; Національний дослідницький центр «Курчатовський інститут» – з 2009 р.

При МААН діють 13 наукових рад: Наукова рада з нових матеріалів (утворена у 1995 р.); Об'єднана наукова рада з фундаментальних географічних проблем (1996 р.); Рада директорів бібліотек та інформаційних центрів національних академій наук (1996 р.); Консультативна рада з питань охорони інтелектуальної власності та передачі технологій (1997 р.); Міжнародний координаційний комітет з обчислювальної математики (1997 р.); Міжнародна рада програми країн СНД «Сучасні проблеми радіобіології: наука та практика» (2001 р.); Рада фізіологічних товариств держав СНД (2003 р.); Міжнародна асоціація інститутів історії країн СНД (2005 р.); Рада з книговидання (2006 р.); Наукова рада з наукознавства (2009 р.); Рада ботанічних садів держав СНД (2012 р.); Наукова рада з проблем функціональних матеріалів електронної техніки (2012 р.); Наукова рада з проблем біомедицини і біотехнологій (2013 р.).

Серед цілей МААН з часу створення є не лише відновлення та розвиток наукового потенціалу, і насамперед, фундаментальної науки в академіях наук-членах Асоціації, але і сприяння наданню в науковій сфері

ефективної підтримки та допомоги з боку державних органів, інтеграції науки та освіти, підготовці наукових кадрів, створенню належних умов для використання наукових досягнень і збільшення внеску науки у соціально-економічний розвиток держав, академії наук яких входять до складу МААН. Для досягнення зазначених цілей замало лише зусиль та ресурсів академій наук та Асоціації в цілому. Саме тому МААН прагне підтримувати конструктивний діалог з владними структурами для зміцнення взаємодії з ними в країнах-учасниках організації. У 1995 р. з ініціативи МААН Рада голів держав СНД прийняла рішення «Про узгоджені заходи щодо відтворення та збереження загального наукового простору в рамках СНД», а керівниками урядів країн СНД було підписано «Угоду про створення загального науково-технологічного простору держав-учасниць Співдружності». У цій Угоді містяться положення, що визначають функції та місце МААН з питань практичного створення такого простору.

Важливим напрямком діяльності МААН було розгортання в академіях наук, які входять до Асоціації, роботи зі створення законодавчої бази, необхідної для збереження та розвитку наукової сфери. У 2007 р. Постановою Ради Міжпарламентської асамблеї СНД Асоціації надано статус спостерігача при Міжпарламентській асамблеї, що є визнанням заслуг МААН у законотворчості та надає хорошу можливість впливати на прийняття Міжпарламентською асамблеєю модельних законів у науковій та науково-технічній сферах діяльності держав.

МААН є непересічним механізмом міжнародного наукового співробітництва та авторитетною міжнародною організацією. У 2003 р. Асоціація отримала визнання ЮНЕСКО: на сесії Виконавчої ради цієї організації в Парижі було прийнято рішення про включення МААН до числа організацій, з якими ЮНЕСКО підтримує робочі стосунки. У 2012 р. ці відносини набули статусу

консультативного партнерства. Обидва означені статуси відносяться до вищої для ЮНЕСКО категорії взаємин.

Важливою подією в житті МААН був Міжнародний симпозіум «Взаємодія урядів і національних наукових товариств з міжнародними організаціями з метою розвитку та застосування наукових знань», який проводився в Києві в жовтні 2015 року під егідою МААН спільно з ЮНЕСКО та іншими організаціями. На цьому представницькому форумі обговорювались проблеми, пов'язані з реформуванням науково-технічної сфери та академій наук – членів МААН, та були намічені кроки з подальшої взаємодії академій наук – членів МААН.

II.2. Кількість національних академій наук країн світу*

Динаміка кількості національних академій наук за часом заснування**, одиниць

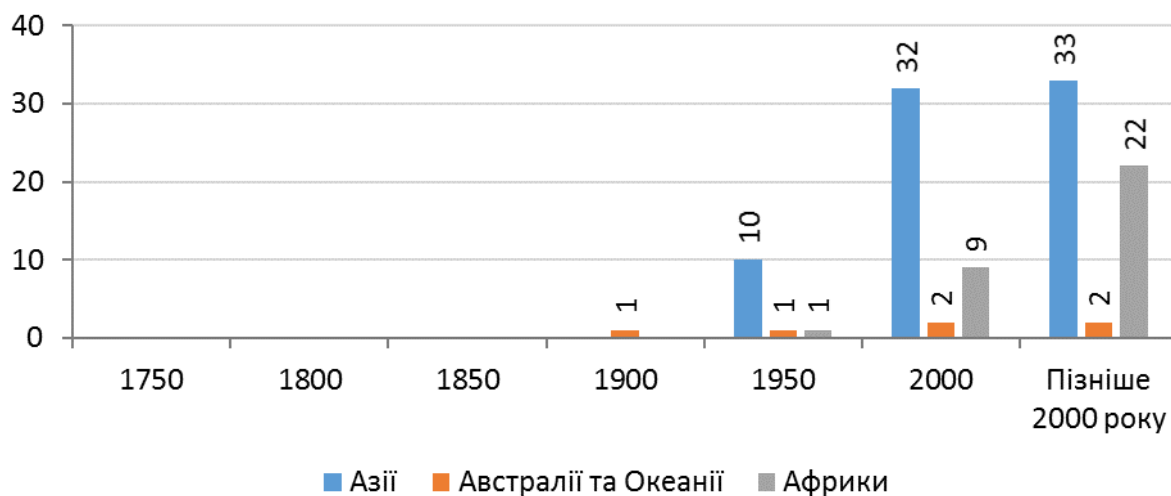
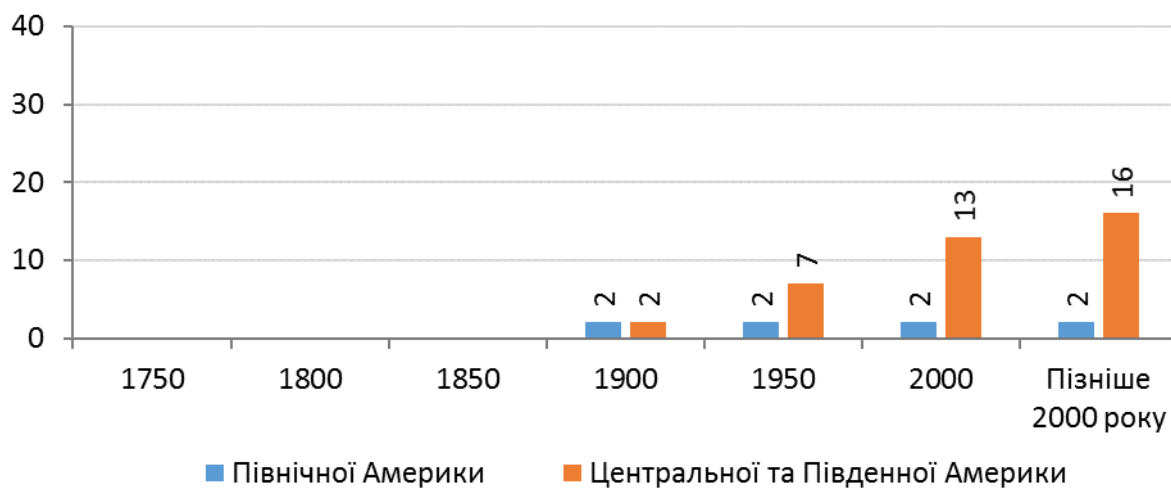
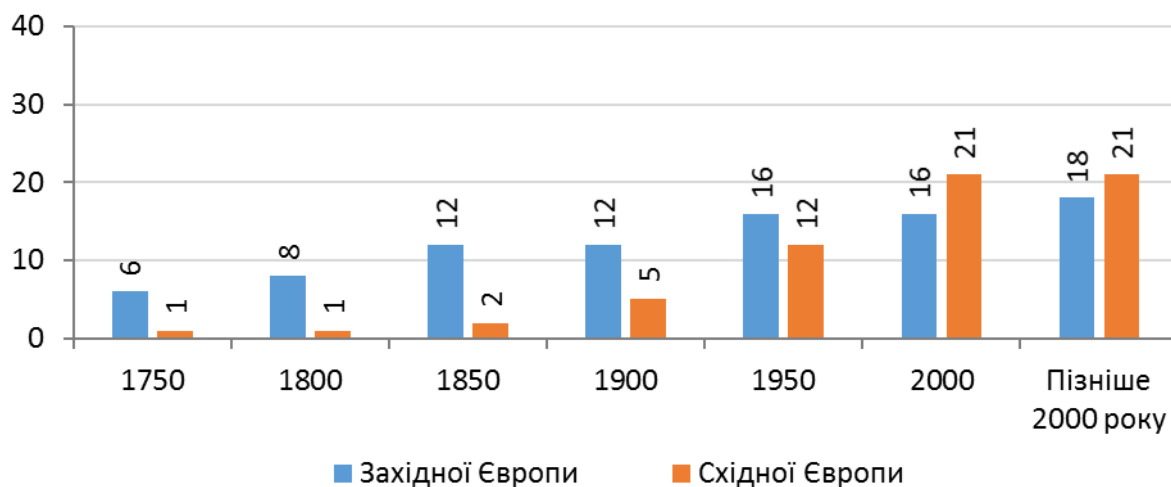
	1750	1800	1850	1900	1950	2000	Пізніше 2000 року
Усього	7	9	16	22	50	95	114
у тому числі національні академії країн:							
Європи	7	9	14	17	28	37	39
з них академії:							
Західної Європи	6	8	12	12	16	16	18
Східної Європи	1	1	2	5	12	21	21
Північної Америки	0	0	0	2	2	2	2
Центральної та							
Південної Америки	0	0	0	2	7	13	16
Азії	0	0	0	0	10	32	33
Австралії та Океанії	0	0	0	1	1	2	2
Африки	0	0	0	0	1	9	22

* Представлено 114 національних академій наук з 114 країн світу.

Джерело: Складено за даними <http://www.interacademies.net/Academies.aspx> та її регіональних аналогів (партнерів). Подробиці вказані в тексті.

** Сумарно, починаючи з 1600 року.

Динаміка заснування національних академій наук країн світу за географічними регіонами, одиниць

ІІІ. НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ В СТРУКТУРІ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

ІІІ.1. Академічний сектор науки України: національні академії наук⁴

Рік заснування та науковий потенціал національних академій наук*

	Рік заснування	Кількість організацій, <i>одиниць</i>	Кількість працівників, <i>осіб**</i>	Кількість докторів наук, <i>осіб***</i>	Кількість кандидатів наук, <i>осіб***</i>
Національна академія наук України	1918	196	35725	2535	7752
Національна академія аграрних наук України	1931	93	8934	334	1638
Національна академія медичних наук України	1993	35	4798	588	1258
Національна академія мистецтв України	1996	2	105	7	23
Національна академія педагогічних наук України	1992	16	1469	130	450
Національна академія правових наук України	1993	6	277	16	77

* Станом на 31.12.2014 року.

** Працівники основної діяльності.

*** Серед фахівців, які виконують наукові та науково-технічні роботи.

⁴ Тут і далі у розділах V та VI статистичні дані наведено за щорічними статистичними збірниками «Наукова та інноваційна діяльність в Україні», що укладаються Державною службою статистики України, якщо не вказано інше. Вони не завжди співпадають з даними відомчої статистики, поданими у розділах IV, V та IX, через відмінності в методології обліку.

Персональний склад національних академій наук, осіб

	Станом на:	Кількість дійсних членів (академіків)	Кількість членів-кореспондентів	Кількість іноземних членів	Кількість почесних членів
Національна академія наук України	16.03.2015	204	388	106	×
Національна академія аграрних наук України	01.01.2015	102	111	63	30
Національна академія медичних наук України	01.06.2015	25	77	19	...
Національна академія мистецтв України	01.06.2015	43	57	16	21
Національна академія педагогічних наук України	01.01.2015	60	84	37	9
Національна академія правових наук України	01.01.2015	50	79	5	...

III.2. Організації, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності

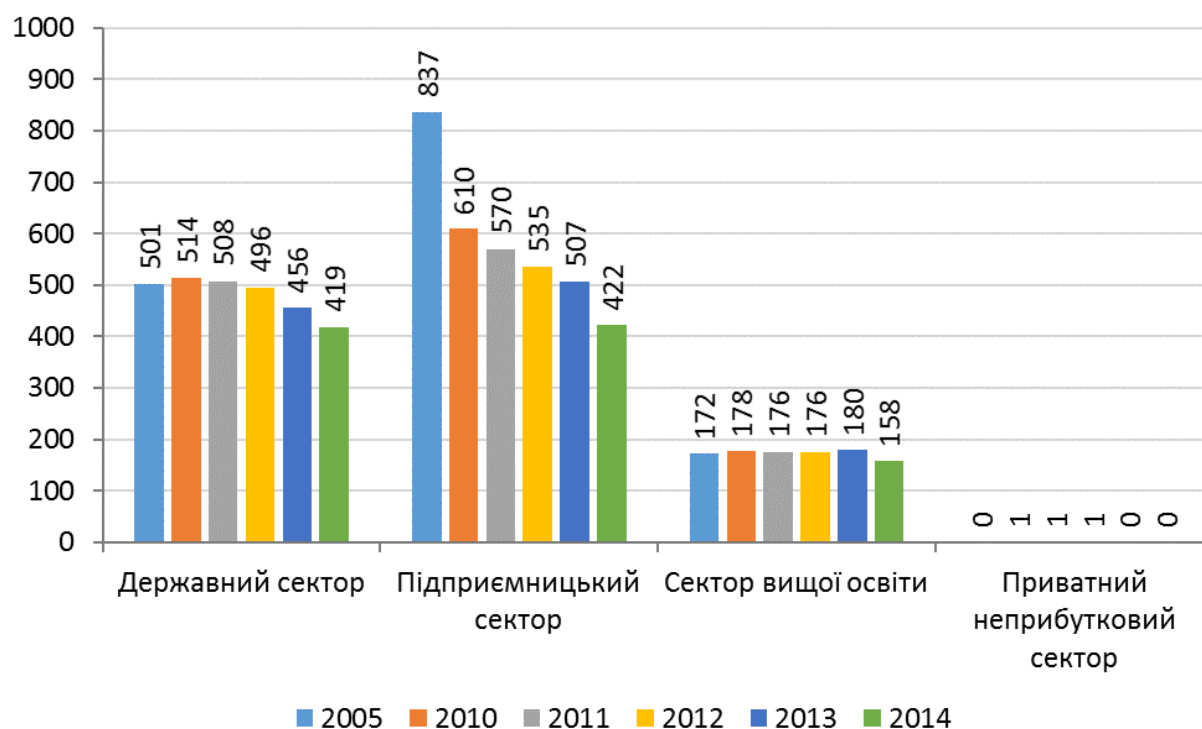
Кількість організацій, одиниць

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1510	1303	1255	1208	1143	999
Державний сектор	501	514	508	496	456	419
у тому числі національні академії	394	385	379	351	341	321
з них НАН України	216	206	203	199	196	178
Підприємницький сектор	837	610	570	535	507	422
Сектор вищої освіти	172	178	176	176	180	158
Приватний неприбутковий сектор	...	1	1	1	...	...

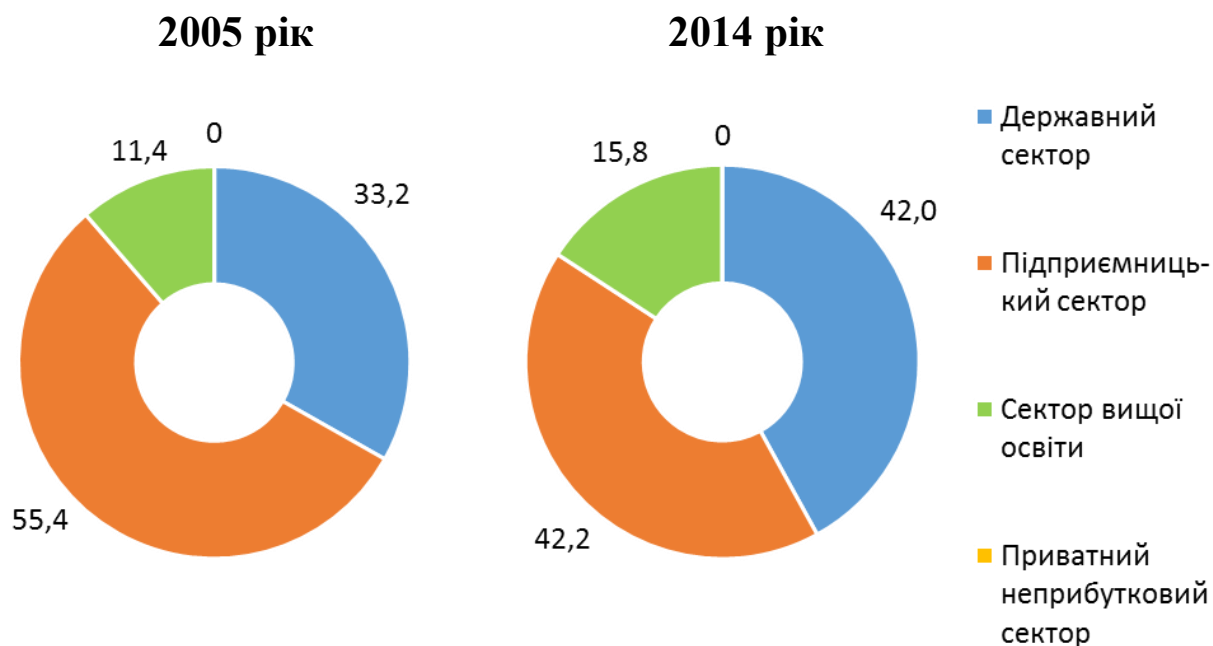
Продовження табл.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	33,2	39,5	40,5	41,1	39,9	42,0
у тому числі національні академії	26,1	29,6	30,2	29,1	29,8	32,1
з них НАН України	14,3	15,8	16,2	16,5	17,1	17,9
Підприємницький сектор	55,4	46,8	45,4	44,3	44,4	42,2
Сектор вищої освіти	11,4	13,7	14,0	14,6	15,7	15,8
Приватний неприбутковий сектор	...	0,1	0,1	0,1	...	...

Динаміка кількості організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності, одиниць

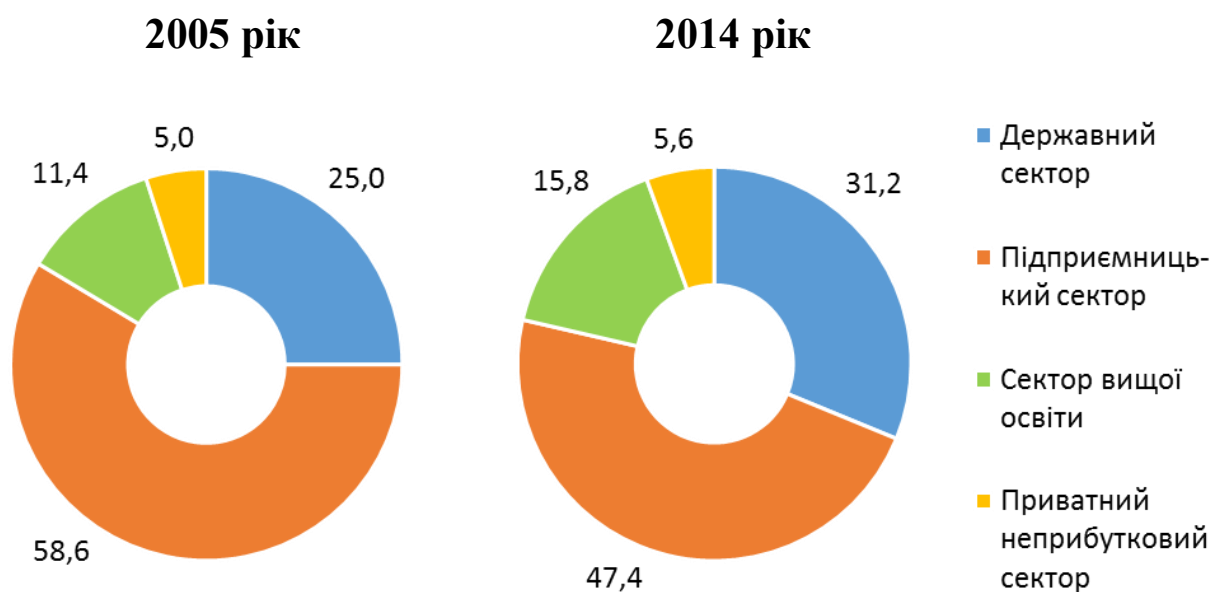
Розподіл кількості організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами діяльності, %

III.3. Розподіл кількості організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за секторами науки

(у % до загальної кількості кожного року)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Академічний сектор	25,0	28,1	28,8	27,2	27,8	31,2
у тому числі						
НАН України	14,3	15,8	16,2	16,5	17,1	17,8
Галузевий сектор	58,6	53,4	52,2	52,8	50,7	47,4
Вузівський сектор	11,4	13,7	14,0	14,6	15,7	15,8
Заводський сектор	5,0	4,8	5,0	5,4	5,8	5,6

III.4. Розподіл організацій, що виконували наукові та науково-технічні роботи, за національними академіями наук і міністерствами

	(одиниць)					
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1510	1303	1255	1208	1143	999
Усього по національних академіях*	394	385	379	351	341	321
у тому числі:						
Національна академія наук	216	206	203	199	196	178
Національна академія аграрних наук (Українська академія аграрних наук - до 2011 р.)	127	119	114	93	86	86
Національна академія медичних наук (Академія медичних наук - до 2011 р.)	34	37	37	35	35	34
Національна академія мистецтв (Академія мистецтв - до 2011 р.)	...	...	2	2	2	2
Національна академія педагогічних наук (Академія педагогічних наук - до 2011 р.)	13	17	17	16	16	15
Національна академія правових наук (Академія правових наук - до 2011 р.)	4	6	6	6	6	6
Усього по міністерствах та відомствах*	1116	918	876	...	...	...
з них:						

Продовження табл.

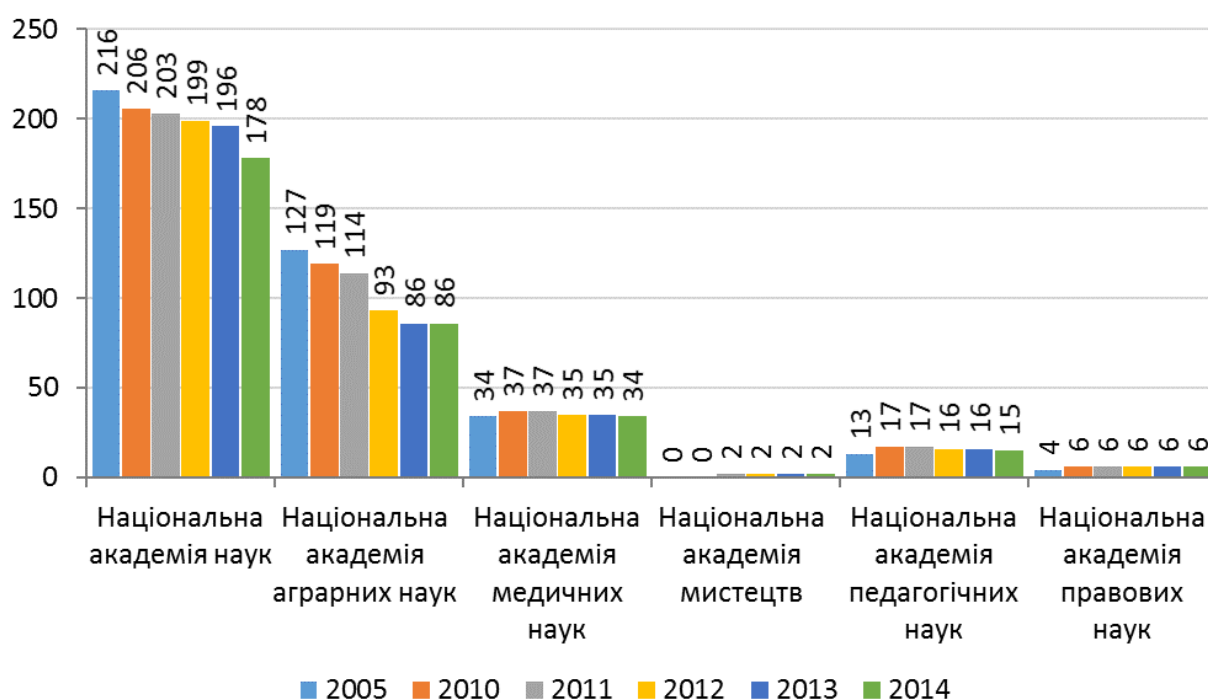
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Міністерство аграрної політики та продовольства (Міністерство аграрної політики – до 2011 р.)	93	90	82	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості (Міністерство палива та енергетики – до 2011 р.)	37	27	35	...	...	...
Міністерство освіти і науки (Міністерство освіти і науки, молоді та спорту – у 2011 р.)	147	144	134	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	45	39	37	...	...	...

* Тут і далі статистичні дані в таблицях наведено відповідно до зазначених змін назв академій наук, міністерств та відомств.

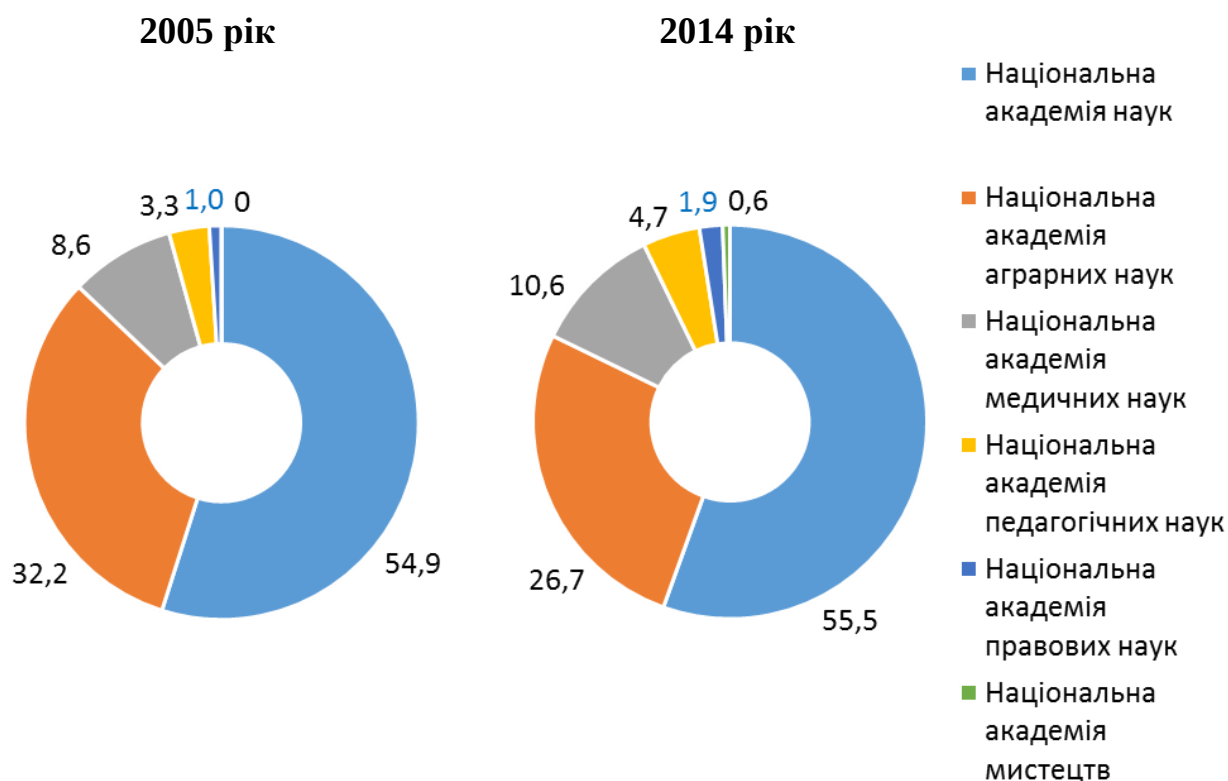
Значення показників у рядку «Усього по національних академіях» до 2011 року розраховані як сума значень показників для кожної академії наук; дані для 2011-2014 рр. подано за статистичним збірником «Наукова та інноваційна діяльність в Україні у 2014 році» Державної служби статистики України.

Значення показників у рядку «Усього по міністерствах та відомствах» розраховані за статистичними даними для усіх міністерств та відомств (включаючи рядок «Інші міністерства та відомства»), що подаються у статистичних збірниках «Наукова та інноваційна діяльність в Україні» за відповідний рік. Дані для міністерств у статистичному збірнику «Наукова та інноваційна діяльність в Україні» у 2012-2014 рр. Державної служби статистики України відсутні.

Динаміка кількості організацій, підприємств і установ національних академій наук, одиниць

Розподіл кількості організацій за національними академіями наук, %

III.5. Кількість працівників наукових організацій за секторами діяльності

Працівники основної діяльності, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	170579	141086	134741	129945	123219	109636
Державний сектор	67629	63307	60834	62086	59921	54574
у тому числі						
національні академії	59226	56814	53550	51950	51308	46876
з них НАН України	38705	37480	36789	36162	35725	32548
Підприємницький сектор	91981	67472	64550	58586	54532	47479
Сектор вищої освіти	10969	10303	9355	9272	8766	7583
Приватний неприбутковий сектор	...	4	2	1	...	...

Продовження табл.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
	<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>					
Державний сектор	39,7	44,9	45,1	47,8	48,6	49,8
у тому числі						
національні академії	34,7	40,3	39,7	40	41,6	42,8
з них НАН України	22,7	24,5	27,3	27,8	29,0	29,7
Підприємницький сектор	53,9	47,8	47,9	45,1	44,3	43,3
Сектор вищої освіти	6,4	7,3	6,9	7,1	7,1	6,9
Приватний неприбутковий сектор	...	0	0	0	...	...

Фахівці (дослідники і техніки), зайняті науковою та науково-технічною роботою, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	105512	89564	84969	82032	77853	69404
Державний сектор	44974	42949	41275	41931	40752	37244
у тому числі						
національні академії	39506	38675	36363	35278	34955	32215
з них НАН України	25768	25196	24499	24058	23815	21716
Підприємницький сектор	50986	37568	35445	32023	29528	25669
Сектор вищої освіти	9552	9045	8247	8077	7573	6491
Приватний неприбутковий сектор	...	2	2	1	...	...
	<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>					
Державний сектор	42,6	48,0	48,6	51,1	52,3	53,7
у тому числі						
національні академії	37,4	43,2	42,8	43,0	44,9	46,4
з них НАН України	24,4	28,1	28,8	29,3	30,6	31,3
Підприємницький сектор	48,3	41,9	41,7	39,0	37,9	37,0
Сектор вищої освіти	9,1	10,1	9,7	9,9	9,7	9,4
Приватний неприбутковий сектор	...	0	0	0	...	...

Допоміжний персонал, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	32052	26032	24779	23866	22649	20128
Державний сектор	9432	8404	7848	8137	7694	6913
у тому числі						
національні академії	8449	7763	7181	7045	6860	6178
з них НАН України	5216	4904	4826	4748	4622	4177
Підприємницький сектор	21697	16742	16200	14946	14151	12575
Сектор вищої освіти	923	886	731	783	804	640
Приватний неприбутковий сектор	...	...	...	...	...	...
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	29,4	32,3	31,7	34,1	34,0	34,3
у тому числі						
національні академії	26,4	29,8	29	29,5	30,3	30,7
з них НАН України	16,3	18,8	19,5	19,9	20,4	20,8
Підприємницький сектор	67,7	64,3	65,4	62,6	62,5	62,5
Сектор вищої освіти	2,9	3,4	3,0	3,3	3,5	3,2
Приватний неприбутковий сектор	...	...	...	...	...	...

III.6. Кількість працівників наукових організацій національних академій наук і міністерств за категоріями персоналу

Працівники основної діяльності, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	170579	141086	134741	129945	123219	109636
Усього по національних академіях	59226	56814	53550	51950	51308	46876
у тому числі:						

Продовження табл.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Національна академія наук	38705	37480	36789	36162	35725	32548
Національна академія аграрних наук	14220	12434	9887	9075	8934	7853
Національна академія медичних наук	4998	5162	5110	4895	4798	4673
Національна академія мистецтв	...	110	114	113	105	106
Національна академія педагогічних наук	1148	1380	1393	1444	1469	1415
Національна академія правових наук	155	248	257	261	277	281
Усього по міністерствах та відомствах	111353	84272	81191	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	3458	2967	2583	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	3470	2014	2825	...	...	...
Міністерство освіти і науки	10972	8591	7939	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	3385	2466	2268	...	...	...

**Фахівці, які виконували наукові та науково-технічні роботи,
(дослідники і техніки), осіб**

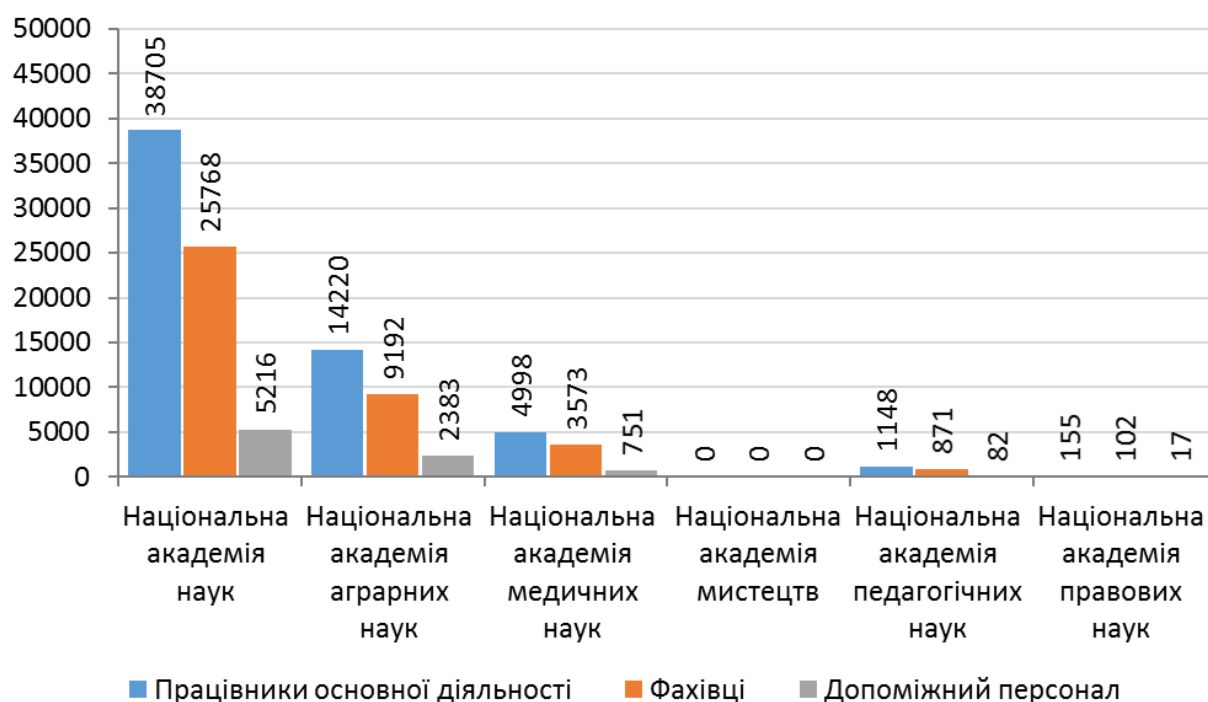
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	105512	89564	84969	82032	77853	69404
Усього по національних академіях	39506	38675	36363	35278	34955	32215
у тому числі:						
Національна академія наук	25768	25196	24499	24058	23815	21716
Національна академія аграрних наук	9192	8586	6976	6451	6384	5857
Національна академія медичних наук	3573	3589	3565	3372	3324	3246
Національна академія мистецтв	...	62	64	62	60	62
Національна академія педагогічних наук	871	1066	1074	1138	1160	1117
Національна академія правових наук	102	176	185	197	212	217
Усього по міністерствах та відомствах	66006	50889	48606	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	2270	1893	1720	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	2091	1343	1834	...	...	...
Міністерство освіти і науки	9004	7092	6516	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	1834	1492	1340	...	...	...

Допоміжний персонал, осіб

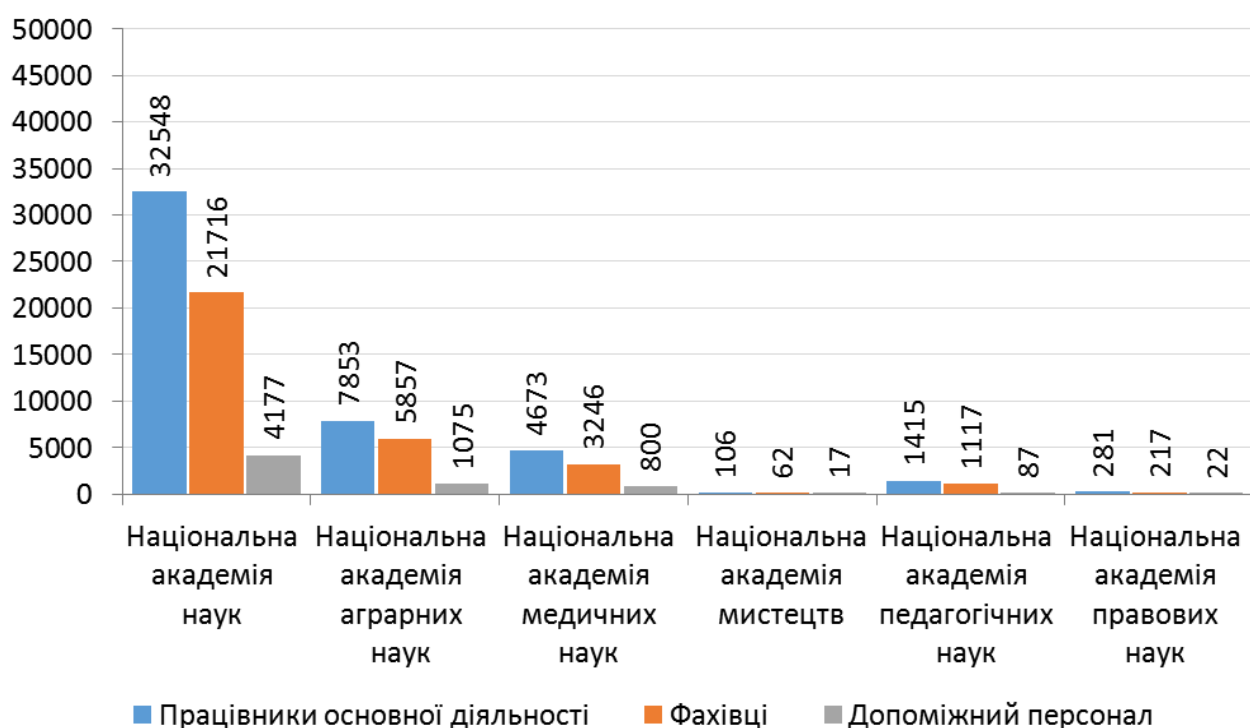
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	32052	26032	24779	23866	22649	20128
Усього по національних академіях	8449	7763	7181	7045	6860	6178
у тому числі:						
Національна академія наук	5216	4904	4826	4748	4622	4177
Національна академія аграрних наук	2383	1894	1399	1345	1290	1075
Національна академія медичних наук	751	838	812	824	819	800
Національна академія мистецтв	...	25	26	22	17	17
Національна академія педагогічних наук	82	77	94	86	91	87
Національна академія правових наук	17	25	24	20	21	22
Усього по міністерствах та відомствах	23603	18269	17598	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	419	451	347	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	467	302	392	...	...	...
Міністерство освіти і науки	1104	943	813	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	513	312	290	...	...	...

Розподіл працівників національних академій наук за категоріями персоналу, осіб

2005 рік

2014 рік

III.7. Кількість фахівців, які виконували наукові та науково-технічні роботи, за науковими ступенями

Доктори наук, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	4180	4478	4416	4485	4528	4256
Усього по національних академіях	3456	3599	3514	3534	3610	3461
у тому числі:						
Національна академія наук	2524	2557	2486	2491	2535	2410
Національна академія аграрних наук	325	314	296	310	334	296
Національна академія медичних наук	538	593	600	586	588	587
Національна академія мистецтв	...	9	12	12	7	9
Національна академія педагогічних наук	63	116	108	123	130	134
Національна академія правових наук	6	10	12	12	16	25
Усього по міністерствах та відомствах	724	879	902	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	20	28	37	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	17	13	21	...	...	...
Міністерство освіти і науки	264	284	304	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	724	879	902	...	...	...

Кандидати наук, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	16983	16944	16139	15887	15850	14736
Усього по національних академіях	11174	11673	11207	11077	11190	10538
у тому числі:						
Національна академія наук	7692	7938	7745	7696	7746	7205
Національна академія аграрних наук	1889	1894	1659	1608	1638	1556
Національна академія медичних наук	1275	1351	1300	1260	1256	1234
Національна академія мистецтв	...	35	38	26	23	23
Національна академія педагогічних наук	296	401	406	415	450	440
Національна академія правових наук	22	54	59	72	77	80
Усього по міністерствах та відомствах	5809	5271	4932	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	122	143	137	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	183	109	157	...	...	...
Міністерство освіти і науки	1785	1627	1522	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	468	372	350	...	...	...

ІІІ.8. Кількість дослідників, які виконували наукові та науково-технічні роботи в організаціях національних академій наук і міністерств, за науковими ступенями

Усього дослідників, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	76147	73413	70378	68599	65641	58695
Усього по національних академіях	32825	32567	31137	30551	30343	27862
у тому числі:						
Національна академія наук	22424	22377	21729	21488	21297	19278
Національна академія аграрних наук	6119	5819	5052	4787	4782	4425
Національна академія медичних наук	3199	3180	3145	2991	2945	2876
Національна академія мистецтв	...	62	64	60	60	62
Національна академія педагогічних наук	938	967	974	1041	1061	1017
Національна академія правових наук	145	162	173	184	198	204
Усього по міністерствах та відомствах	...	40846	39241	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	...	1496	1440	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	...	1127	1634	...	...	...
Міністерство освіти і науки	...	6318	5822	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	...	1226	1130	...	...	...

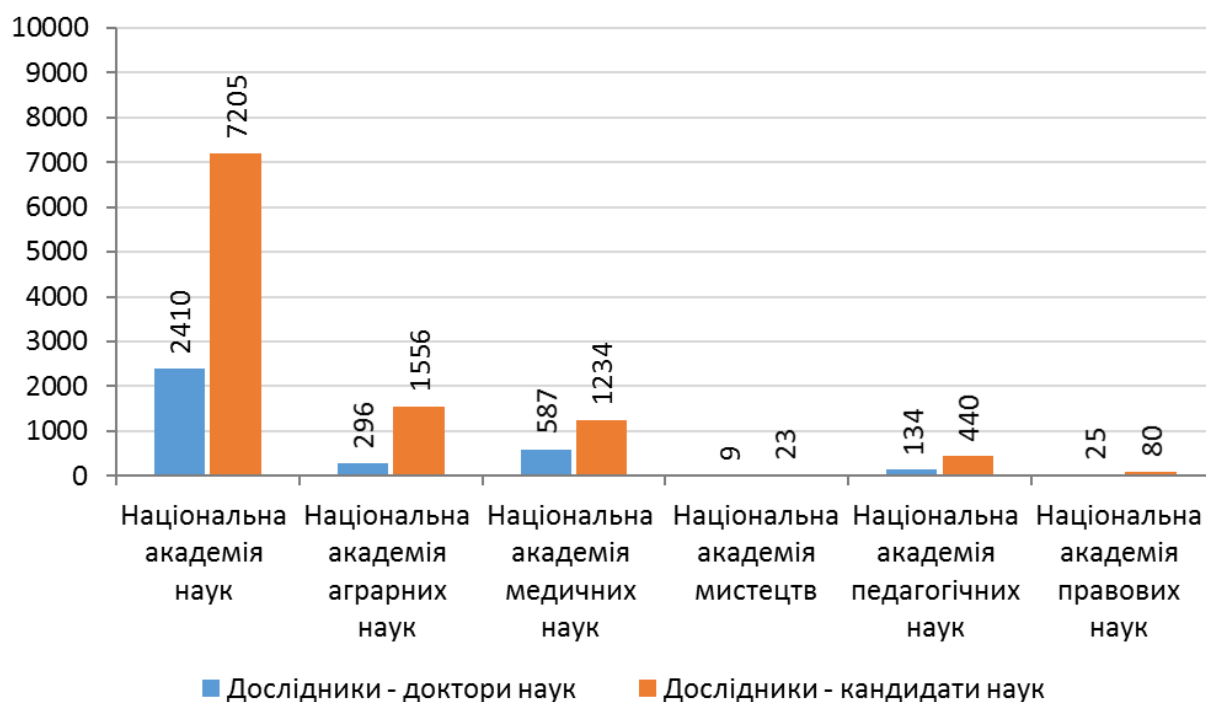
Дослідники - доктори наук, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	4439	4477	4415	4485	4528	4256
Усього по національних академіях	3527	3599	3514	3534	3610	3461
у тому числі:						
Національна академія наук	2539	2557	2486	2491	2535	2410
Національна академія аграрних наук	320	314	296	310	334	296
Національна академія медичних наук	575	593	600	586	588	587
Національна академія мистецтв	...	9	12	12	7	9
Національна академія педагогічних наук	87	116	108	123	130	134
Національна академія правових наук	6	10	12	12	16	25
Усього по міністерствах та відомствах	...	878	901	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	...	28	37	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	...	13	21	...	...	...
Міністерство освіти і науки	...	284	304	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	...	117	108	...	...	...

Дослідники - кандидати наук, осіб

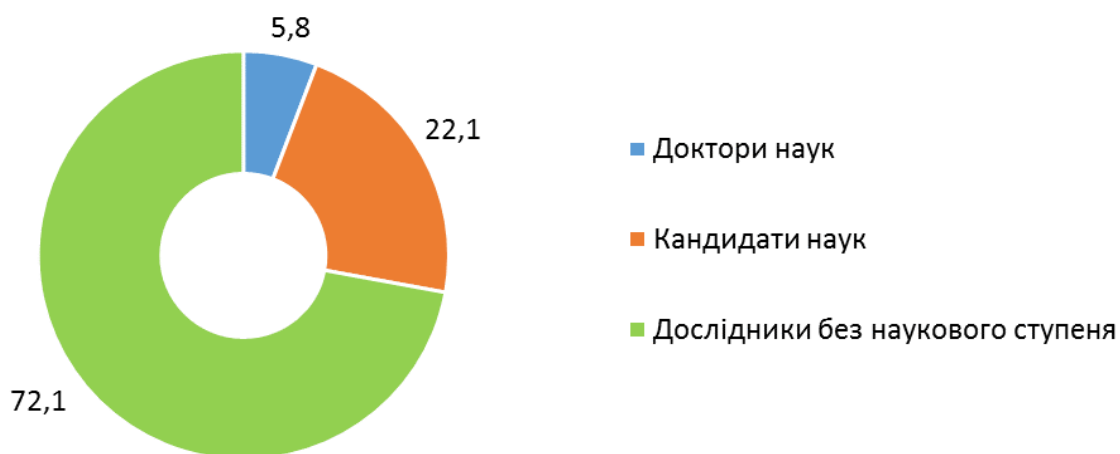
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	17054	16923	16117	15866	15833	14718
Усього по національних академіях	11617	11666	11195	11066	11190	10538
у тому числі:						
Національна академія наук	7952	7931	7735	7687	7746	7205
Національна академія аграрних наук	1914	1894	1659	1608	1638	1556
Національна академія медичних наук	1358	1351	1298	1258	1256	1234
Національна академія мистецтв	...	35	38	26	23	23
Національна академія педагогічних наук	349	401	406	415	450	440
Національна академія правових наук	44	54	59	72	77	80
Усього по міністерствах та відомствах	...	5257	4922	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	...	143	137	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	...	108	156	...	...	...
Міністерство освіти і науки	...	1627	1522	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	...	372	350	...	...	...

**Розподіл дослідників, які виконували наукові
та науково-технічні роботи
в організаціях національних академій наук,
за науковими ступенями: 2014, осіб**

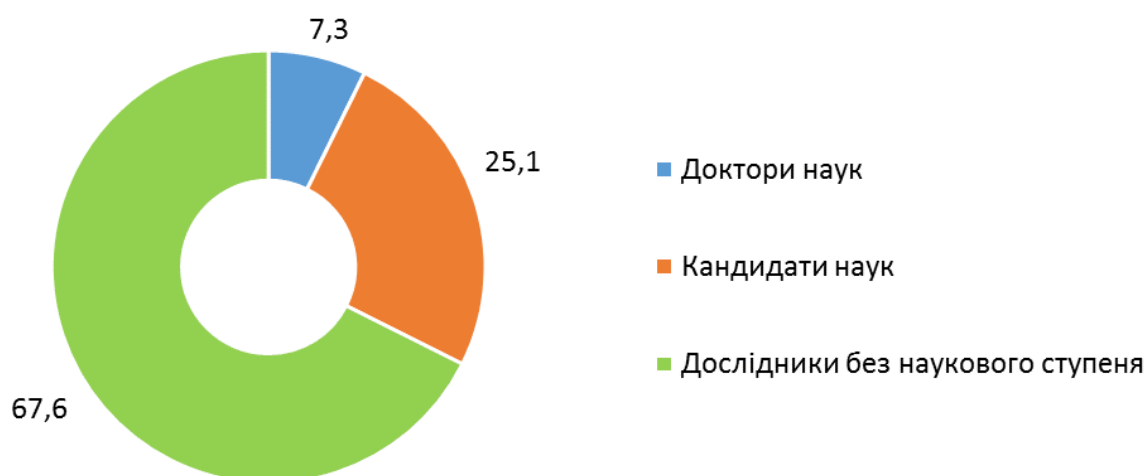

**Частка дослідників з науковим ступенем
у загальній їх кількості в Україні, %**

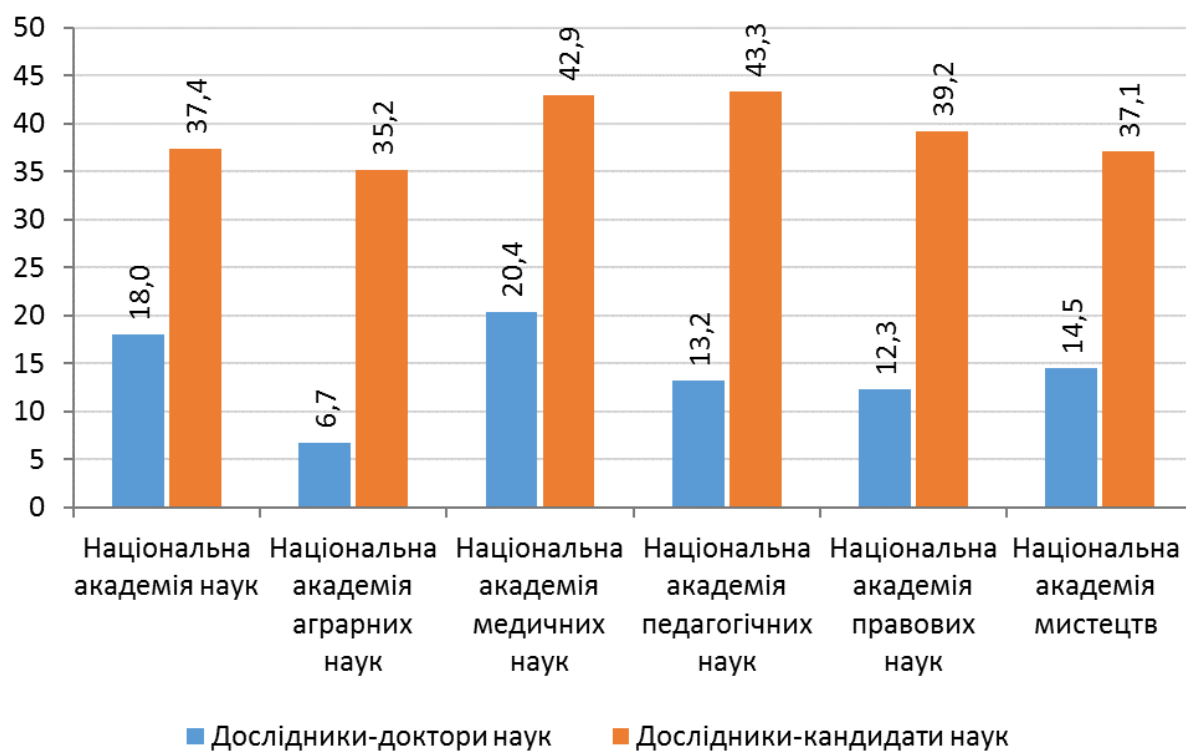
2008 рік

2014 рік

**Частка дослідників з науковим ступенем,
які виконували наукові та науково-технічні роботи
в організаціях національних академій наук: 2014, %**

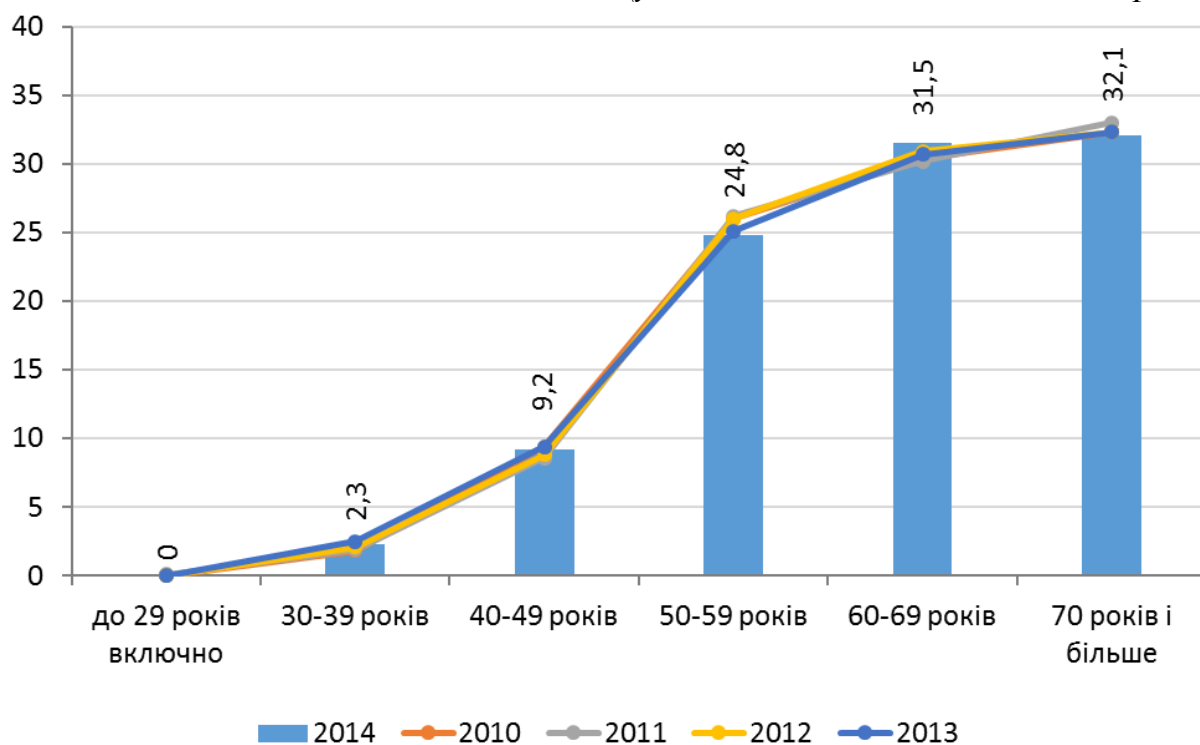

III.9. Розподіл дослідників за науковими ступенями та віком

Розподіл дослідників-докторів наук за віком, осіб

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	4451	4439	4477	4415	4485	4528	4256
з них у віці:							
до 29 років включно	4	1	2	3	—	—	—
30-39 років	70	81	81	86	93	111	99
40-49 років	390	402	422	380	396	426	393
50-59 років	1268	1228	1164	1156	1162	1136	1057
60-69 років	1431	1363	1362	1333	1384	1391	1339
70 років і більше	1288	1364	1446	1457	1450	1464	1368

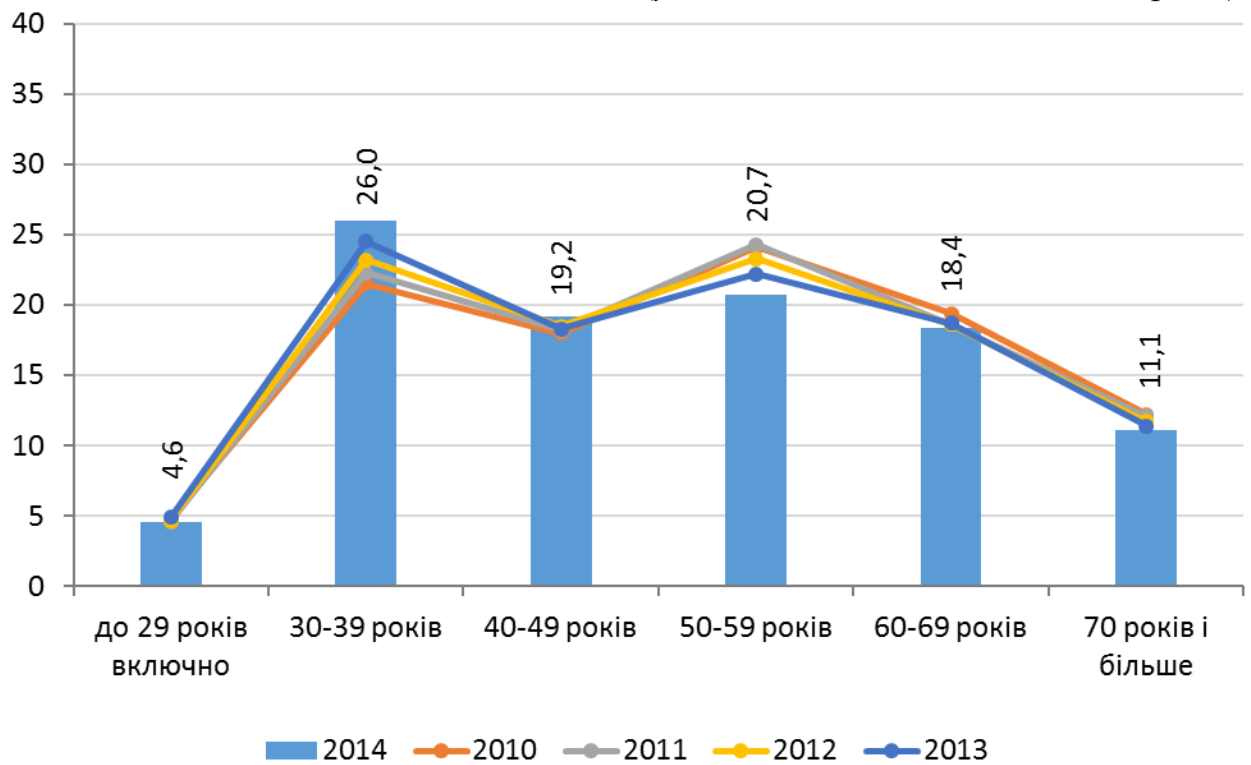
(у % до загальної кількості в Україні)

Розподіл дослідників-кандидатів наук за віком, осіб

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	17070	17054	16923	16117	15866	15833	14718
з них у віці:							
до 29 років включно	724	782	814	739	739	776	681
30-39 років	2924	3436	3644	3590	3684	3880	3826
40-49 років	3400	3182	3035	2932	2931	2895	2821
50-59 років	4645	4307	4083	3916	3698	3515	3052
60-69 років	3680	3416	3279	2994	2957	2967	2708
70 років і більше	1555	1931	2068	1946	1857	1800	1630

(у % до загальної кількості в Україні)

**III.10. Кількість жінок серед дослідників,
які виконували наукові та науково-технічні роботи
в організаціях національних академій наук і міністерств,
за науковими ступенями**

Усього, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	34126	33159	32018	31426	30079	26890
Усього по національних академіях	15159	15155	14577	14413	14542	13365
у тому числі:						
Національна академія наук	9216	9303	8979	8942	9063	8137
Національна академія аграрних наук	3121	2975	2702	2595	2605	2381
Національна академія медичних наук	2088	2097	2059	1980	1934	1920
Національна академія мистецтв	...	...	36	35	37	39
Національна академія педагогічних наук	646	679	695	751	781	769
Національна академія правових наук	88	101	106	110	122	119
Усього по міністерствах та відомствах	...	18004	17441	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	...	836	823	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	...	500	682	...	...	...
Міністерство освіти і науки	...	2837	2655	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	...	825	751	...	...	...

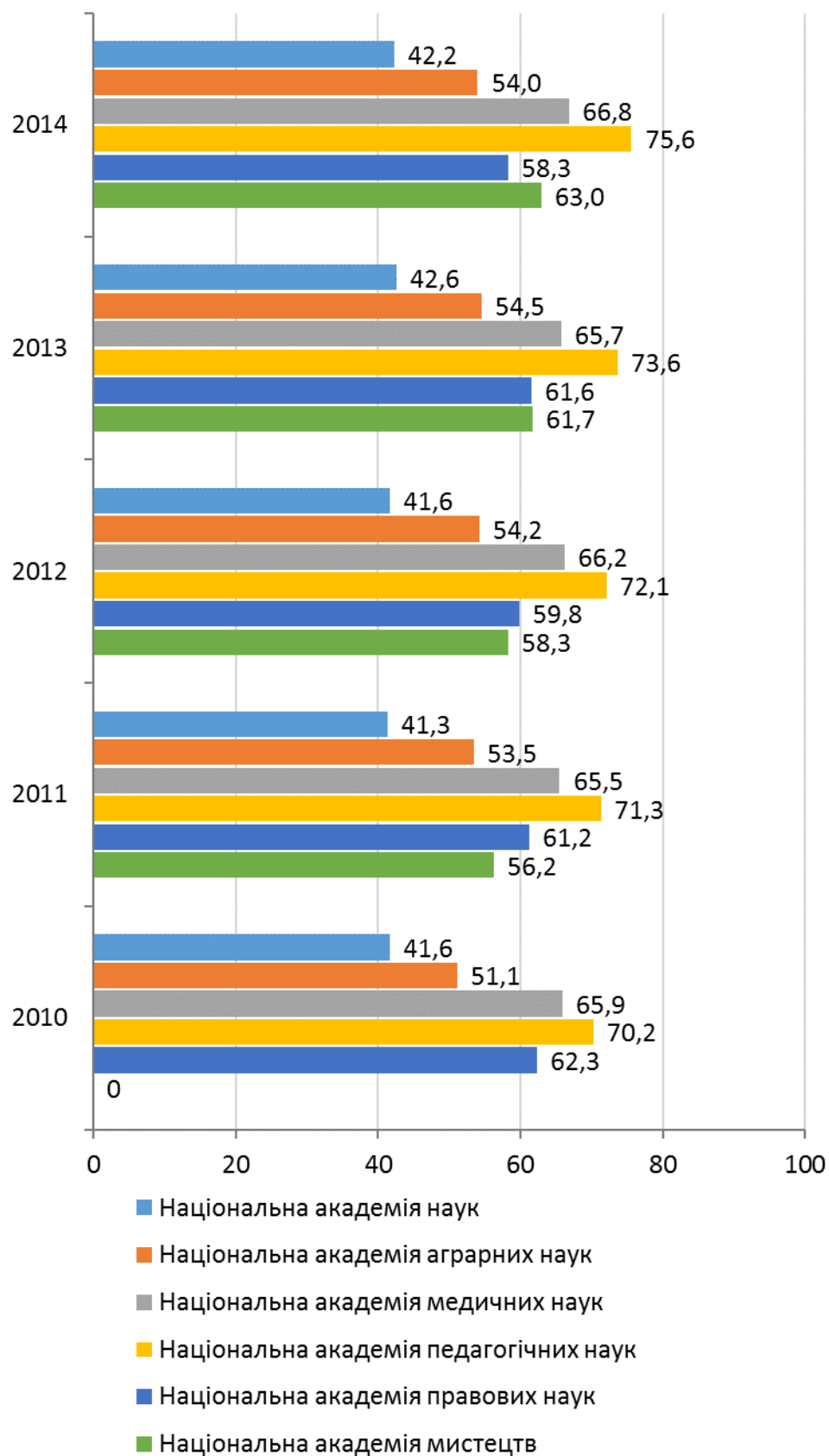
Доктори наук, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	955	981	984	1049	1087	1063
Усього по національних академіях	811	825	819	854	891	887
у тому числі:						
Національна академія наук	467	468	453	459	487	473
Національна академія аграрних наук	53	51	49	55	59	55
Національна академія медичних наук	243	248	254	262	262	268
Національна академія мистецтв	...	...	5	5	3	4
Національна академія педагогічних наук	47	55	52	68	75	79
Національна академія правових наук	1	3	6	5	5	8
Усього по міністерствах та відомствах	...	156	165	...	...	...
з них:						
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	...	6	9	...	...	...
Міністерство освіти і науки	...	1	1	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	...	37	43	...	...	...

Кандидати наук, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	6731	6898	6621	6735	6853	6513
Усього по національних академіях у тому числі:						
Національна академія наук	3028	3095	2989	3077	3129	2952
Національна академія аграрних наук	792	810	735	761	795	757
Національна академія медичних наук	915	919	880	877	880	858
Національна академія мистецтв	...	...	27	19	17	17
Національна академія педагогічних наук	248	277	284	292	332	328
Національна академія правових наук	19	25	25	37	41	43
Усього по міністерствах та відомствах з них:	...	1772	1681	...	...	...
Міністерство аграрної політики та продовольства	...	59	60	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	...	19	20	...	...	...
Міністерство освіти і науки	...	547	499	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	...	234	213	...	...	...

Частка жінок у загальній кількості дослідників в організаціях національних академій наук: 2010 – 2014, %

III.11. Кількість працівників-сумісників, які виконували наукові та науково-технічні роботи, в організаціях національних академій наук і міністерств

Усього працівників-сумісників*, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	68499	69380	68151	61077	57135	48523
Усього по національних академіях	7018	5569	5574	5295	5089	4528
у тому числі:						
Національна академія наук	5187	4000	3789	3468	3304	2998
Національна академія аграрних наук	967	468	553	559	632	541
Національна академія медичних наук	416	527	539	462	515	370
Національна академія мистецтв	...	6	7	7	22	38
Національна академія педагогічних наук	334	368	478	582	406	387
Національна академія правових наук	114	200	208	217	210	194
Усього по міністерствах та відомствах	61481	63811	62577	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	1499	1518	2274	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	167	114	137	...	...	...
Міністерство освіти і науки	41992	50884	46830	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	5364	3897	3713	...	...	...

* Починаючи з 2006 року, до числа спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи за сумісництвом, Державною службою статистики України включаються усі науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів

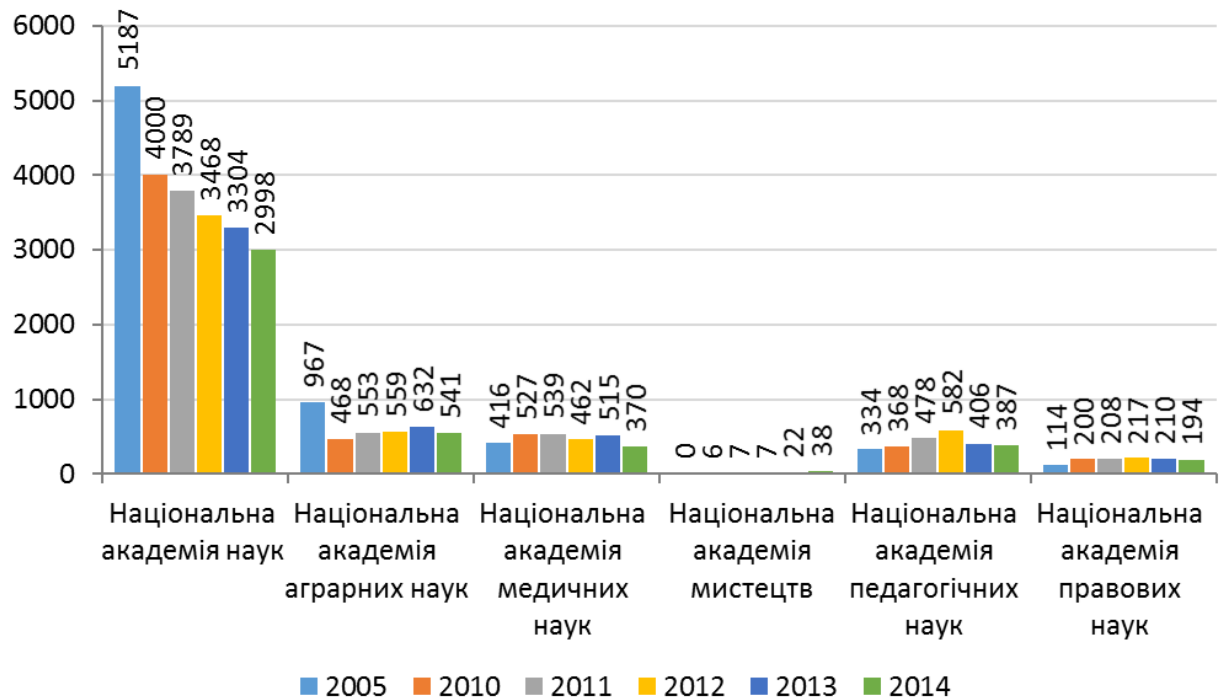
Доктори наук, осіб

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	6935	7493	7260	6684	6623	5723
Усього по національних академіях	981	962	906	882	845	771
у тому числі:						
Національна академія наук	662	640	588	572	545	473
Національна академія аграрних наук	125	88	45	47	52	49
Національна академія медичних наук	74	79	74	78	96	93
Національна академія мистецтв	...	—	—	—	7	12
Національна академія педагогічних наук	92	91	126	105	69	66
Національна академія правових наук	28	64	73	80	76	78
Усього по міністерствах та відомствах	5954	6531	6354	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	138	180	214	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	6	10	14	...	...	...
Міністерство освіти і науки	3906	5107	4682	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	870	589	607	...	...	...

Кандидати наук, осіб

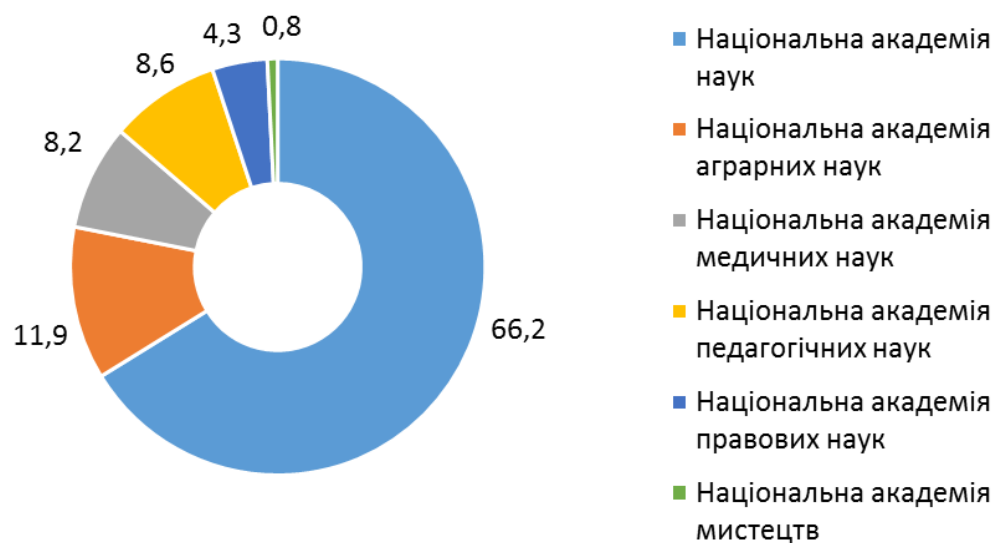
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	25670	29696	30145	26121	25303	22302
Усього по національних академіях	1675	1372	1322	1266	1166	1154
у тому числі:						
Національна академія наук	1171	961	896	862	791	802
Національна академія аграрних наук	218	63	48	51	52	47
Національна академія медичних наук	121	145	157	138	97	94
Національна академія мистецтв	...	—	—	—	3	8
Національна академія педагогічних наук	114	104	127	114	125	113
Національна академія правових наук	51	99	94	101	98	90
Усього по міністерствах та відомствах	23995	28324	28823	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	556	787	1186	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	9	13	10	...	...	...
Міністерство освіти і науки	17283	23721	22502	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	3153	2198	2194	...	...	...

**Динаміка кількості працівників-сумісників,
які виконували наукові та науково-технічні роботи,
в організаціях національних академій наук, осіб**

**Розподіл працівників-сумісників, які виконували
наукові та науково-технічні роботи,
в організаціях національних академій наук, %**

2014 рік

III.12. Розподіл докторів наук, зайнятих в економіці України, за типами організацій

	(осіб)					
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	12014	14418	14895	15592	16450	16090
Науково-дослідні інститути, наукові та науково-технічні організації	3596	3599	3565	3581	3627	3534
Вищі навчальні заклади	7369	9758	10264	10928	11638	11407
Академії та їхні структурні підрозділи	344	321	322	318	324	328
Апарат управління міністерств, відомств, головних управлінь (з 2009 р. - органи державної влади)	173	177	178	163	167	128
Промислові підприємства, науково-виробничі об'єднання тощо	67	46	41	45	47	45
Інші організації та підприємства	465	517	525	557	647	648

Розподіл докторів наук, зайнятих в економіці України, за типами організацій, %

2005 рік

2014 рік

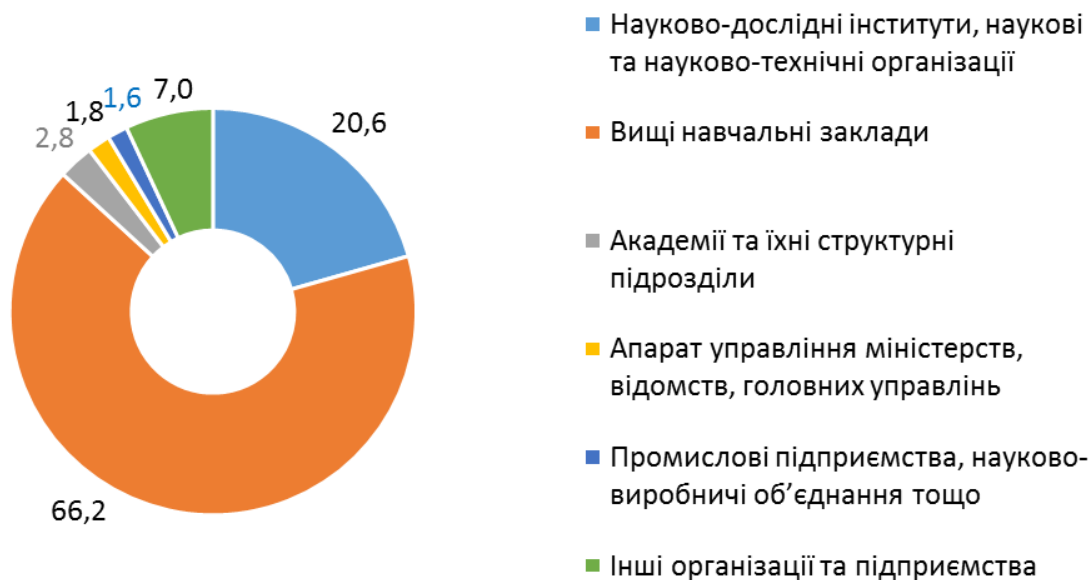

III.13. Розподіл кандидатів наук, зайнятих в економіці України, за типами організацій

	(осіб)					
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	68291	84000	84979	88057	90113	86230
Науково-дослідні інститути, наукові та науково-технічні організації	14005	13177	12710	12480	12613	11651
Вищі навчальні заклади	45229	60302	61670	64235	65882	62874
Академії та їхні структурні підрозділи	1916	1158	1121	1095	1104	1094
Апарат управління міністерств, відомств, головних управлінь (з 2009 р. - органи державної влади)	1230	1694	1905	1725	1876	1814
Промислові підприємства, науково-виробничі об'єднання тощо	1104	948	857	885	927	894
Інші організації та підприємства	4807	6721	6716	7637	7711	7903

Розподіл кандидатів наук, зайнятих в економіці України, за типами організацій, %

2005 рік

2014 рік

ІІІ.14. Показники фінансування наукових та науково-технічних робіт наукових організацій України за секторами діяльності

Фінансування витрат на виконання наукових та науково- технічних робіт, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	5160,4	8995,9	9591,3	10558,5	11161,1	10320,3
Державний сектор	1556,9	3274,4	3639,8	4270,3	4305,4	3905,9
у тому числі						
національні академії	1370,9	2916,3	3105,7	3563,1	3667,2	3332,2
з них НАН України	1003,5	2070,2	2188,9	2542,8	2683,1	2401,3
Підприємницький сектор	3359,7	5156,2	5343,4	5558,3	6167,6	5820,2
Сектор вищої освіти	243,7	565,1	608,0	729,8	688,0	594,3
Приватний неприбутковий сектор	—	0,2	0,2	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	30,2	36,4	37,9	40,4	38,6	37,8
у тому числі						
національні академії	26,6	32,5	32,4	33,7	32,9	32,3
з них НАН України	19,4	23,0	22,8	24,1	24,0	23,3
Підприємницький сектор	65,1	57,3	55,7	52,6	55,3	56,4
Сектор вищої освіти	4,7	6,3	6,3	6,9	6,1	5,8
Приватний неприбутковий сектор	—	×	×	×	×	×

Фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт за рахунок державного бюджету, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1711,2	3704,3	3859,7	4709,1	4762,1	4021,5
Державний сектор	1260,4	2792,9	2913,4	3613,3	3688,5	3355,2
у тому числі						
національні академії	1091,8	2561,2	2631,1	3080,9	3201,3	2939,8
з них НАН України	815,7	1838,1	1880,4	2236,4	2398,7	2173,0
Підприємницький сектор	315,2	523,6	544,0	612,4	635,0	302,1

Продовження табл.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Сектор вищої освіти	135,6	387,9	402,3	483,4	438,5	364,2
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	73,7	75,4	75,5	76,7	77,5	83,4
у тому числі						
національні академії	63,8	69,1	68,2	65,4	67,2	73,1
з них НАН України	47,7	49,6	48,7	47,5	50,4	54,0
Підприємницький сектор	18,4	14,1	14,1	13,0	13,3	7,5
Сектор вищої освіти	7,9	10,5	10,4	10,3	9,2	9,1
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—	—

**Фінансування витрат на виконання наукових
та науково-технічних робіт за рахунок коштів замовників*,
млн. грн.**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	2938,1	4277,1	4764,0	4503,4	4718,1	4195,4
Державний сектор	204,9	334,1	542,0	442,4	401,7	391,5
у тому числі						
національні академії	198,7	232,1	299,5	315,1	303,5	264,3
з них НАН України	153,8	173,0	227,4	233,9	217,4	178,5
Підприємницький сектор	2646,1	3814,2	4071,7	3878,2	4132,2	3639,5
Сектор вищої освіти	87,1	128,6	150,0	182,7	184,2	164,5
Приватний неприбутковий сектор	—	0,2	0,2	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	7,0	7,8	11,4	9,8	8,5	9,3
у тому числі						
національні академії	6,8	5,4	6,3	7,0	6,4	6,3
з них НАН України	5,2	4,0	4,8	5,2	4,6	4,3
Підприємницький сектор	90,1	89,2	85,5	86,1	87,6	86,7
Сектор вищої освіти	3,0	3,0	3,1	4,1	3,9	3,9
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—	—

* За рахунок коштів вітчизняних підприємств і організацій та замовників іноземних держав разом.

**Обсяг наукових та науково-технічних робіт,
виконаних власними силами наукових організацій, млн. грн.**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	4818,6	9867,1	10359,9	11252,7	11781,1	10950,7
Державний сектор	1493,7	3302,9	3683,6	4312,5	4339,8	3950,2
у тому числі						
національні академії	1316,5	2928,4	3119,9	3567,5	3669,2	3348,9
з них НАН України	961,6	2079,4	2196,8	2549,5	2688,1	2417,0
Підприємницький сектор	3075,8	5990,2	6054,6	6210,4	6741,3	6397,7
Сектор вищої освіти	249,0	573,9	611,7	729,8	699,9	602,7
Приватний неприбутковий сектор	—	0,1	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	31,0	33,5	35,6	38,3	36,8	36,1
у тому числі						
національні академії	27,3	29,8	30,1	31,7	31,1	30,6
з них НАН України	20,0	21,1	21,2	22,7	22,8	22,1
Підприємницький сектор	63,8	60,7	58,5	55,2	57,3	58,4
Сектор вищої освіти	5,2	5,8	5,9	6,5	5,9	5,5
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—	—

**Обсяг фундаментальних досліджень,
виконаних власними силами наукових організацій, млн. грн.**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	902,2	2188,4	2205,8	2621,9	2695,4	2475,2
Державний сектор	797,6	1775,8	1810,0	2325,1	2395,7	2237,8
у тому числі						
національні академії	766,8	1859,3	1900,7	2260,3	2347,4	2181,2
з них НАН України	602,6	1466,1	1492,1	1820,8	1925,7	1764,6
Підприємницький сектор	15,1	199,4	179,8	59,0	76,9	45,1
Сектор вищої освіти	89,5	213,2	216,0	237,8	222,8	192,3
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	88,4	81,1	82,0	88,7	88,9	90,4
у тому числі						
національні академії	85,0	85,0	86,2	86,2	87,1	88,1

Продовження табл.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
з них НАН України	66,8	67,0	67,7	69,4	71,4	71,3
Підприємницький сектор	1,7	9,1	8,2	2,3	2,9	1,8
Сектор вищої освіти	9,9	9,8	9,8	9,0	8,3	7,8
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—	—

**Обсяг прикладних досліджень,
виконаних власними силами наукових організацій, млн. грн.**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	708,9	1617,1	1866,7	2057,7	2087,8	1910,2
Державний сектор	423,5	1037,3	1182,6	1325,6	1311,6	1194,6
у тому числі національні академії	324,2	779,4	847	909,5	908,6	834,7
з них НАН України	193,4	405,5	431,9	444,2	461,9	410,6
Підприємницький сектор	194,5	349,8	436,7	409,9	479,2	453,0
Сектор вищої освіти	90,9	230,0	247,4	322,1	297,0	262,5
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	59,8	64,2	63,3	64,4	62,8	62,5
у тому числі національні академії	45,7	48,2	45,4	44,2	43,5	43,7
з них НАН України	27,3	25,1	23,1	21,6	22,1	21,5
Підприємницький сектор	27,4	21,6	23,4	19,9	23,0	23,7
Сектор вищої освіти	12,8	14,2	13,3	15,7	14,2	13,7
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—	—

**Внутрішні поточні витрати на наукові
та науково-технічні роботи, виконані власними силами
наукових організацій, млн. грн.**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	4386,2	8825,6	9365,0	10335,1	10890,9	10083,6
Державний сектор	1429,6	3221,4	3551,6	4192,6	4227,1	3877,7
Підприємницький сектор	2729,7	5050,6	5216,9	5425,2	5985,4	5617,2
Сектор вищої освіти	227,0	553,3	596,3	717,4	678,4	588,8
Приватний неприбутковий сектор	—	0,2	0,2	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	32,6	36,5	37,9	40,6	38,8	38,5
Підприємницький сектор	62,2	57,2	55,7	52,5	55,0	55,7
Сектор вищої освіти	5,2	6,3	6,4	6,9	6,2	5,8
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—	—

**III.15. Фінансування витрат
на виконання наукових та науково-технічних робіт
в організаціях національних академій наук і міністерств**

Усього, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	5160,4	8995,9	9591,3	10558,5	11161,1	10320,3
Усього по національних академіях	1370,9	2923,5	3105,7	3563,0	3667,2	3332,3
у тому числі:						
Національна академія наук	1003,5	2070,2	2188,9	2542,8	2683,1	2401,3
Національна академія аграрних наук	256,2	521,1	541,1	612,6	583,5	527,1
Національна академія медичних наук	88,3	228,1	261,0	269,2	264,8	275,3
Національна академія мистецтв	...	7,2	6,9	8,2	8,6	7,2

Продовження табл.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Національна академія педагогічних наук	18,0	80,6	90,4	111,0	104,6	99,8
Національна академія правових наук	4,9	16,3	17,4	19,2	22,6	21,4
Усього по міністерствах та відомствах	3789,5	6072,4	6485,6	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	76,0	137,7	141,6	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	78,9	112,9	164,5	...	...	...
Міністерство освіти і науки	270,0	426,0	460,6	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	79,0	133,1	142,6	...	...	...

**Обсяг фінансування
у розрахунку на 1 працівника основної діяльності
в наукових організаціях національних академій наук
і міністерств, тис. грн.**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	30,3	63,8	71,2	81,3	90,6	94,2
Усього по національних академіях	23,2	51,5	58,0	68,6	71,5	71,1
у тому числі:						
Національна академія наук	25,9	55,2	59,5	70,3	75,1	73,8
Національна академія аграрних наук	18,0	41,9	54,7	67,5	65,3	67,1
Національна академія медичних наук	17,7	44,2	51,1	55	55,2	58,9
Національна академія мистецтв	...	...	60,5	72,9	81,9	67,9
Національна академія педагогічних наук	15,7	58,4	64,9	76,8	71,2	70,5

Продовження табл.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Національна академія правових наук	31,6	65,7	67,7	73,7	81,6	76,2
Усього по міністерствах та відомствах	×	×	×	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	22, 0	46,4	54,8	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	22,7	56,1	58,2	...	...	...
Міністерство освіти і науки	79,8	172,7	203,0	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	7,2	15,5	18, 0	...	...	...

III.16. Фінансування витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у наукових організаціях національних академій наук і міністерств за джерелами фінансування

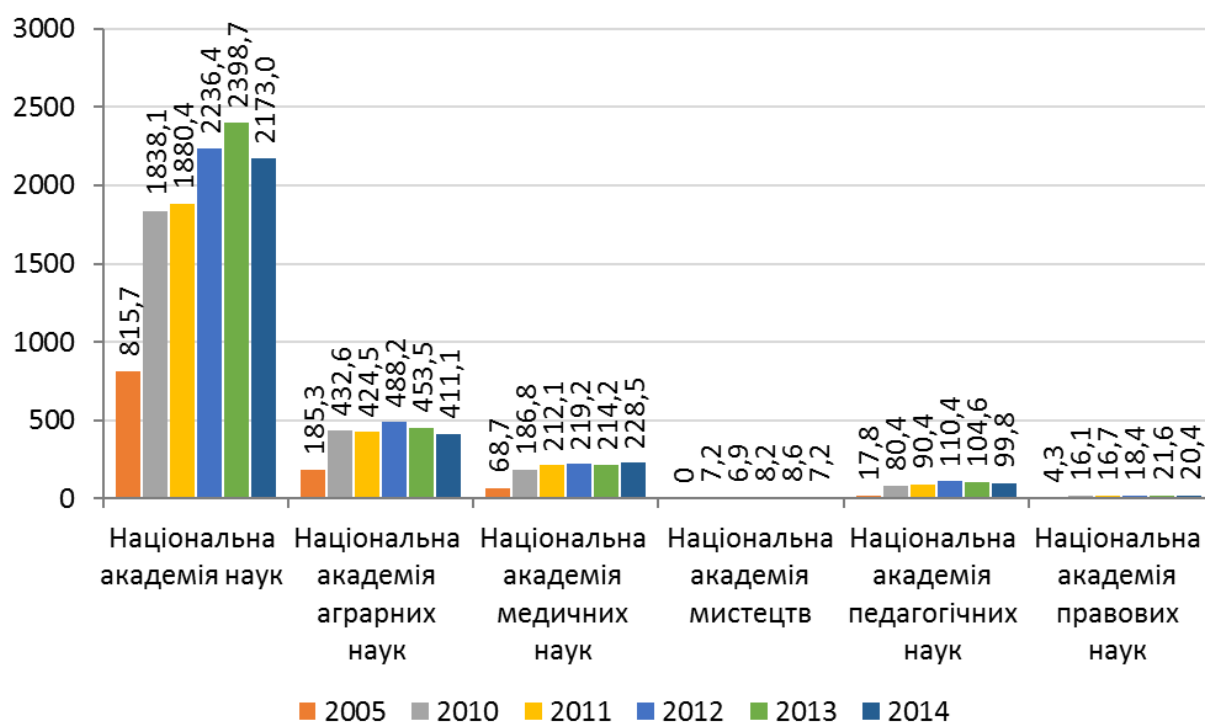
За рахунок державного бюджету, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1711,2	3704,3	3859,7	4709,1	4762,1	4021,5
Усього по національних академіях	1091,8	2561,2	2631	3080,8	3201,3	2939,8
у тому числі:						
Національна академія наук	815,7	1838,1	1880,4	2236,4	2398,7	2173,0
Національна академія аграрних наук	185,3	432,6	424,5	488,2	453,5	411,1
Національна академія медичних наук	68,7	186,8	212,1	219,2	214,2	228,5
Національна академія мистецтв	...	7,2	6,9	8,2	8,6	7,2

Продовження табл.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Національна академія педагогічних наук	17,8	80,4	90,4	110,4	104,6	99,8
Національна академія правових наук	4,3	16,1	16,7	18,4	21,6	20,4
Усього по міністерствах та відомствах	619,4	1143,1	1228,7	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	53,6	95,7	99,4	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	12,5	12,4	33,1	...	...	...
Міністерство освіти і науки	122,7	303,1	326,9	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	21,9	53,5	54,4	...	...	...

Динаміка фінансування наукових та науково-технічних робіт в організаціях національних академій наук за рахунок державного бюджету, млн. грн.

За рахунок фондів спеціального призначення,* млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	24,9	48,3	16,9	22,7	20,6	20,7
Усього по національних академіях	15,4	4,1	3,6	2,2	2,9	3,0
у тому числі:						
Національна академія наук	3,7	1,1	2,0	1,8	2,7	2,9
Національна академія аграрних наук	11,7	3,0	1,6	0,4	0,1	0
Національна академія медичних наук	—	—	—	—	—	—
Національна академія мистецтв	...	...	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	—	—	—	—	—
Національна академія правових наук	—	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	9,5	44,2	13,3	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	0,3	2,4	3,4	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	—	—	—	...	...	...
Міністерство освіти і науки	2,3	8,6	6,0	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	0	—	0	...	...	...

* До 2010 р. – кошти позабюджетних фондів.

За рахунок власних коштів, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	338,5	872,0	841,8	1121,3	1466,6	1927,8
Усього по національних академіях	46,8	114,0	160,1	148,0	144,4	118,1
у тому числі:						
Національна академія наук	17,3	48,4	71,1	55,0	51,1	41,5
Національна академія аграрних наук	29,1	65,6	89,0	91,9	92	75,8
Національна академія медичних наук	0,2	...	...	0	0,6	0,2
Національна академія мистецтв	...	...	...	...	...	...
Національна академія педагогічних наук	0,2	0	0	0,6	0	
Національна академія правових наук	...	...	0	0,5	0,6	0,7
Усього по міністерствах та відомствах	291,7	758,0	681,7	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	2,4	7,5	6,8	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	6,4	5,5	6,0	...	...	...
Міністерство освіти і науки	2,6	4,0	3,7	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	3,3	8,6	10,8	...	...	...

**За рахунок коштів замовників – підприємств і організацій
України, млн. грн.**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1680,1	1961,2	2285,9	2458,4	2306,6	2152,4
Усього по національних академіях	159,2	158,7	196,1	206,0	224,5	187,7
у тому числі:						
Національна академія наук	116,8	102,9	128,5	128,6	142,9	110,5
Національна академія аграрних наук	23,2	16,7	21,0	30,1	33,4	34,8
Національна академія медичних наук	18,6	38,9	46,0	47,0	47,9	42,1
Національна академія мистецтв	...	...	...	...	...	...
Національна академія педагогічних наук	...	...	...	...	...	...
Національна академія правових наук	0,6	0,2	0,6	0,3	0,3	0,2
Усього по міністерствах та відомствах	1520,9	1802,5	2089,8	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	16,1	27,9	29,3	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	57,3	91,8	119,6	...	...	...
Міністерство освіти і науки	91,1	87,9	98,5	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	42,0	60,7	54,5	...	...	...

За рахунок коштів замовників іноземних держав, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1258,0	2315,9	2478,1	2045,0	2411,5	2043
Усього по національних академіях	39,4	73,5	103,5	109,2	79,0	76,6
у тому числі:						
Національна академія наук	37,0	70,1	99	105,3	74,6	67,9
Національна академія аграрних наук	1,9	1,8	2,6	1,4	2,8	5,4
Національна академія медичних наук	0,5	1,6	1,9	2,5	1,6	3,3
Національна академія мистецтв	...	...	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	—	—	—	—	—
Національна академія правових наук	—	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	1218,6	2242,4	2374,6	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	1,7	3,9	2,2	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	2,6	2,3	5,1	...	...	...
Міністерство освіти і науки	38,4	15,8	18,5	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	0,0	8,4	8,4	...	...	...

III.17. Обсяг наукових та науково-технічних робіт, виконаних власними силами організацій національних академій наук і міністерств

Усього, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	4818,6	9867,1	10349,9	11252,7	11781,1	10950,7
Усього по національних академіях	1316,2	2928,4	3119,8	3567,5	3669,2	3348,9
у тому числі:						
Національна академія наук	961,6	2079,4	2196,8	2549,5	2688,1	2417
Національна академія аграрних наук	243,5	523,7	546,3	609,2	576,5	523,8
Національна академія медичних наук	88,5	228,5	262,0	270,4	266,6	279,6
Національна академія мистецтв	—	—	6,9	8,2	8,6	7,2
Національна академія педагогічних наук	17,8	80,5	90,4	111	106,7	99,8
Національна академія правових наук	4,9	16,3	17,4	19,2	22,6	21,4
Усього по міністерствах та відомствах	3502,3	6938,7	7230,1	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	74,2	140,3	141,3	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	78,5	119,8	182,0	...	...	...
Міністерство освіти і науки	264,6	431,5	460,9	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	93,7	148,6	163,4	...	...	...

Обсяг фундаментальних досліджень, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	902,2	2188,4	2205,8	2621,9	2695,4	2475,2
Усього по національних академіях	766,8	1859,6	1900,7	2260,3	2347,4	2181,2
у тому числі:						
Національна академія наук	602,6	1466,1	1492,1	1820,8	1925,7	1764,6
Національна академія аграрних наук	116,1	257,4	257,3	244,0	244,0	241,9
Національна академія медичних наук	27,2	67,5	71,3	70,8	69,1	72,5
Національна академія мистецтв	...	...	6,9	8,2	8,6	7,2
Національна академія педагогічних наук	17,2	53,0	56,8	98,5	78,6	74,7
Національна академія правових наук	3,7	15,6	16,3	18,0	21,3	20,4
Усього по міністерствах та відомствах	135,2	328,8	305,1	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	8,0	15,7	13,7	...	...	...
Міністерство освіти і науки	79,3	168,4	173,2	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	5,0	13,8	14,1	...	...	...

Обсяг прикладних досліджень, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	707,9	1617,1	1866,7	2057,7	2087,8	1910,2
Усього по національних академіях	324,1	779,4	847,1	909,5	908,6	834,7
у тому числі:						
Національна академія наук	193,4	405,5	431,9	444,2	461,9	410,7
Національна академія аграрних наук	72,0	198,4	204,2	266,7	236,0	207,7
Національна академія медичних наук	58,0	148,2	177,3	186,3	182,3	191,2
Національна академія мистецтв	—	—	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	0,1	26,8	33,3	11,9	28,1	25,1
Національна академія правових наук	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	
Усього по міністерствах та відомствах	384,7	837,7	1019,6	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	31,0	76,6	72,1	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	15,5	21,4	32,2	...	...	...
Міністерство освіти і науки	56,3	147,1	167,5	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	32,6	66,0	78,7	...	...	...

Обсяг науково-технічних розробок, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	2406,9	5037,0	4985,9	5370,0	5772,8	5341,5
Усього по національних академіях	137,9	191,4	241,8	236,5	250,4	206,9
у тому числі:						
Національна академія наук	120,9	172,9	219,1	207,4	222,8	190,2
Національна академія аграрних наук	16,0	16,7	21,9	29,1	27,5	16,6
Національна академія медичних наук	1,0	1,1	0,6	0	0,2	
Національна академія мистецтв	...	...	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	0,7	0,2	—	—	—
Національна академія правових наук	—	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	2268,7	4845,7	4744,1	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	20,9	34,8	41,1	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	49,6	81,8	123,2	...	...	...
Міністерство освіти і науки	45,5	83,8	81,9	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	1,5	8,8	8,6	...	...	...

Обсяг науково-технічних послуг, млн. грн.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	800,7	1024,5	1291,5	1203,2	1225,1	1223,8
Усього по національних академіях	87,0	97,9	130,3	161,2	162,7	126,1
у тому числі:						
Національна академія наук	44,7	34,8	53,7	77,0	77,7	51,5
Національна академія аграрних наук	39,3	51,2	63,0	69,4	69,0	57,6
Національна академія медичних наук	2,2	11,6	12,9	13,4	15,0	15,9
Національна академія мистецтв	...	...	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	0,2	—	0,1	0,6	0	0
Національна академія правових наук	0,6	0,3	0,7	0,8	1,0	1,1
Усього по міністерствах та відомствах	713,7	926,7	1161,1	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	14,2	13,3	14,4	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	13,3	16,5	25,6	...	...	...
Міністерство освіти і науки	83,5	32,2	38,3	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	54,5	60,0	62,0	...	...	...

IV. ЧЛЕНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

Відповідно до статуту Національної академії наук України до персонального складу членів НАН України входять дійсні члени, члени-кореспонденти та іноземні члени. Вибори членів Академії проводяться не рідше одного разу на три роки і призначаються Президією НАН України, яка затверджує кількість і перелік вакансій дійсних членів, членів-кореспондентів і іноземних членів НАН України та призначає час виборів. Востаннє вибори нових членів НАН України відбулися в березні 2015 р., у результаті яких ряди Академії поповнилися 12 дійсними членами та 51 членом-кореспондентом. Серед новообраних дійсних членів було 7 вчених у галузі природничих наук, 4 – у галузі технічних наук, 1 – у галузі медицини. Фаховий розподіл учених, які обрані членами–кореспондентами в 2015 р., був таким: 26 фахівців у галузі природничих наук, 17 – у галузі технічних наук, 7 – у галузі суспільних наук, 1 – у галузі гуманітарних наук. Частка жінок серед 63 новообраних членів НАН України складала 12,7%, однак всі вони були тільки серед членів-кореспондентів.

Обрання нових членів НАН України відбувалось за науковими здобутками кандидатів після тривалого обговорення широкою громадськістю та ретельного оцінювання у відповідних Відділеннях НАН України. Нові члени Академії обрані як в традиційних, так і в новітніх напрямках досліджень у галузі природничих, технічних, медичних, суспільних і гуманітарних наук. По одному дійсному члену обрано з таких важливих для України наукових напрямків: «Комп'ютерні технології та інформаційна безпека», «Механіка ракетно-космічних систем», «Матеріалознавство нафтогазового комплексу», «Хімія лікарських сполук», «Прогнозування геосистем», «Ізотопна геологія», «Військова медицина, невідкладна

хірургія». Нові члени-кореспонденти обрані з таких нових для України та традиційних напрямів досліджень, які важливі для країни в наш час: «Образні інформаційні технології» (2 особи), «Нові методи зварювання» (2 особи) та по одному вченому з таких напрямів: «Космічні дослідження», «Нанобіофізика, фізика складних систем», «Наноседиментологія», «Безпека експлуатації АЕС», «Хімія високоенергетичних речовин», «Біологія рецепторів», «Інституційна економіка»; «Соціоекономіка»; «Економетрика» та «Культурологія, соціальні комунікації».

Вікова структура персонального складу членів НАН України загалом наслідуює тенденції, що характерні для вікового розподілу докторів наук в Україні. Починаючи з 2000 року середній вік докторів наук став перевищувати 60 років, а кандидатів наук – 50 років. У 2009 р. середній вік обраних дійсних членів НАН України дорівнював 62,3 року, а членів-кореспондентів НАН України – 61,1 року, що фактично співпадало з середнім віком усіх докторів наук в країні – 62,0 року. За станом на 01.01.2015 р. середній вік наукових працівників становив 52,0 року, докторів наук – 63,9 року, кандидатів наук – 50,8 року. У 2012 р. більше половини (52,4%) докторів наук, зайнятих в економіці України, і майже дві третини (63,2%) докторів наук серед дослідників мали вік понад 59 років. За період 2009–2012 рр. кількість докторів наук у віці понад 70 років зроста серед дослідників на 6%, а серед зайнятих в усіх галузях економіки – на 35%. За той же час кількість дійсних членів і членів-кореспондентів НАН України у цій віковій категорії збільшилася на 16%. У 2015 р. частка осіб у віці 70 років і більше складала серед загальної кількості дійсних членів 78,2%, а серед членів-кореспондентів – 46,6%.

Представництво жінок серед членів НАН України в останні 50 років поступово збільшувалося (з 3,2% у 1964 р. до 4,5% у 2012 р.) і у 2015 р. стало більше 5% загальної кількості членів Академії. У 2012 р. у складі дійсних членів

і членів-кореспондентів Академії було відповідно 4 і 22 жінки, а у 2015 р. було 3 жінки серед дійсних членів і 35 жінок серед членів-кореспондентів. Варто відзначити, що у 2014 р. частка жінок у загальній кількості дослідників, які мали ступінь доктора наук, в організаціях НАН України становила 19,7%, а в організаціях України, які виконували наукові і науково-технічні роботи – 25%.

Посадовий розподіл членів НАН України у 2015 р. свідчить про те, що більшість з них працювали на керівних посадах у наукових установах (55,8% загальної кількості дійсних членів та 68,9% членів-кореспондентів у загальній їх кількості в Академії). Порівнянні з 2012 р. ці показники стали меншими (66,5% – для дійсних членів та 81,1% – для членів кореспондентів).

Наукові здобутки членів НАН України отримали високе визнання як в країні, так і за її межами. Тільки у 2013–2014 рр. 7 осіб нагороджені орденом князя Ярослава Мудрого. Почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України» удостоєні 1 дійсний член і 3 члени-кореспонденти. Лауреатами Державних премій України в галузі науки і техніки у 2013-2014 рр. стали 4 дійсні члени і 10 членів-кореспондентів НАН України. Іншими державними нагородами України відзначені 6 дійсних членів та 7 членів-кореспондентів НАН України. За останні два роки лауреатами іноземних премій і нагород стали 7 дійсних членів НАН України.

Про міжнародне визнання наукових досягнень членів Академії свідчить також їх участь у роботі європейських наукових академій: Академії Європи (*Academia Europaea*) – п'ять дійсних членів НАН України та Європейської академії наук (*European Academy of Sciences*) – три дійсних члени та два члени-кореспонденти НАН України.

IV.1. Розподіл дійсних членів Національної академії наук України за галузями наук*

(осіб)

	1964	1989	2009	2012	2015
Усього	97	159	204	203	197
Природничі науки	65	99	120	116	115
у тому числі:					
математичні	9	10	12	11	14
інформатика	1	7	12	14	11
фізичні	18	29	34	34	34
хімічні	13	18	14	12	12
науки про життя	19	21	37	33	32
науки про Землю	5	12	11	12	12
Технічні науки	21	41	50	52	49
у тому числі:					
матеріалознавство	7	16	23	26	24
механіка	11	17	15	14	13
енергетика	3	8	12	12	12
Гуманітарні науки	8	11	15	17	17
у тому числі:					
історичні	1	4	3	2	2
філософські	1	2	3	4	4
археологія	—	—	1	1	1
літературознавство	4	3	4	5	4
мовознавство	2	2	2	3	4
етнологія	—	—	2	2	2
Суспільні науки	3	10	19	18	16
у тому числі:					
економічні	2	8	12	11	11
юридичні	1	2	3	3	3
соціологічні	—	—	1	2	1
політологія	—	—	1	1	—
культурологія	—	—	2	1	1

* Таблиці IV.1 – IV.10 складено за даними Довідників НАН України станом на 15.12.1964 р., 01.12.1989 р., 04.08.2009 р., 27.07.2012 р., 10.11.2015 р., відповідно.

IV.2. Розподіл дійсних членів Національної академії наук України за віковими групами

	<i>(осіб)</i>				
	1964	1989	2009	2012	2015
Усього	97	159	204	203	197
з них у віці:					
до 30 років	—	—	—	—	—
30-39 років	—	—	—	—	—
40-49 років	8	5	2	2	1
50-59 років	32	34	20	8	7
60-69 років	32	53	49	48	35
понад 69 років	25	67	133	145	154

IV.3. Розподіл членів-кореспондентів Національної академії наук України за галузями наук

	<i>(осіб)</i>				
	1964	1989	2009	2012	2015
Усього	125	192	375	375	380
Природничі науки	83	109	218	218	224
у тому числі:					
математичні	9	11	18	19	20
інформатика	4	10	23	23	16
фізичні	20	27	60	57	71
хімічні	7	17	27	28	28
науки про життя	33	31	66	68	64
науки про Землю	10	13	24	23	25
Технічні науки	24	57	98	97	92
у тому числі:					
матеріалознавство	9	24	45	45	41
механіка	14	21	22	22	22
енергетика	1	12	31	30	29

Продовження табл.

	1964	1989	2009	2012	2015
Гуманітарні науки	12	18	30	29	29
у тому числі:					
історичні	3	9	9	9	9
філософські	1	3	3	2	2
археологія	7	4	6	5	5
літературознавство	1	1	7	6	5
мовознавство	—	1	4	5	6
етнологія	—	—	1	1	1
фольклористика	—	—	—	1	1
Суспільні науки	6	8	29	31	35
у тому числі:					
економічні	6	7	19	20	24
юридичні	—	1	5	4	4
соціологічні	—	—	3	4	3
політологія	—	—	2	3	3
культурологія	—	—	—	—	1

IV.4. Розподіл членів-кореспондентів Національної академії наук України за віковими групами

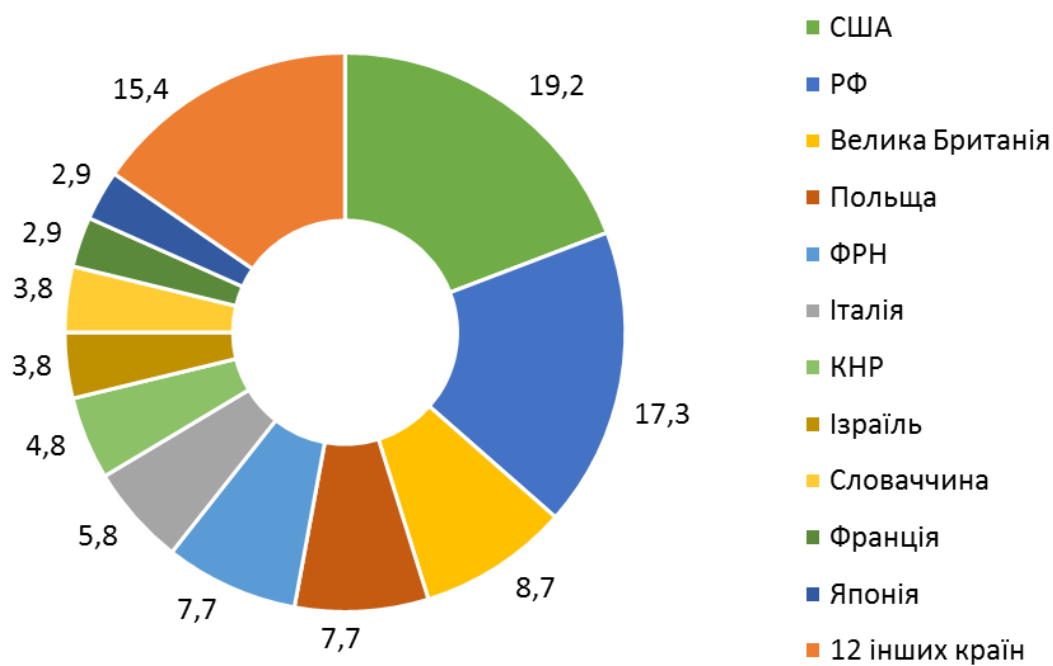
(осіб)

	1964	1989	2009	2012	2015
Усього	125	192	375	375	380
з них у віці:					
до 30 років	—	—	—	—	—
30-39 років	2	1	—	—	—
40-49 років	13	9	12	7	3
50-59 років	58	70	59	59	53
60-69 років	39	66	154	126	147
понад 69 років	13	46	150	183	177

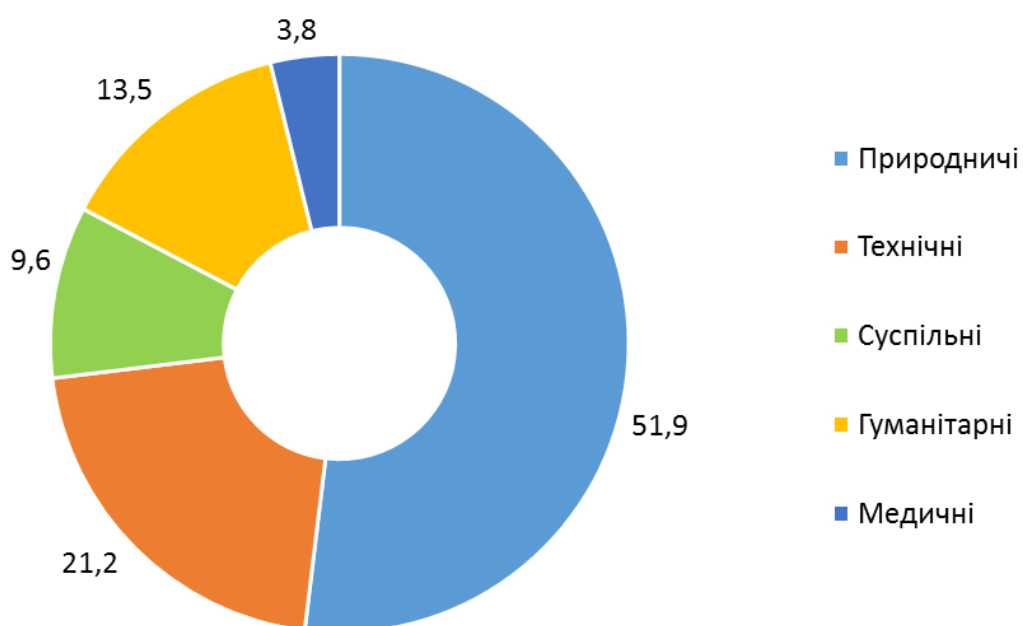
IV.5. Іноземні члени Національної академії наук України

Іноземні члени НАН України представлені 104 відомими вченими з 23 країн світу, у тому числі п'ятьма Нобелівськими лауреатами (Алфьоров Жорес Іванович, фізика, 2000 р.; Закман Берт (Zakmann Bert) та Негер Ервін (Neher Ervin), фізіологія, медицина, 1991 р.; Лен Жан-Марі (Lehn Jean-Marie Pierre), хімія, 1987 р.; Чехановер Аарон (Siechanover Aaron), хімія, 2004 р.)). Серед іноземних членів НАН України 69 вчених з країн Європи, 22 – з країн Америки, 13 – з країн Азії. Найбільшу частку складають фахівці з США та Російської Федерації (19,2 та 17,3% від загальної кількості іноземних членів Академії). Велику Британію представляють 9 осіб; Німеччину і Польщу – по 8 вчених, Італію – 6, Китай – 5 вчених. З Ізраїлю та Словаччини обрано по 4 вчених, з Франції та Японії – по 3 фахівця. Вчені з 11 вказаних країн складають 84,6% загальної кількості іноземних членів НАН України. З 12 інших країн до складу НАН України обрано по 1-2 відомих учених. 22 іноземних члени НАН України є дійсними членами академій наук – членів МААН. Порівнянні з 2012 р. представництво вчених з різних країн у НАН України істотно не змінилось. Розподіл іноземних членів НАН України в 2015 р. за галузями наук був таким: природничі науки – 51,9% у загальній кількості іноземних членів, технічні науки – 21,2%, гуманітарні науки – 13,5%, суспільні науки – 9,6%, медичні науки – 3,8 відсотка. У порівнянні з 2012 р. на 5% збільшилась частка фахівців у галузі технічних наук (16,5% – 2012 р.) при зменшенні на приблизно ту саму величину питомої ваги вчених у галузі природничих наук. У 2015 р. відбулось збільшення на 2% відносної кількості іноземних членів у галузі суспільних наук при зменшенні в межах одного відсотка часток гуманітарних і медичних наук.

Розподіл іноземних членів НАН України за країнами світу: 2015 р., %

Розподіл іноземних членів НАН України за галузями наук: 2015 р., %

IV.6. Розподіл дійсних членів та членів-кореспондентів Національної академії наук України, зайнятих в економіці України, за типами організацій: 2015

(осіб)

	Дійсні члени	Члени-кореспонденти
Усього	197	380
у тому числі:		
Науково-дослідні інститути, наукові та науково-технічні організації	135	309
Вищі навчальні заклади	21	57
Академії та їхні структурні підрозділи	32	1
Апарат управління міністерств, відомств, головних управлінь (з 2009 р. - органи державної влади)	3	4
Промислові підприємства, науково - виробничі об'єднання тощо	2	7
Інші організації та підприємства	4	2

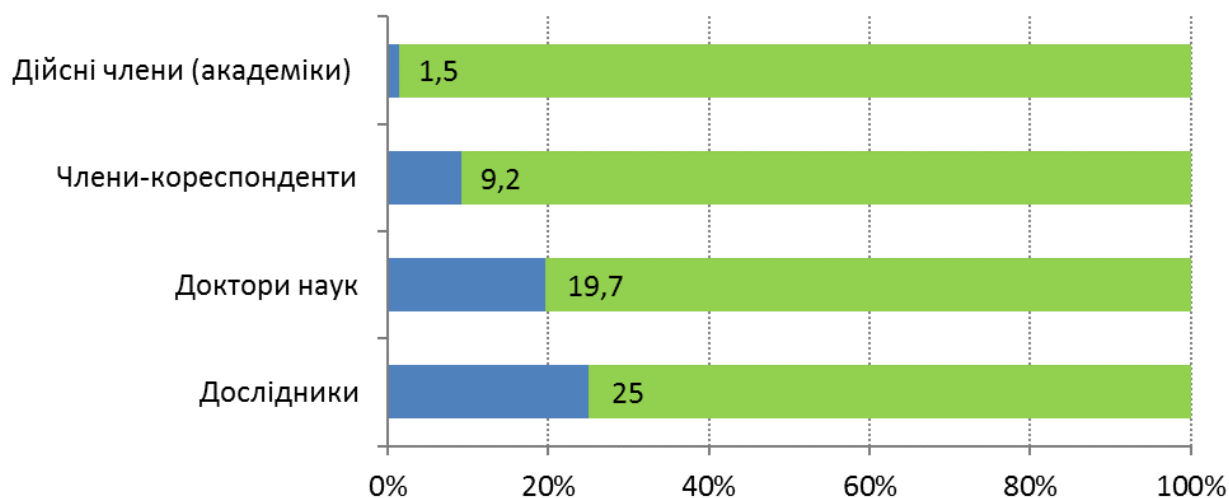
IV.7. Кількість жінок – дійсних членів і членів-кореспондентів Національної академії наук України

(осіб)

	1964	1989	2009	2012	2015
Усього	7	10	30	26	38
з них:					
дійсні члени	1	1	4	4	3
члени-кореспонденти	6	9	26	22	35

Частка жінок в 2015 р. серед дійсних членів складала 1,5%, членів-кореспондентів – 9,2%. У 2014 р. частка жінок у загальній кількості дослідників, які мали ступінь доктора наук, в організаціях НАН України становила 19,7%, а в організаціях України, які виконували наукові і науково-технічні роботи – 25 відсотків.

**Частка жінок серед дійсних членів,
членів-кореспондентів, докторів наук і дослідників
Національної академії наук України: 2015, %**

**IV.8. Розподіл дійсних членів і членів-кореспондентів
Національної академії наук України за посадами: 2015**

(осіб)

	Дійсні члени	Члени-кореспонденти
Усього	197	380
у тому числі:		
директор інституту	59	51
заступник директора	13	52
ректор	8	8
проректор	2	3
декан	1	4
радник при дирекції	14	6
завідувач відділом	38	158
головний науковий співробітник	10	36
завідувач кафедри	6	26
професор кафедри	4	14
провідний науковий співробітник	3	13
член Президії НАН України	32	—
учений секретар	—	1
Інші	7	8

IV.9. Кількість дійсних членів і членів-кореспондентів Національної академії наук України, відзначених державними та іноземними преміями і нагородами

(осіб)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
--	------	------	------	------	------	------	------

Дійсні члени

з них:

лауреати Державних премій України	3	1	—	2	4	3	1
лауреати іноземних премій і нагород	1	6	2	6	4	4	3
відзначені нагородами:							
званням Герой України	1	1	—	1	—	—	—
Орден князя Ярослава Мудрого	19	8	1	4		3	2
Інші нагороди	34	17	8	7	10	6	—
Заслужений діяч науки і техніки України	9	1	—	1	—	1	—

Члени-кореспонденти

з них:

лауреати Державних премій України	13	7	1	4	7	6	4
лауреати іноземних премій і нагород	—	3	—	4	2	—	—
відзначені нагородами:							
званням Герой України	—	2	—	—	—	—	—
Орден князя Ярослава Мудрого	3	2	1	—	1	2	—
Інші нагороди	16	11	2	7	6	4	3
Заслужений діяч науки і техніки України	12	6	—	5	4	3	—

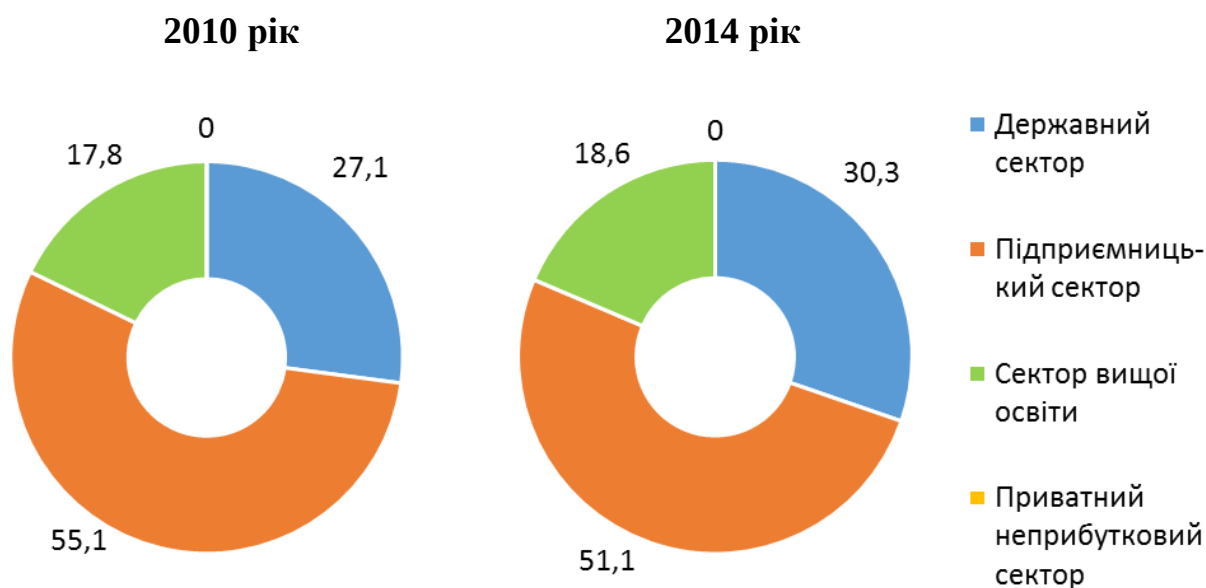
V. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ

V.1. Показники результативності наукової та науково-технічної роботи наукових організацій України за секторами діяльності

**Кількість виконаних наукових та науково-технічних робіт,
одиниць**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	63926	52037	52354	53190	47875	42953
Державний сектор	15782	14113	14190	14581	15730	13035
у тому числі національні академії	10627	11169	11574	10718	11559	9565
з них НАН України	6694	6828	7585	6674	7274	5703
Підприємницький сектор	39861	28680	28361	28440	21486	21952
Сектор вищої освіти	8283	9235	9784	10154	10659	7966
Приватний неприбутковий сектор	—	9	19	15	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	24,7	27,1	27,1	27,4	32,8	30,3
у тому числі національні академії	16,6	21,5	22,1	20,2	24,1	22,3
з них НАН України	10,5	13,1	14,5	12,6	15,2	13,3
Підприємницький сектор	62,3	55,1	54,2	53,5	44,9	51,1
Сектор вищої освіти	13,0	17,8	18,7	19,1	22,3	18,6
Приватний неприбутковий сектор	×	×	×	×	×	×

**Розподіл кількості виконаних наукових
та науково-технічних робіт за секторами діяльності, %**

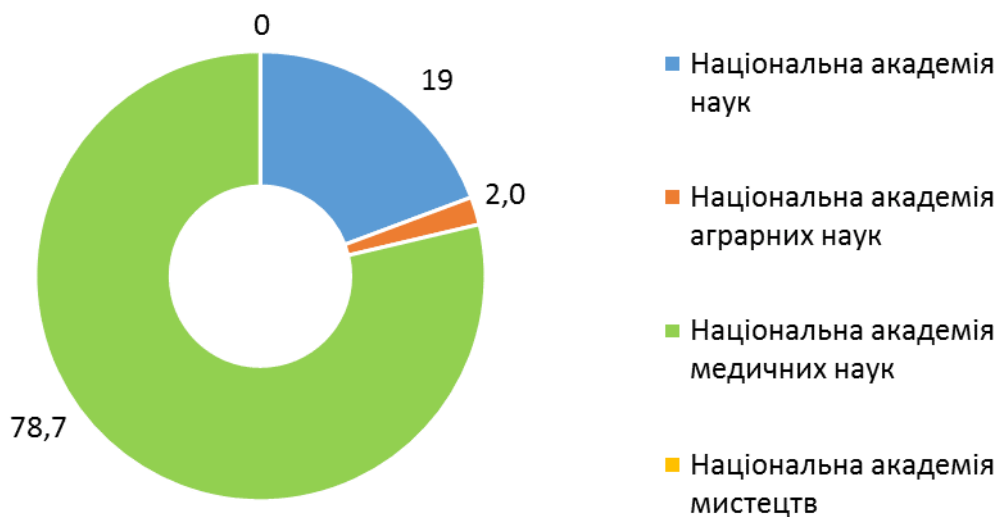

Кількість друкованих робіт (наукових публікацій), одиниць

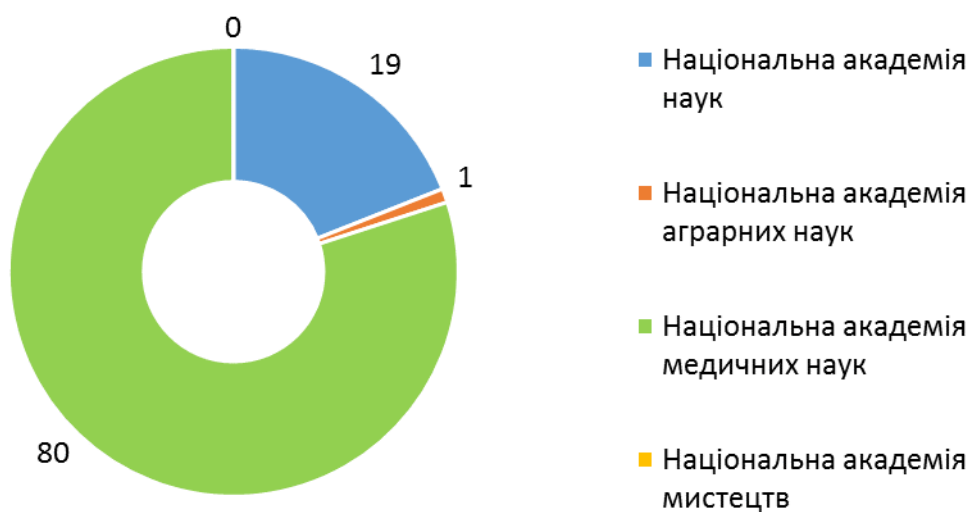
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	241942	345338	354703	374897	391398	327919
Державний сектор	59532	66796	66940	67169	66924	62326
у тому числі національні академії	50652	57460	57749	57130	58394	51658
з них НАН України	31271	37642	37211	36122	37871	32987
Підприємницький сектор	7983	6882	6501	4521	4308	3312
Сектор вищої освіти	174427	271649	281243	303192	320166	262281
Приватний неприбутковий сектор	—	11	19	15	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>						
Державний сектор	24,6	19,3	18,9	17,9	17,1	19,0
у тому числі національні академії	20,9	16,6	16,3	15,2	15,0	15,8
з них НАН України	12,9	10,9	10,5	9,6	9,7	10,1
Підприємницький сектор	3,3	2,0	1,8	1,2	1,1	1,0
Сектор вищої освіти	72,1	78,7	79,3	80,9	81,8	80,0
Приватний неприбутковий сектор	×	×	×	×	×	×

Розподіл кількості друкованих робіт (наукових публікацій) за секторами діяльності, %

2010 рік

2014 рік

**Кількість отриманих охоронних документів
у Державній службі інтелектуальної власності України, одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	7748	8757	8552	8432	7864
Державний сектор	1886	2065	1807	1821	1902
у тому числі національні академії	1668	1885	1552	1552	1668
з них НАН України	790	897	750	856	808
Підприємницький сектор	443	494	360	269	226
Сектор вищої освіти	5419	6198	6385	6342	5736
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>					
Державний сектор	24,3	23,6	21,1	21,6	24,2
у тому числі національні академії	21,5	21,5	18,1	18,4	21,2
з них НАН України	10,2	10,2	8,7	10,2	10,3
Підприємницький сектор	5,7	5,6	4,2	3,2	2,9
Сектор вищої освіти	70,0	70,8	74,7	75,2	73,0
Приватний неприбутковий сектор	×	×	×	×	×

**Кількість отриманих охоронних документів
у патентних відомствах іноземних держав, одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	84	72	86	72	62
Державний сектор	33	30	25	21	11
у тому числі національні академії	22	21	22	20	7
з них НАН України	20	12	7	19	7
Підприємницький сектор	35	29	47	37	16
Сектор вищої освіти	16	13	14	14	35
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>					
Державний сектор	35,2	41,7	29,1	29,2	17,7
у тому числі національні академії	26,2	29,2	18,1	27,8	11,3
з них НАН України	23,8	16,7	8,1	26,4	11,3
Підприємницький сектор	41,7	40,3	54,7	51,4	26,0
Сектор вищої освіти	19,1	18,0	16,2	19,4	56,5
Приватний неприбутковий сектор	×	×	×	×	×

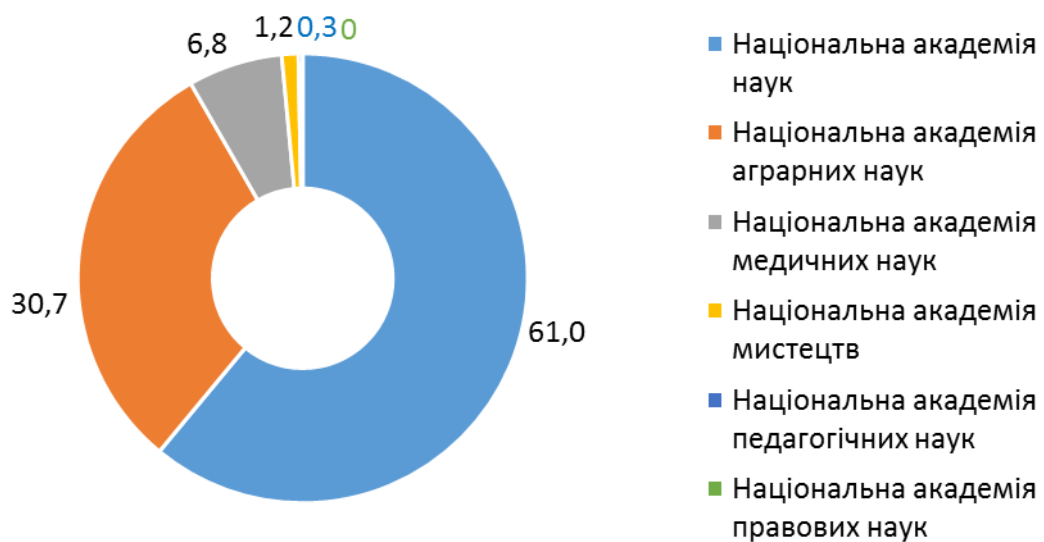
V.2. Кількість наукових та науково-технічних робіт, виконаних організаціями національних академій наук і міністерств

Усього робіт, одиниць

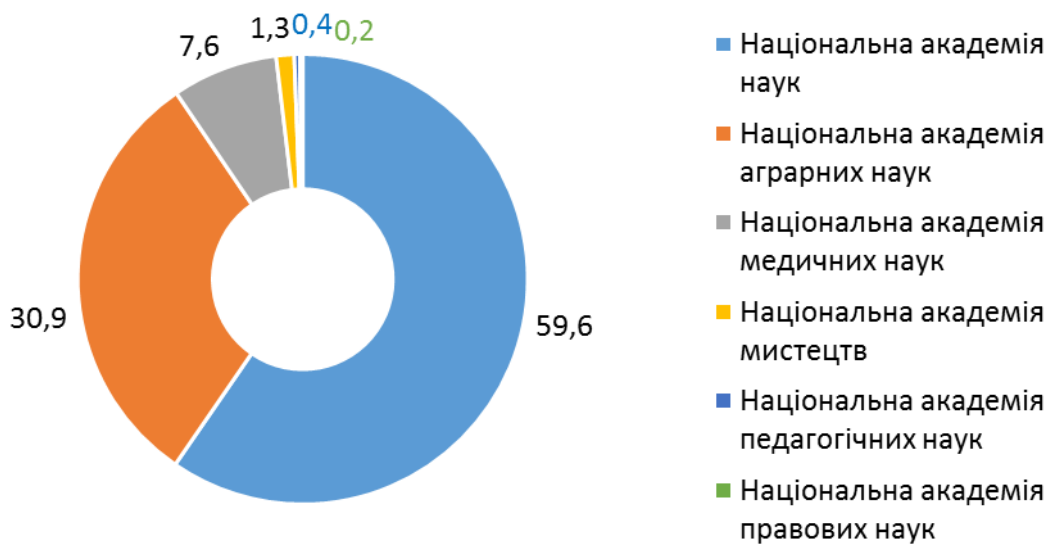
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	63926	52037	52354	53190	47875	42953
Усього по національних академіях	13067	11189	11574	10718	11559	9565
у тому числі:						
Національна академія наук	6694	6828	7385	6674	7274	5703
Національна академія аграрних наук	3178	3433	3204	3163	3313	2954
Національна академія медичних наук	559	759	795	691	784	721
Національна академія мистецтв	...	...	20	20	20	20
Національна академія педагогічних наук	182	139	133	127	130	129
Національна академія правових наук	14	36	37	43	38	38
Усього по міністерствах та відомствах	53299	40848	40800	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	2503	2321	2141	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	2304	1087	3005	...	...	...
Міністерство освіти і науки	6769	6794	6781	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	1167	1724	1308	...	...	...

**Розподіл кількості наукових та науково-технічних робіт,
виконаних організаціями національних академій наук, %**

2010 рік

2014 рік

**Кількість виконаних робіт зі створення нових методів, теорій,
одиниць**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	5381	7733	7692	7682	7570	7462
Усього по національних академіях	1825	2661	2741	2661	2846	2787
у тому числі:						
Національна академія наук	1130	1767	1835	1765	1766	1987
Національна академія аграрних наук	319	548	548	529	733	455
Національна академія медичних наук	231	277	290	302	260	246
Національна академія мистецтв	...	...	...	8	20	20
Національна академія педагогічних наук	137	57	57	40	54	66
Національна академія правових наук	8	12	11	17	13	13
Усього по міністерствах та відомствах	3556	5072	4951	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	472	471	537	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	84	27	152	...	...	...
Міністерство освіти і науки	1232	2104	2012	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	271	926	593	...	...	...

**Кількість виконаних робіт зі створення нових видів виробів,
одиниць**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	6264	6240	6475	6397	5645	4652
Усього по національних академіях	925	1008	1074	920	837	988
у тому числі:						
Національна академія наук	651	632	699	664	562	439
Національна академія аграрних наук	214	293	283	184	217	486
Національна академія медичних наук	42	83	92	72	58	61
Національна академія мистецтв	...	...	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	—	—	—	—	2
Національна академія правових наук	—	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	5339	5232	5401	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	119	251	290	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	227	77	165	...	...	...
Міністерство освіти і науки	580	839	754	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	78	58	52	...	...	...

**Кількість виконаних робіт зі створення нових технологій,
одиниць**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	5380	5738	5331	5012	5008	3220
Усього по національних академіях	1585	1873	1546	1610	1548	1345
у тому числі:						
Національна академія наук	720	901	750	890	715	638
Національна академія аграрних наук	786	856	693	631	671	568
Національна академія медичних наук	79	106	96	83	156	131
Національна академія мистецтв	...	...	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	7	6	6	6	8
Національна академія правових наук	—	3	1	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	3795	3865	3785	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	162	512	413	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	217	358	539	...	...	...
Міністерство освіти і науки	997	883	819	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	33	250	232	...	...	...

**Розподіл кількості виконаних робіт
зі створення нових технологій
за національними академіями наук і міністерствами, %**

2010 рік

**Кількість виконаних робіт
зі створення нових видів матеріалів, одиниць**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1163	1419	1553	1342	1171	1070
Усього по національних академіях	436	646	645	537	501	585
у тому числі:						
Національна академія наук	360	531	513	463	449	529
Національна академія аграрних наук	73	114	127	73	52	32
Національна академія медичних наук	3	1	5	1	...	24
Усього по міністерствах та відомствах	727	773	908	...	...	...
з них:						

Продовження табл.

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Міністерство аграрної політики та продовольства	30	18	16	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	6	20	37	...	...	...
Міністерство освіти і науки	282	327	296	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	2	2	33	...	...	...

**Кількість виконаних робіт
зі створення нових видів сортів рослин та порід тварин,
одиниць**

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	758	669	601	515	745	2165
Усього по національних академіях	560	561	515	445	454	485
у тому числі:						
Національна академія наук	35	35	57	28	17	21
Національна академія аграрних наук	501	526	458	417	437	464
Національна академія медичних наук	24	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	198	108	143	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	112	59	70	...	...	...
Міністерство освіти і науки	11	3	3	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	8	15	—	...	...	...

V.3. Кількість друкованих робіт в організаціях національних академій наук та міністерств*

Усього друкованих робіт, одиниць

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	241942	345338	354703	374897	391398	327919
Усього по національних академіях	50652	57460	57749	57130	58394	51658
у тому числі:						
Національна академія наук	31271	37642	37211	36122	37871	32987
Національна академія аграрних наук	7808	7398	7449	8089	8704	7336
Національна академія медичних наук	7798	7947	7958	8227	7568	7071
Національна академія мистецтв	...	...	122	265	178	173
Національна академія педагогічних наук	3087	3561	3983	3530	3310	3139
Національна академія правових наук	688	912	1026	897	763	952
Усього по міністерствах та відомствах	191290	287878	296976	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	10896	19009	15340	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	841	558	492	...	...	...
Міністерство освіти і науки	122645	202905	206721	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	29284	32652	32450	...	...	...

* Кількість інших типів друкованих праць (окрім монографій, підручників, навчальних посібників та статей у наукових фахових журналах) у п. V.3 не наведено.

Монографії, підручники, навчальні посібники, одиниць

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	14200	23360	24408	23696	25262	21846
Усього по національних академіях	1712	2344	2888	1671	1980	1710
у тому числі:						
Національна академія наук	942	1141	1817	906	1142	885
Національна академія аграрних наук	204	204	277	268	367	252
Національна академія медичних наук	151	319	248	202	197	151
Національна академія мистецтв	...	...	32	23	15	7
Національна академія педагогічних наук	363	603	433	177	172	334
Національна академія правових наук	52	77	81	95	87	81
Усього по міністерствах та відомствах	12488	21016	21517	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	619	1314	807	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	73	118	66	...	...	...
Міністерство освіти і науки	8163	15643	16075	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	1359	1538	1495	...	...	...

Статті у наукових фахових журналах, *одиниць*

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	139027	194378	196194	201872	203975	179727
Усього по національних академіях	29472	35438	33968	34793	36495	33894
у тому числі:						
Національна академія наук	19875	22908	21770	22922	23596	21573
Національна академія аграрних наук	4615	5507	5487	5795	6494	5802
Національна академія медичних наук	2997	4239	3715	3532	3921	3457
Національна академія мистецтв	...	...	90	149	163	159
Національна академія педагогічних наук	1586	2273	2296	1859	1832	2277
Національна академія правових наук	399	511	610	536	489	626
Усього по міністерствах та відомствах	109555	158940	161861	...	...	...
з них:						
Міністерство аграрної політики та продовольства	7060	13120	11823	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	439	360	402	...	...	...
Міністерство освіти і науки	68437	106737	108820	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	16077	17718	17023	...	...	...

V.4. Кількість заявок на видачу охоронних документів у Державній службі інтелектуальної власності України в організаціях національних академій наук і міністерств

Усього подано заявок на видачу охоронних документів, одиниць

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	8894	8849	8514	8348	8029
Усього по національних академіях	1971	1788	1656	1578	1478
з них:					
Національна академія наук	863	825	800	816	726
Національна академія аграрних наук	641	484	448	424	431
Національна академія медичних наук	467	479	408	338	321
Усього по міністерствах та відомствах	6923	7061	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	470	448	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	20	54	...	...	...
Міністерство освіти і науки	4100	4071	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	1451	1276	...	...	...

**Подано заявок на видачу охоронних документів на винаходи,
одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	2252	2913	2887	2965	2338
Усього по національних академіях	742	841	823	733	585
з них:					
Національна академія наук	436	481	501	462	331
Національна академія аграрних наук	191	216	189	172	172
Національна академія медичних наук	115	144	133	99	82
Усього по міністерствах та відомствах	1510	2072	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	208	221	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	7	22	...	...	...
Міністерство освіти і науки	846	956	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	166	187	...	...	...

**Подано заявок на видачу охоронних документів
на сорти рослин, одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	328	281	263	206	226
Усього по національних академіях	307	205	239	190	215
з них:					
Національна академія наук	18	19	39	9	40
Національна академія аграрних наук	289	186	200	181	175
Національна академія медичних наук	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	21	262	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	3	43	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	—	—	...	...	...
Міністерство освіти і науки	3	13	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	—	—	...	...	...

V.5. Кількість отриманих охоронних документів у Державній службі інтелектуальної власності України в організаціях національних академій наук і міністерств

Усього отримано охоронних документів, одиниць

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	7748	8757	8552	8483	7864
Усього по національних академіях	1688	1885	1552	1552	1668
з них:					
Національна академія наук	790	897	750	856	808
Національна академія аграрних наук	437	520	382	355	550
Національна академія медичних наук	461	468	420	340	310
Усього по міністерствах та відомствах	6060	5848	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	471	382	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	22	53	...	...	...
Міністерство освіти і науки	3362	3926	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	1273	1474	...	...	...

Отримано охоронних документів на винаходи, одиниць

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1931	2661	2694	2731	2244
Усього по національних академіях	635	815	776	678	659
з них:					
Національна академія наук	370	468	483	431	389
Національна академія аграрних наук	146	218	157	160	168
Національна академія медичних наук	119	129	136	86	102
Національна академія педагогічних наук	—	—	—	1	—

Продовження табл.

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього по міністерствах та відомствах	1296	1866	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	195	181	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	9	24	...	...	...
Міністерство освіти і науки	683	917	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	121	198	...	...	...

Отримано охоронних документів на сорти рослин, одиниць

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	218	299	205	129	397
Усього по національних академіях	194	272	186	120	375
з них:					
Національна академія наук	28	72	14	19	67
Національна академія аграрних наук	166	200	172	101	308
Національна академія медичних наук	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	24	27	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	6	7	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	—	—	...	...	...
Міністерство освіти і науки	3	10	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	—	—	...	...	...

V.6. Кількість заявок на видачу охоронних документів у патентних відомствах іноземних держав в організаціях національних академій наук і міністерств

Усього подано заявок на видачу охоронних документів, одиниць

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	112	68	98	90	51
Усього по національних академіях	41	19	42	37	23
з них:					
Національна академія наук	10	18	19	20	18
Національна академія аграрних наук	31	1	23	17	—
Усього по міністерствах та відомствах	71	49	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	2	—	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	—	—	...	...	...
Міністерство освіти і науки	15	6	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	—	—	...	...	...

**Подано заявок на видачу охоронних документів на винаходи,
одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	56	42	58	38	28
Усього по національних академіях	10	18	19	12	7
з них:					
Національна академія наук	10	18	13	12	7
Національна академія аграрних наук	—	—	6	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	46	24	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	2	—	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	—	—	...	...	...
Міністерство освіти і науки	14	6	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	—	—	...	...	...

**Подано заявок на видачу охоронних документів
на сорти рослин, одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	33	1	16	20	11
Усього по національних академіях	31	1	16	20	11
з них:					
Національна академія наук	—	—	—	3	11
Національна академія аграрних наук	31	1	16	17	—
Усього по міністерствах та відомствах	2	—	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	—	—	...	...	...

**V.7. Кількість отриманих охоронних документів
у патентних відомствах іноземних держав
в організаціях національних академій наук
і міністерств**

Усього отримано охоронних документів, одиниць

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	84	72	86	72	62
Усього по національних академіях	22	21	22	20	7
з них:					
Національна академія наук	20	12	7	19	7
Національна академія аграрних наук	2	9	15	1	—
Усього по міністерствах та відомствах	62	51	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	2	2	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	2	—	...	...	...
Міністерство освіти і науки	12	10	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	3	1	...	...	...

Отримано охоронних документів на винаходи, *одиниць*

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	60	42	49	55	26
Усього по національних академіях	19	12	6	16	7
з них:					
Національна академія наук	19	12	6	16	7
Національна академія аграрних наук	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	41	30	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	2	—	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	1	—	...	...	...
Міністерство освіти і науки	10	10	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	3	—	...	...	...

Отримано охоронних документів на сорти рослин, *одиниць*

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	2	11	13	3	—
Усього по національних академіях	2	9	13	3	—
з них:					
Національна академія наук	—	—	—	2	—
Національна академія аграрних наук	2	9	13	1	—
Усього по міністерствах та відомствах	—	2	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	—	2	...	...	...

VI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

VI.1. Міжнародні зв'язки Національної академії наук України*

* Джерело: Короткий річний звіт НАН України за 2014 рік.

VI.2. Показники міжнародного співробітництва наукових організацій України за секторами діяльності

**Кількість наукових працівників,
які виїжджали за межі України, осіб**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	9898	10264	10453	11060	7316
Державний сектор	3070	2974	2837	2818	1965
у тому числі національні академії	2791	2702	2503	2473	1689
з них НАН України	2398	2298	2149	2111	1403
Підприємницький сектор	1978	2005	2312	2552	1285

Продовження табл.

	2010	2011	2012	2013	2014
Сектор вищої освіти	4850	5285	5304	5690	4066
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>					
Державний сектор	31,0	29,0	27,1	25,5	26,9
у тому числі національні академії	28,2	26,3	23,9	22,4	23,1
з них НАН України	24,2	22,4	20,6	19,1	19,2
Підприємницький сектор	20,0	19,5	22,2	23,1	17,6
Сектор вищої освіти	49,0	51,5	50,7	51,4	55,6
Приватний неприбутковий сектор	×	×	×	×	×

**Кількість виїздів наукових працівників за межі України
з метою участі у міжнародних семінарах, конференціях тощо,
одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	9737	11369	10661	10890	7638
Державний сектор	3107	3630	3227	3236	1924
у тому числі національні академії	2794	3180	2689	2683	1515
з них НАН України	2136	2394	2104	2057	1068
Підприємницький сектор	841	818	644	778	433
Сектор вищої освіти	5789	6921	6790	6876	5281
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>					
Державний сектор	31,9	31,9	30,3	29,7	25,2
у тому числі національні академії	28,7	28,0	25,2	24,6	19,8
з них НАН України	21,9	21,1	20,7	18,9	14,0
Підприємницький сектор	8,6	7,1	6,0	7,1	5,7
Сектор вищої освіти	59,5	60,9	63,7	63,1	69,1
Приватний неприбутковий сектор	×	×	×	×	×

**Кількість міжнародних конференцій, семінарів тощо,
проведених науковою організацією, одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	2201	2516	2508	2619	2023
Державний сектор	655	766	749	718	561
у тому числі національні академії	512	643	616	594	448
з них НАН України	358	378	381	427	323
Підприємницький сектор	129	173	104	99	38
Сектор вищої освіти	1416	1577	1655	1802	1424
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>					
Державний сектор	29,8	30,4	29,9	27,4	27,7
у тому числі національні академії	23,3	25,6	24,6	22,7	22,1
з них НАН України	16,3	15,0	15,2	16,3	16,0
Підприємницький сектор	5,9	6,9	4,1	3,8	1,9
Сектор вищої освіти	64,3	62,7	66,0	68,8	70,4
Приватний неприбутковий сектор	×	×	×	×	×

**Кількість грантів, отриманих на наукову роботу
від міжнародних фондів, одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1723	1727	1855	2147	1885
Державний сектор	508	431	402	396	360
у тому числі національні академії	499	415	385	365	316
з них НАН України	461	379	359	333	289
Підприємницький сектор	26	20	14	8	10
Сектор вищої освіти	1189	1276	1439	1743	1515
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>					
Державний сектор	29,5	25,0	21,7	18,4	19,1
у тому числі національні академії	29,0	24,0	21,0	17,0	16,8
з них НАН України	26,8	21,9	19,4	15,5	15,3
Підприємницький сектор	1,5	1,1	0,7	0,4	0,5
Сектор вищої освіти	69,0	73,9	77,6	81,2	80,4
Приватний неприбутковий сектор	×	×	×	×	×

**Кількість науковців, які брали участь
у виконанні наукових робіт за грантами, осіб**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	4541	5155	5319	5083	4513
Державний сектор	1766	1880	1798	1766	1613
у тому числі національні академії	1779	1817	1671	1613	1472
з них НАН України	1670	1629	1596	1530	1378
Підприємницький сектор	144	625	644	42	175
Сектор вищої освіти	2631	2650	2877	3275	2725
Приватний неприбутковий сектор	—	—	—	—	—
<i>(у % до загальної кількості кожного року)</i>					
Державний сектор	38,9	36,5	33,8	34,7	35,7
у тому числі національні академії	39,2	35,2	31,4	31,7	32,6
з них НАН України	36,8	31,6	30,0	30,1	30,5
Підприємницький сектор	3,2	12,1	12,1	0,8	3,9
Сектор вищої освіти	57,9	51,4	54,1	64,4	60,4
Приватний неприбутковий сектор	×	×	×	×	×

VI.3. Зарубіжні відрядження наукових працівників

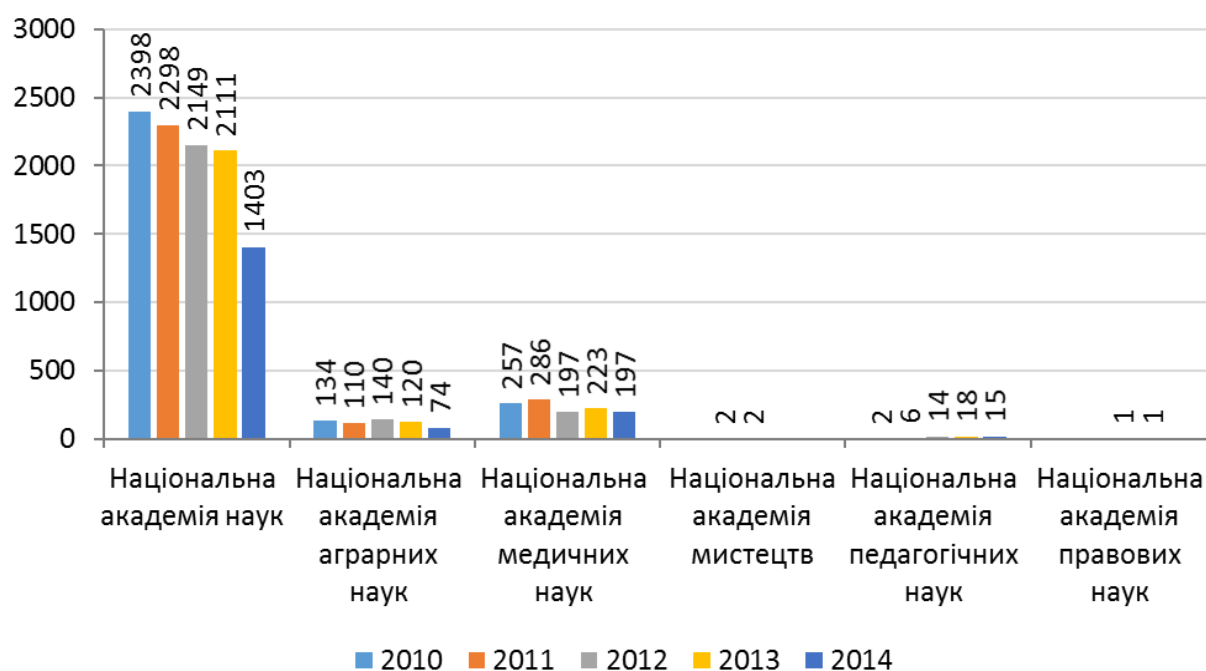
**Кількість наукових працівників організацій національних
академій наук і міністерств, які виїжджали за межі України, осіб**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	9898	10264	10453	11060	7316
Усього по національних академіях	2791	2702	2503	2473	1689
у тому числі:					
Національна академія наук	2398	2298	2149	2111	1403
Національна академія аграрних наук	134	110	140	120	74
Національна академія медичних наук	257	286	197	223	197
Національна академія мистецтв	...	2	2	...	...

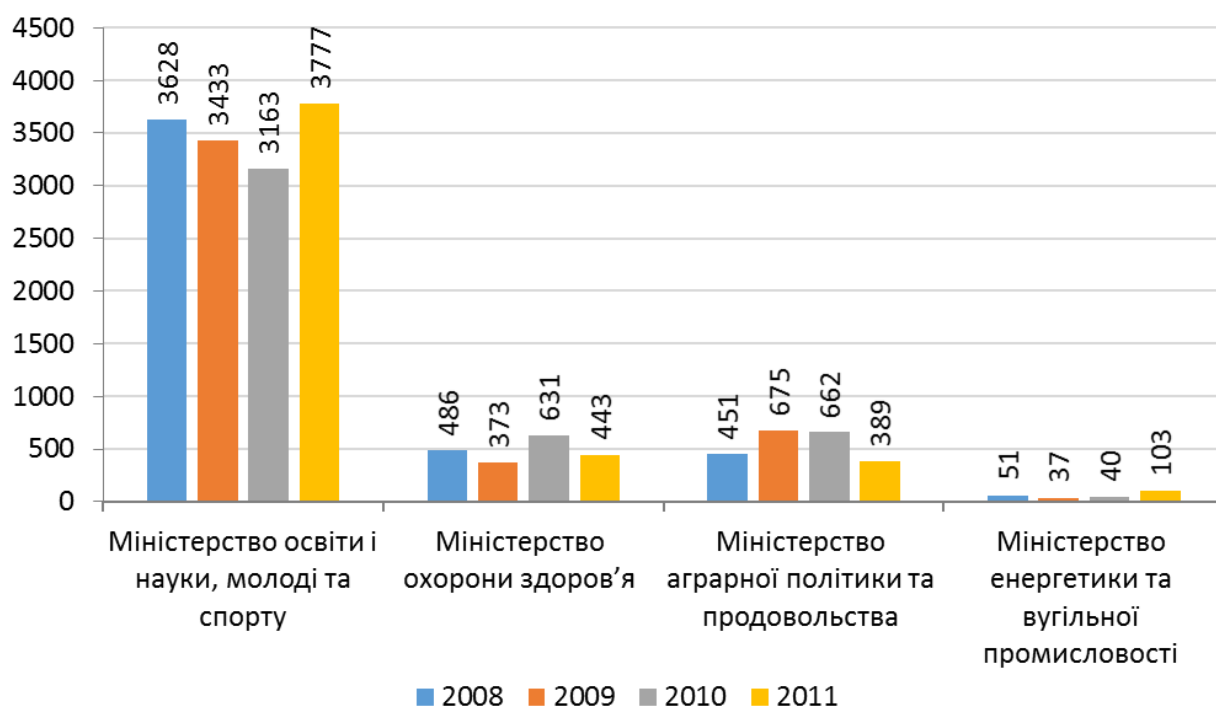
Продовження табл.

	2010	2011	2012	2013	2014
Національна академія педагогічних наук	2	6	14	18	15
Національна академія правових наук	...	—	1	1	...
Усього по міністерствах та відомствах	7107	7564	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	662	389	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	40	103	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	631	443	...	...	...
Міністерство освіти і науки	3163	3777	...	...	...

**Динаміка кількості наукових працівників
національних академій наук, які виїжджали за межі України,
осіб**

Динаміка кількості наукових працівників, які виїжджали за межі України, в наукових організаціях міністерств, осіб

Кількість наукових працівників, які виїжджали за межі України з метою проведення наукових досліджень, осіб

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	5391	5988	5845	6217	3641
Усього по національних академіях	2027	2089	1826	1656	1075
у тому числі:					
Національна академія наук	1926	1897	1732	1583	986
Національна академія аграрних наук	51	53	45	40	34
Національна академія медичних наук	50	134	48	18	40
Національна академія мистецтв	...	2	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	3	1	15	15
Національна академія правових наук	...	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	2640	3901	...	...	...
з них:					

Продовження табл.

	2010	2011	2012	2013	2014
Міністерство аграрної політики та продовольства	190	118	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	30	95	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	250	111	...	...	...
Міністерство освіти і науки	987	1382	...	...	...

Кількість наукових працівників, які виїжджали за межі України з метою викладацької роботи, осіб

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	574	489	477	435	281
Усього по національних академіях	80	94	68	51	52
у тому числі:					
Національна академія наук	56	91	62	40	45
Національна академія аграрних наук	6	—	5	2	
Національна академія медичних наук	18	3	—	8	7
Національна академія мистецтв	...	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	—	—	—	—
Національна академія правових наук	...	—	1	1	—
Усього по міністерствах та відомствах	489	395	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	167	44	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	2	5	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	29	10	...	...	...
Міністерство освіти і науки	261	247	...	...	...

**Кількість наукових працівників, які виїжджали
за межі України з метою стажування, навчання,
підвищення кваліфікації, осіб**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	3933	3787	4131	4408	3394
Усього по національних академіях	684	519	609	766	562
у тому числі:					
Національна академія наук	416	310	355	488	372
Національна академія аграрних наук	77	57	95	78	40
Національна академія медичних наук	189	149	144	197	150
Національна академія мистецтв	...	—	2	—	—
Національна академія педагогічних наук	2	3	13	3	—
Національна академія правових наук	...	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	3052	3268	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	305	227	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	8	3	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	352	322	...	...	...
Міністерство освіти і науки	1915	2148	...	...	...

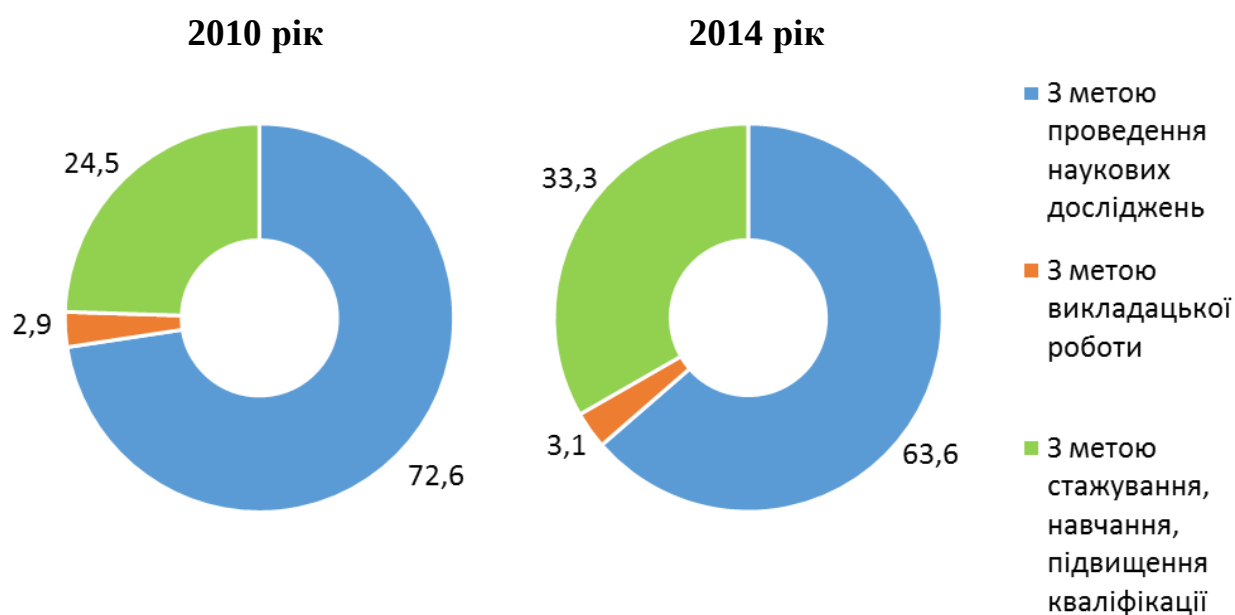
**Кількість виїздів наукових працівників за межі України
з метою участі у міжнародних семінарах, конференціях тощо,
одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	9737	11369	10661	10890	7638
Усього по національних академіях	2794	3180	2689	2683	1515
у тому числі:					
Національна академія наук	2136	2394	2104	2057	1068

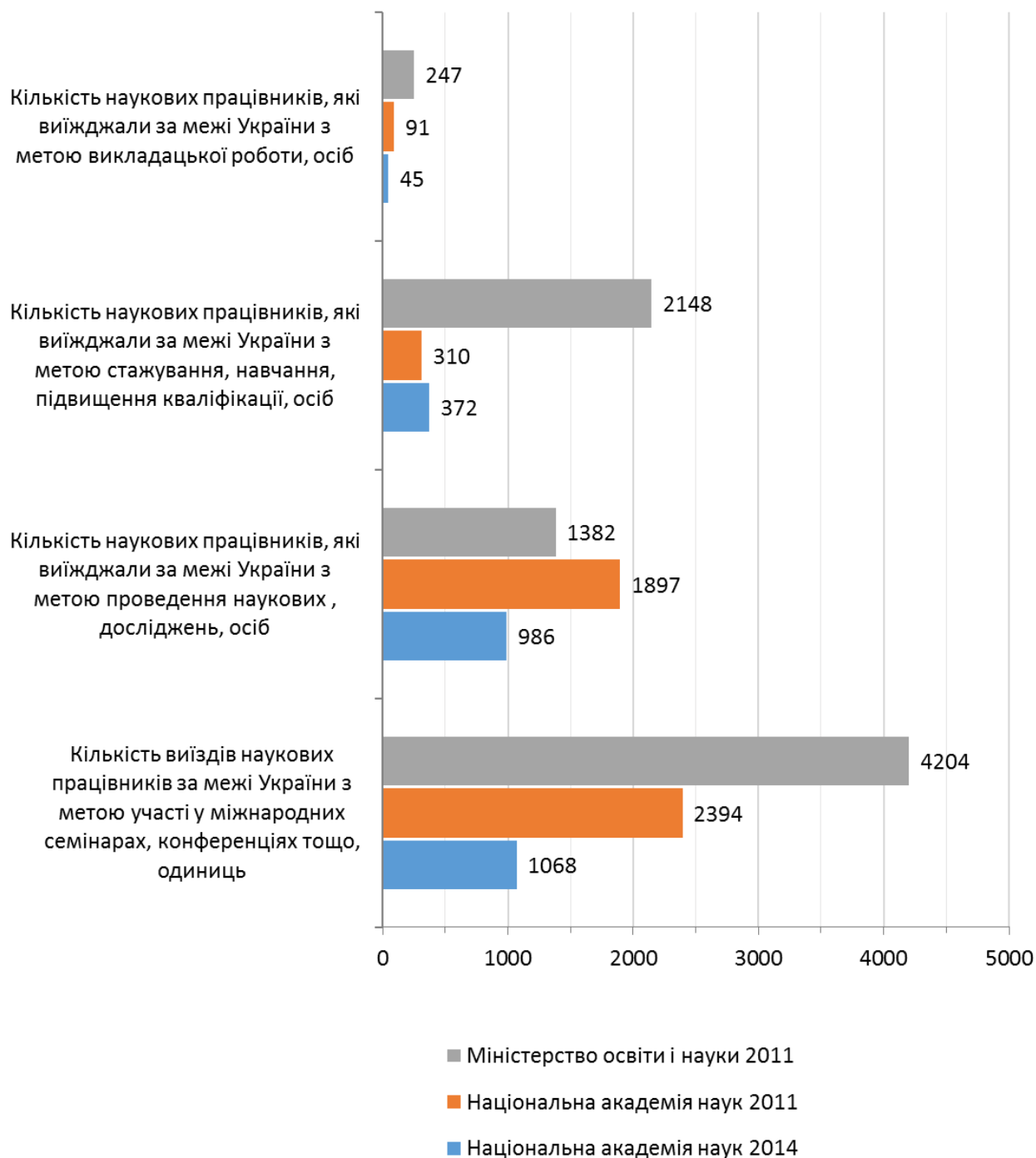
Продовження табл.

	2010	2011	2012	2013	2014
Національна академія аграрних наук	152	160	164	184	102
Національна академія медичних наук	474	548	370	394	336
Національна академія мистецтв	...	—	2	—	1
Національна академія педагогічних наук	32	78	47	45	8
Національна академія правових наук	—	—	2	3	—
Усього по міністерствах та відомствах	6943	8189	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	568	955	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	38	31	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	866	1057	...	...	...
Міністерство освіти і науки	3863	4204	...	...	...

Розподіл кількості наукових працівників в наукових організаціях національних академій наук, які виїжджали за межі України, за метою перебування, %

Кількість наукових працівників в наукових організаціях Національної академії наук і Міністерства освіти і науки, які виїжджали за межі України, за метою перебування

**VI.4. Розподіл кількості наукових працівників
організацій національних академій наук і міністерств,
які виїжджали за межі України,
за терміном перебування**

**Кількість науковців, які виїжджали на термін до 3-х місяців,
осіб**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	8906	9356	9549	10208	6489
Усього по національних академіях	2487	2462	2307	2327	1546
у тому числі:					
Національна академія наук	2124	2066	1968	1970	1265
Національна академія аграрних наук	108	105	132	117	73
Національна академія медичних наук	255	283	193	221	193
Національна академія мистецтв	...	2	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	6	13	18	15
Національна академія правових наук	...	—	1	1	—
Усього по міністерствах та відомствах	5489	6894	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	651	375	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	40	103	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	567	401	...	...	...
Міністерство освіти і науки	2630	3230	...	...	...

**Кількість науковців, які виїжджали на термін
від 3-х місяців до 1 року, осіб**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	819	786	776	750	777
Усього по національних академіях	220	187	160	126	125
у тому числі:					
Національна академія наук	204	180	149	121	121
Національна академія аграрних наук	13	5	5	3	1
Національна академія медичних наук	1	2	3	2	3
Національна академія мистецтв	...	...	2	—	—
Національна академія педагогічних наук	2	—	1	—	—
Національна академія правових наук	...	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	593	599	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	11	13	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	—	—	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	29	6	...	...	...
Міністерство освіти і науки	490	520	...	...	...

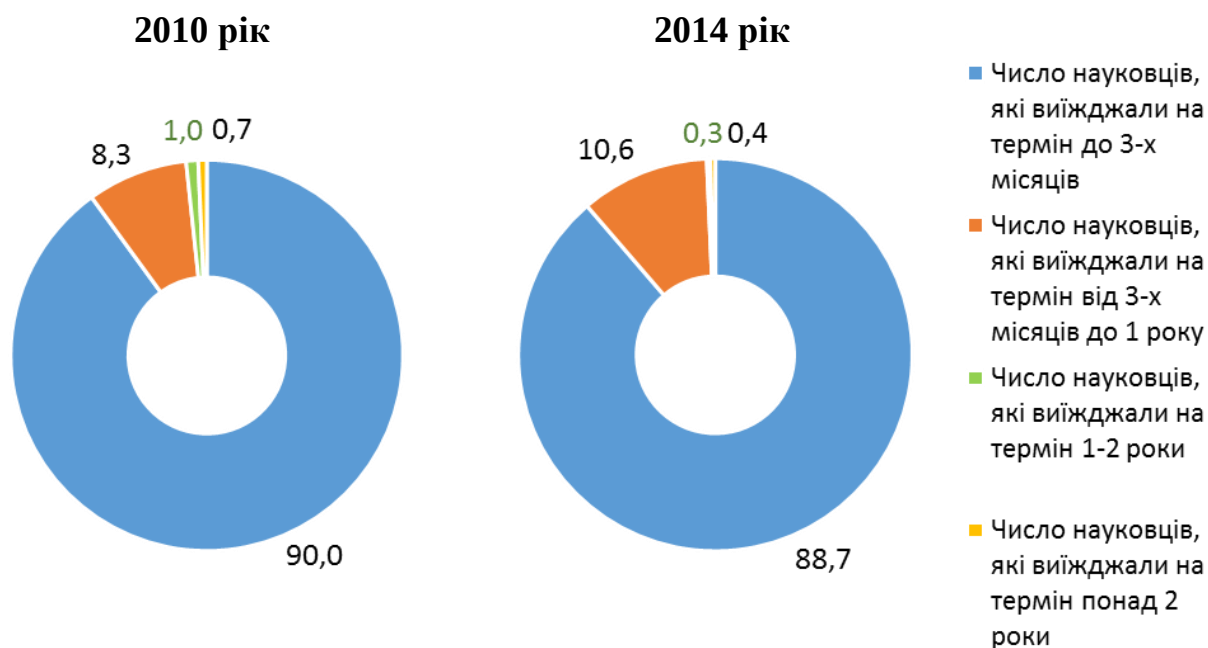
**Кількість науковців, які виїжджали на термін 1-2 роки,
осіб**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	96	49	86	55	21
Усього по національних академіях	48	19	22	12	13
у тому числі:					
Національна академія наук	36	19	22	12	12
Національна академія аграрних наук	12	—	—	—	—
Національна академія медичних наук	—	—	—	—	1
Національна академія мистецтв	...	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	—	—	—	—
Національна академія правових наук	...	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	48	30	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	—	—	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	—	—	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	20	18	...	...	...
Міністерство освіти і науки	19	8	...	...	...

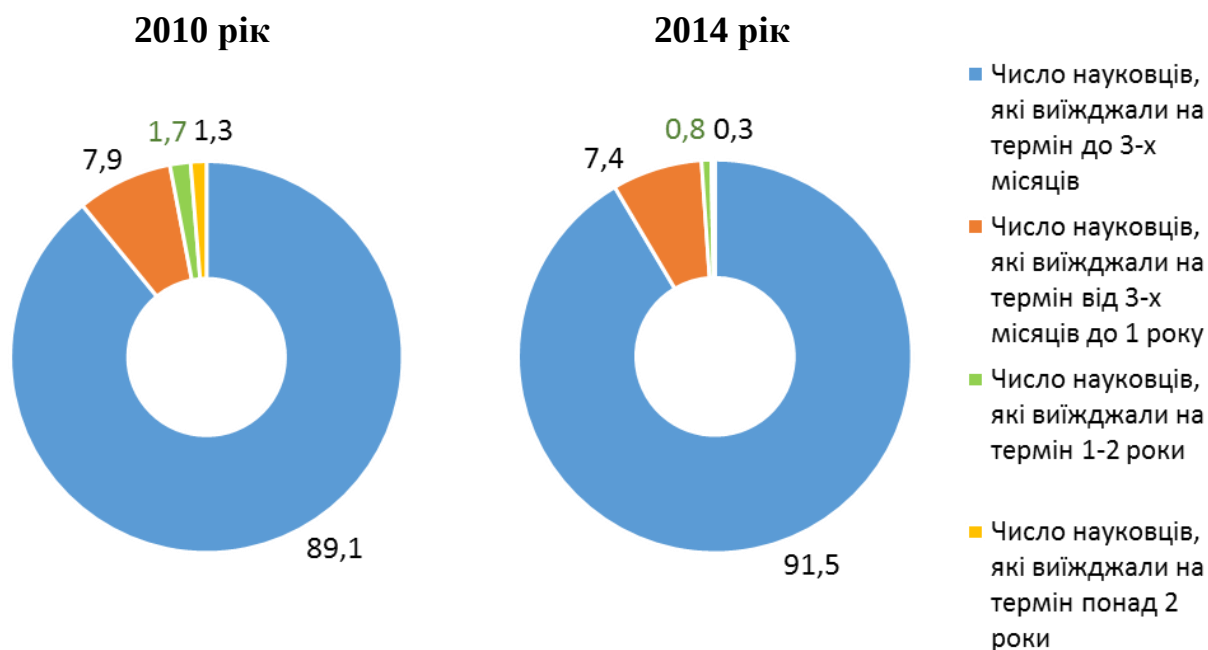
**Кількість науковців, які виїжджали на термін понад 2 роки,
осіб**

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	77	75	42	47	29
Усього по національних академіях	36	34	14	8	5
у тому числі:					
Національна академія наук	34	33	10	8	5
Національна академія аграрних наук	1	—	3	—	—
Національна академія медичних наук	1	1	1	—	—
Національна академія мистецтв	...	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	—	—	—	—
Національна академія правових наук	...	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	41	41	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	—	1	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	—	—	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	15	18	...	...	...
Міністерство освіти і науки	24	19	...	...	...

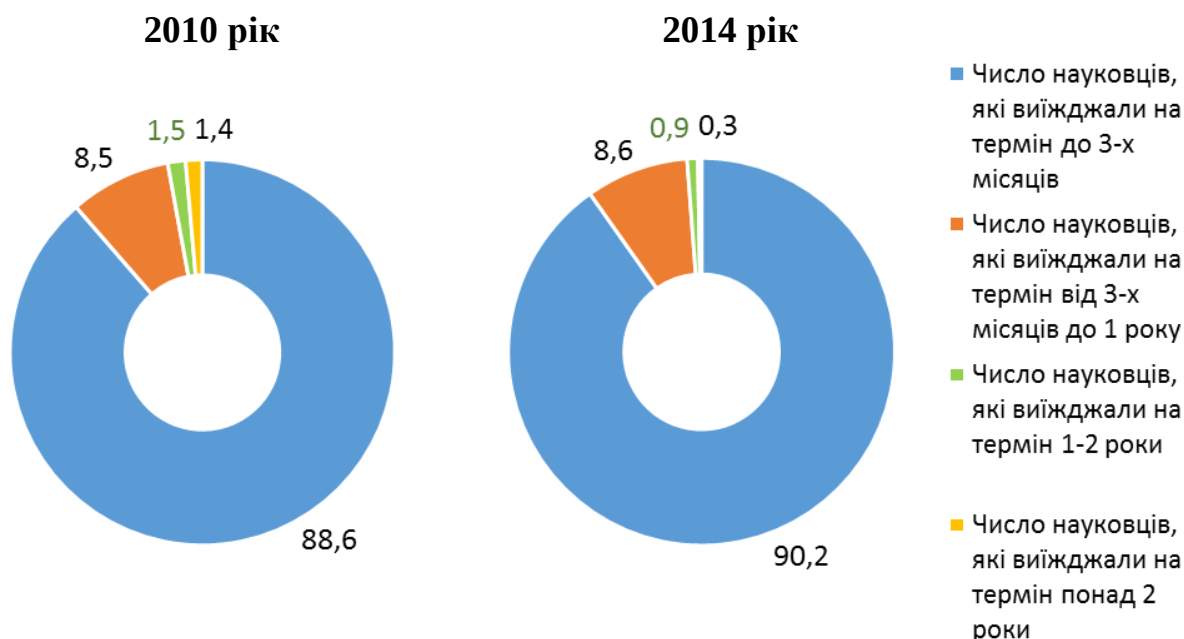
**Розподіл кількості наукових працівників
організацій національних академій наук і міністерств,
які виїжджали за межі України, за терміном перебування, %**

**Розподіл кількості наукових працівників
в наукових організаціях національних академій наук,
які виїжджали за межі України, за терміном перебування, %**

**Розподіл кількості наукових працівників
в наукових організаціях Національної академії наук,
які виїжджали за межі України, за терміном перебування, %**

**VI.5. Кількість грантів, отриманих на наукову роботу
від міжнародних фондів, в наукових організаціях
національних академій наук і міністерств**

Загальна кількість отриманих грантів, одиниць

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	1138	1464	1723	1727	1855	2147	1885
Усього по національних академіях	576	473	499	415	385	365	316
у тому числі:							
Національна академія наук	530	447	461	379	359	333	289
Національна академія аграрних наук	7	7	14	23	15	12	9
Національна академія медичних наук	27	17	17	11	8	20	18
Національна академія мистецтв	...	...	...	2	3	—	—

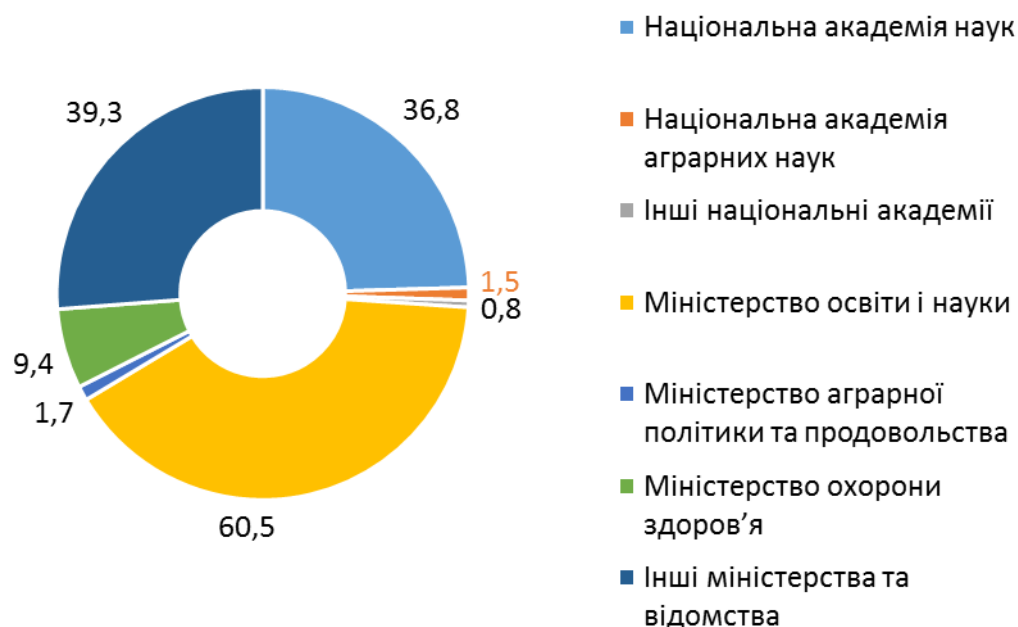
Продовження табл.

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Національна академія педагогічних наук	1	2	7	—	—	—	—
Національна академія правових наук	11	—	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	532	764	1221	1312	...	...	...
з них:							
Міністерство аграрної політики та продовольства	9	16	13	16	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	2	2	—	—	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	—	—	187	236	...	...	...
Міністерство освіти і науки	443	678	758	835	...	...	...

Кількість науковців, які користувались грантом, осіб

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	4541	5155	5319	5083	4513
Усього по національних академіях у тому числі:	1779	1817	1671	1613	1472
Національна академія наук	1670	1629	1596	1530	1378
Національна академія аграрних наук	68	159	61	54	75
Національна академія медичних наук	7	27	11	29	19
Національна академія мистецтв	...	2	3	—	—
Національна академія педагогічних наук	34	—	—	—	—
Національна академія правових наук	—	—	—	—	—
Усього по міністерствах та відомствах	2746	3340	...	...	...
з них:					
Міністерство аграрної політики та продовольства	76	71	...	...	...
Міністерство енергетики та вугільної промисловості	—	—	...	...	...
Міністерство охорони здоров'я	425	344	...	...	...
Міністерство освіти і науки	1787	1785	...	...	...

Розподіл кількості науковців, які виконували тематику за грантами міжнародних фондів, за національними академіями наук і міністерствами: 2010, у % до загальної кількості науковців, які користувались грантом

Розподіл кількості науковців, які виконували тематику за грантами міжнародних фондів, за національними академіями наук: 2014, у % до загальної кількості науковців, які користувались грантом

VII. НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ У ВІТЧИЗНЯНОМУ ТА СВІТОВОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

VII.1. Кількість публікацій науковців України у міжнародній базі даних “Scopus”*

Динаміка публікацій і цитувань: 2001-2014, одиниць

Рік	Кількість публікацій	Кількість цитувань	Рік	Кількість публікацій	Кількість цитувань
2001	6.625	38.189	2008	7.183	39.767
2002	5.887	37.471	2009	7.041	30.182
2003	6.040	45.048	2010	7.511	27.342
2004	6.942	45.604	2011	8.237	30.575
2005	7.324	45.792	2012	9.168	23.854
2006	6.640	40.907	2013	9.561	11.410
2007	6.809	42.926	2014	9.218	2.727

* Станом на грудень 2014 року.

Джерело: Scimago Journal & Country Rank – URL:

<http://www.scimagojr.com/countrysearch.php?country=UA>

Розподіл публікацій за галузями наук: 2001-2014*

	Кількість публікацій, одиниць	Частка публікацій, %
Усього	165575	100,0
За галузями наук:		
фізика і астрономія	38641	23,3
машинобудування	32061	19,4
матеріалознавство	27225	16,4
хімія	14866	9,0
математика	11592	7,0
інформатика	11165	6,7
біохімія, генетика і молекулярна		
біологія	7419	4,5
науки про Землю	5861	3,5

Продовження табл.

	Кількість публікацій, одиниць	Частка публікацій, %
хімічна промисловість	5367	3,2
медицина	4449	2,7
екологія	3519	2,1
аграрні науки	3410	2,0
інші	...	...

* Станом на грудень 2014 року.

Джерело: Scimago Journal & Country Rank – URL:

<http://www.scimagojr.com/countrysearch.php?country=UA>

**Перші 50 наукових організацій і вищих навчальних закладів
за індексом Гірша у міжнародній базі даних “Scopus”,
одиниць**

	Кількість публікацій	Кількість цитувань	Індекс Гірша
1 Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова	2766	33523	74
2 Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут"	4675	34959	73
3 Київський національний університет імені Тараса Шевченка	12416	49991	70
4 Інститут фізики	3634	29285	65
5 Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця	2344	20049	58
6 Інститут ядерних досліджень	2263	18939	58
7 Інститут молекулярної біології і генетики	1910	18812	58
8 Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І. Веркіна	4446	31195	56
9 Інститут біоорганічної хімії та нафтохімії	1152	12418	56
10 Головна астрономічна обсерваторія	926	14384	55
11 Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	7117	31308	54
12 Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова	2741	19947	54
13 Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича	6987	23469	53

Продовження табл.

		Кількість публікацій	Кількість цитувань	Індекс Гірша
14	Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна	1891	12226	53
15	Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова	4088	22934	51
16	Інститут магнетизму НАН України та МОН України	841	9884	47
17	Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка	1445	12623	45
18	Львівський національний університет імені Івана Франка	4976	21899	44
19	Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова	2508	10490	44
20	Інститут органічної хімії	2590	12749	42
21	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	2186	7336	42
22	Інститут фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського	2602	10283	40
23	Донецький фізико-технічний інститут ім. О.О. Галкіна	1810	9831	39
24	Інститут фізики конденсованих систем	1128	10488	39
25	Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усикова	3405	9967	38
26	Інститут математики	2769	10674	38
27	Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського	1667	7092	38
28	Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"	4817	9369	37
29	Науково-технологічний комплекс "Інститут монокристалів"	1786	10523	36
30.	Донецький національний медичний університет імені Максима Горького	906	4780	35
31.	Радіоастрономічний інститут	941	7295	34
32.	Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка	2987	11515	32
33.	Інститут хімії високомолекулярних сполук	789	5552	32

Продовження табл.

	Кількість публікацій	Кількість цитувань	Індекс Гірша
34. <i>Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара</i>	2728	7337	32
35. <i>Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"</i>	2021	5932	31
36. <i>Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка</i>	710	4168	30
37. <i>Національний університет "Львівська політехніка"</i>	3142	5931	29
38. <i>Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля</i>	1430	5014	28
39. <i>Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І. Вернадського</i>	1195	4443	28
40. <i>Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена</i>	791	3706	28
41. <i>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника</i>	308	2716	28
42. <i>Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького</i>	472	2339	28
43. <i>Інститут біології клітини</i>	348	5755	27
44. <i>Ужгородський національний університет</i>	1498	5273	27
45. <i>Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного</i>	486	4330	26
46. <i>Інститут клітинної біології та генетичної інженерії</i>	222	2466	26
47. <i>Донецький національний університет</i>	1530	3116	25
48. <i>Фізико-хімічний інститут ім. О.В. Богатського</i>	509	2710	25
49. <i>Сумський державний університет</i>	1123	5102	24
50. <i>Інститут сцинтиляційних матеріалів</i>	658	2845	24

Джерело: За даними інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки» Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського НАН України. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/bpnu/index.html>. – Станом на серпень 2015 року.

VII.2. Кількість індексованих у міжнародній базі даних “Scopus” публікацій наукових установ Національної академії наук України та вищих навчальних закладів і наукових організацій Міністерства освіти і науки України: 2000–2013

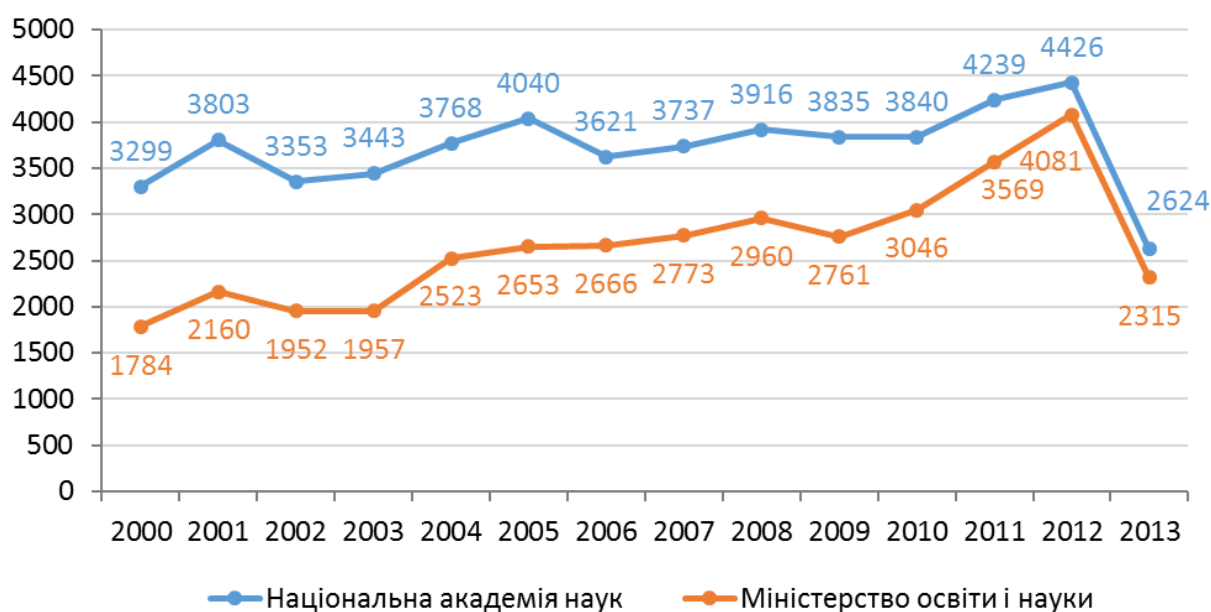
Динаміка публікацій, одиниць*

Рік	Національна академія наук	Міністерство освіти і науки	Рік	Національна академія наук	Міністерство освіти і науки
2000	3299	1784	2007	3737	2773
2001	3803	2160	2008	3916	2960
2002	3353	1952	2009	3835	2761
2003	3443	1957	2010	3840	3046
2004	3768	2523	2011	4239	3569
2005	4040	2653	2012	4426	4081
2006	3621	2666	2013*	2624	2315

* Станом на вересень 2013 року.

Джерело: Наука України в дзеркалі наукометричної бази даних “SciVerse Scopus” / Ukrainian Research and Academic Network. – URL:

http://jsi.net.ua/scopus/ratings_nanu/index.html

VII.3. Представленість наукових центрів світу у веб-рейтингу “Ranking Web of World Research Centers”*

Кількість та рейтинг наукових організацій держав СНД і Балтії, одиниць

	Кількість організацій	Світовий рейтинг організацій	
		найбільший	найменший
Світ	7353	1	7353
Європа	4061	7	7353
Європейський Союз	3379	7	7353
Центральна та Східна Європа	798	13	7353
Держави СНД			
Азербайджан	1	3374	3374
Білорусь	14	1188	7353
Вірменія	14	371	7140
Казахстан	42	1899	7386
Киргизстан	1	6276	6276
Молдова	19	346	7333
Росія	181	54	7353
Таджикистан	...	...	...
Туркменистан	...	...	...
Узбекистан	2	3342	4826
Україна	47	169	6785
Держави Балтії			
Латвія	5	1221	3492
Литва	29	362	7036
Естонія	14	677	7366

* Станом на січень 2016 року. За методологією складання веб-рейтингу “Ranking Web of World Research Centers”, світовий рейтинг організації визначають за вебметричними індикаторами, що характеризують “видимість” домену організації в мережі Інтернет та “активність” організації в пошуковій системі Google (кількість веб-сторінок, сума файлів різних типів та кількість публікацій у БД “Google Scholar”). – URL:

<http://research.webometrics.info/en/Europe/Ukraine%20;>

<http://research.webometrics.info/en/Methodology>

** Без урахування вищих навчальних закладів, що індексуються у веб-рейтингу “Ranking Web of World Universities”. – URL:

[http://www.webometrics.info/en/Europe/Ukraine%20\).](http://www.webometrics.info/en/Europe/Ukraine%20).)

Джерело: Складено за даними “Ranking Web of World Research Centers”. – URL:

<http://research.webometrics.info/en>

VII.4. Представленість наукових журналів, що видані в Україні, у міжнародних базах даних за національними академіями наук і міністерствами

Кількість та імпакт-фактор виданих в Україні наукових журналів, що індексуються у БД “Web of Science”*, *одиниць*

	Кількість журналів		Імпакт-фактор**			
			максимальний		мінімальний	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Усього	18	16	1,299	1,245	0,102	0,136
Національні академії наук						
Національна академія наук	17	15	1,299	1,245	0,102	0,136
Національна академія аграрних наук	—	—	—	—	—	—
Національна академія медичних наук	—	—	—	—	—	—
Національна академія мистецтв	—	—	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	—	—	—	—	—
Національна академія правових наук	—	—	—	—	—	—
Міністерства						
Міністерство освіти і науки	1	1	0,880	0,880	0,558	0,558
Міністерство охорони здоров'я	—	—	—	—	—	—

*Враховані лише журнали, що видаються в Україні (без їх перевидань іноземними видавництвами).

**Згідно з Journal Citation Reports (дані наукометричної платформи Web of Science корпорації Thomson Reuters). Імпакт-фактор — показник інтенсивності цитувань статей журналу.

Джерело: За даними інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки» Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського НАН України. — URL: <http://www.nbuvip.gov.ua/bpnu/index.html>. — Станом на серпень 2015 року.

**Кількість та індекс впливу виданих в Україні
наукових журналів, що індексуються у БД “Scopus”*, одиниць**

	Кількість журналів		Індекс «Science Journal Rankings»**			
			максимальний		мінімальний	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Усього	33	37	0,675	0,641	0,100	0,100
Національні академії наук						
Національна академія наук	18	19	0,569	0,477	0,105	0,107
Національна академія аграрних наук	—	—	—	—	—	—
Національна академія медичних наук	—	—	—	—	—	—
Національна академія мистецтв	—	—	—	—	—	—
Національна академія педагогічних наук	—	—	—	—	—	—
Національна академія правових наук	—	—	—	—	—	—
Міністерства						
Міністерство освіти і науки	10	11	0,242	0,304	0,100	0,100
Міністерство охорони здоров'я	2	2	0,103	0,101	0,101	0,101
Інші	3	5	0,250	0,198	0,127	0,100

*Враховані лише журнали, що видаються в Україні (без їх перевидань іноземними видавництвами).

** Згідно з SCImago Journal & Country Rank (дані наукометричної платформи SciVerse Scopus корпорації Elsevier). «Science Journal Rankings» — показник інтенсивності цитувань статей журналу з урахуванням вагомості джерел посилання.

Джерело: За даними інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки» Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського НАН України. – URL: <http://www.nbuvip.gov.ua/bpnu/index.html>. – Станом на серпень 2015 року.

**Журнали Національної академії наук України,
що перевидуються за кордоном іноземними мовами**

	Видавець	Рік початку видання
Кибернетика и системный анализ = Cybernetics and Systems Analysis	Springer	1965
Теоретическая и экспериментальная химия = Theoretical and Experimental Chemistry	Springer	1965
Фізико-хімічна механіка матеріалів = Materials Science	Springer	1966
Український математичний журнал = Ukrainian Mathematical Journal	Springer	1967
Прикладная механика = International Applied Mechanics	Springer	1969
Проблемы прочности = Strength of Materials	Springer	1969
Физика низких температур = Journal of Low Temperature Physics	Springer	1969
Нейрофизиология = Neurophysiology	Springer	1969
Проблемы управления и информатики = Journal of Automation and Information Sciences	Begell House	1996
Радіофізика і електроніка = Telecommunication and Radio Engineering	Begell House	1997
Гидробиологический журнал = Hydrobiological Journal	Begell House	1998
Альгология = International Journal on Algae	Begell House	1999
Кинематика и физика небесных тел = Kinematics and Physics of Celestial Bodies	Springer	2007
Сверхтвёрдые материалы = Journal of Superhard Materials	Springer	2007
Цитология и генетика = Cytology and Genetics	Springer	2007
Химия и технология воды = Journal of Water Chemistry and Technology	Springer	2007
Вестник зоологии = Vestnik Zoologii = Zoological Herald	Walter de Gruyter GmbH	2008
Радиофизика и радиоастрономия = Radio Physics and Radio Astronomy	Begell House	2010 — 2012

Продовження табл.

	Видавець	Рік початку видання
Техническая диагностика и неразрушающий контроль = Technical Diagnostics and Non-Destructive Testing	Cambridge International Science Publishing Ltd.	...
Український біохімічний журнал = The Ukrainian Biochemical Journal	Elsevier B. V.	...

Джерело: За даними Науково-видавничої ради НАН України. – URL: <http://www.nas.gov.ua/publications/news/Pages/contents.aspx?ffn1=ID&fft1=Eq&ffv1=307>. – Станом на вересень 2015 року.

Журнали Національної академії наук України, що видаються в Україні англійською мовою

	Рік початку видання
Biopolymers and Cel	1985
Semiconductor Physics, Quantum Electronics & Optoelectronics	1998
Functional Materials	1998
Український фізичний журнал = Ukrainian Journal of Physics	2000
Автоматическая сварка = The Paton Welding Journal	2000
Современная электрометаллургия = Advances in Electrometallurgy	2001
Журнал математической физики, анализа, геометрии = Journal of Mathematical Physics, Analysis, Geometry	2006
Experimental oncology	2006
Проблемы криобиологии и криомедицины = Problems of Cryobiology and Cryomedicine	2006
Термоелектрика = Journal of Thermoelectricity	Окремі числа до 2012 р.
Наука та інновації = Science and Innovations	2014

Джерело: За даними Науково-видавничої ради НАН України. – URL: <http://www.nas.gov.ua/publications/news/Pages/contents.aspx?ffn1=ID&fft1=Eq&ffv1=307>. – Станом на вересень 2015 року.

**VII.5. Індекси впливу
виданих в Україні наукових журналів
Національної академії наук України,
представлених у міжнародних базах даних: 2014**

(одиниць)

	“Web of Science”	“Scopus”*	
	Імпакт-фактор	Science Journal Rankings	<i>h</i> -індекс
Symmetry, Integrability and Geometry: Methods and Applications (SIGMA)	1,245	0,511	15
Теоретическая и экспериментальная химия	0,815	—	—
Физика низких температур	0,786	—	—
Condensed Matter Physics	0,748	0,276	16
Сверхтвердые материалы	0,573	—	—
Цитология и генетика	0,379	0,156	9
Проблемы прочности	0,376	—	—
Кинематика и физика небесных тел	0,282	—	—
Химия и технология воды	0,231	—	—
Український математичний журнал	0,230	—	—
Порошковая металлургия	0,219	—	—
Нейрофизиология	0,195	—	—
Фізико-хімічна механіка матеріалів	0,195	—	—
Журнал математической физики, анализа, геометрии	0,157	0,323	5
Вопросы атомной науки и техники	0,136	0,201	6
Experimental Oncology	—	0,641	28
Nonlinear Dynamics and Systems Theory	—	0,307	9
Functional Materials	—	0,247	6
Вестник зоологии	—	0,234	4
Металлофизика и новейшие технологии	—	0,208	9
Український фізичний журнал	—	0,198	8
Ядерна фізика та енергетика	—	0,187	4
Технічна електродинаміка	—	0,186	4
Biopolymers and Cell	—	0,162	10
Theory of Stochastic Processes	—	0,149	2
Український біохімічний журнал	—	0,132	10
Фізіологічний журнал	—	0,114	7

Продовження табл.

	“Web of Science”	“Scopus”*	
	Імпакт-фактор	Science Journal Rankings	<i>h</i> -індекс
Мікробіологічний журнал	—	0,109	6
Термоелектрика	—	0,100	1

* Згідно з SCImago Journal & Country Rank (дані наукометричної платформи SciVerse Scopus корпорації Elsevier). Індекс Гірша (*h*-індекс) – *h* - кількість статей журналу, на які є посилання в понад *h* публікаціях.

Джерело: За даними інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки» Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського НАН України. – URL: <http://www.nbuviar.gov.ua/bpnu/index.html>. – Станом на серпень 2015 року.

VII.6. Представленість наукових організацій і вищих навчальних закладів України у міжнародній базі даних “Google Scholar”

Кількість бібліометричних портретів науковців України, що індексовані у БД “Google Scholar”

	Кількість бібліометричних портретів, одиниць	Частка у загальній кількості, %
Усього	14000	100,0
Усього по національних академіях	3325	22,7
у тому числі:		
Національна академія наук	2120	14,5
Національна академія аграрних наук	820	5,6
Національна академія медичних наук	60	0,4
Національна академія мистецтв	—	—
Національна академія педагогічних наук	295	2,0
Національна академія правових наук	30	0,2
Усього по міністерствах та відомствах	10675	73,0
з них:		
Міністерство освіти і науки	9840	67,3
Міністерство охорони здоров'я	835	5,7
Інші наукові організації	630	4,3

Джерело: За даними інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки» Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського НАН України. – URL: <http://www.nbuviar.gov.ua/bpnu/index.html>. – Станом на січень 2016 року.

**Рейтинг наукових організацій і вищих навчальних закладів
за кількістю вчених, наукові праці яких у БД “Google Scholar”
мають індекс Гірша ≥ 30 , одиниць**

	Кількість бібліометричних портретів	Індекс Гірша
Національна академія наук		
Інститут молекулярної біології і генетики	96	5
Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова	43	5
Інститут математики	75	3
Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця	162	3
Інститут ядерних досліджень	8	3
Інститут фізики	60	2
Харківський фізико-технічний інститут	14	2
Головна астрономічна обсерваторія	23	1
Інститут біоколоїдної хімії ім. Ф.Д. Овчаренка	5	1
Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи	51	1
Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова	40	1
Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова	31	1
Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка	3	1
Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усикова	11	1
Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка	11	1
Національна академія аграрних наук		
Інститут аграрної економіки	28	1
Міністерство освіти і науки		
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	49	2
Національний університет фізичного виховання і спорту України	56	1
Сумський державний університет	218	1
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	39	1
Міністерство охорони здоров'я		
Дніпропетровська медична академія	5	1

Джерело: За даними інформаційно-аналітичної системи «Бібліометрика української науки» Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського НАН України. – URL: <http://www.nbuvip.gov.ua/bpnu/index.html>. – Станом на січень 2016 року.

VII.7. Моніторинг публікацій про діяльність Національної академії наук України в засобах масової інформації*

Кількість статей у вітчизняних засобах масової інформації про діяльність НАН України: 2011–2015, одиниць

	2011	2012	2013	2014	2015
Усього статей з проблем розвитку науки в Україні	1300	1135	1535	1283	1681
у тому числі:					
кількість статей щодо діяльності НАН України	135	100	125	82	154
з них проблемно-аналітичної спрямованості	75	30	58	58	73
у тому числі:					
конструктивного характеру	50	23	50	44	55
інші	25	7	8	14	18
<i>(у % до усього числа статей з проблем розвитку науки)</i>					
Кількість статей щодо діяльності НАН України	10,4	8,8	11,4	6,3	9,2
з них проблемно-аналітичної спрямованості	5,8	2,6	5,8	2,6	4,3
у тому числі:					
конструктивного характеру	3,9	2,0	3,4	3,4	3,2
інші	1,9	0,6	0,5	1,1	1,1

*Моніторинг здійснювався за публікаціями 27 провідних газетних видань, що виходять в Україні, у тому числі кількох російських видань. Методику проведення моніторингу опубліковано в статті «Бібліографічний аналіз і моніторинг відображення проблем науки та діяльності НАН України у засобах масової інформації» / Л.Р. Головащенко та Л.О. Хоменко // Наука та наукознавство. – 2005. – № 4 Додаток. – С.113-121.

**Розподіл публікацій з проблем розвитку науки в Україні
в засобах масової інформації за тематичними рубриками:
2010 – 2015, одиниць**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010- 2015 разом
Усього	546	475	545	557	1195	1386	4704
у тому числі за рубриками:							
Проблеми розвитку сфери науки в Україні. Діяльність та інституційний розвиток НАН України, у тому числі питання її можливої реорганізації	178	135	100	125	258	154	960
Роль науки в розв'язанні екологічних питань, особливо у зв'язку з чорнобильською тематикою	58	33	58	56	165	144	514
Перспективний розвиток вітчизняної та світової науки; нові напрями наукового пошуку; нові відкриття	63	69	91	61	78	80	442
Ювілеї вчених та річниці наукових подій, нагороди та премії за наукову діяльність	26	23	36	28	64	163	340
Взаємодія науки і суспільства, роль держави в розвитку наукових досліджень, питання практичної співпраці НАН України з органами державної влади	4	18	13	11	17	58	121
Роль науки у вдосконаленні медичних технологій та методик	27	15	25	25	29	59	180

Продовження табл.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010- 2015 разом
Взаємодія науки та освіти; проблеми статусу та розвитку вузівської науки	53	57	69	84	155	21	439
Власна інноваційна діяльність	29	25	31	35	50	42	212
Конференції, симпозіуми	40	27	37	38	42	45	229
Роль науки в розвитку економіки	19	17	18	26	43	58	181
Роль науки в удосконаленні видобувних, енергозберігаючих та екологічних технологій	21	23	27	17	141	81	310
Міжнародне співробітництво в наукових дослідженнях	13	15	21	27	44	27	147
Місце української науки та технологій у дослідженні космосу	8	13	11	12	54	77	175
Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність наукових інституцій, зокрема НАН України	—	—	—	—	37	76	113
Діяльність технопарків	2	—	—	—	1	-	3
Про засідання Прес-клубу НАН України	—	—	—	—	—	—	—
Наука, політика та ідеології	5	5	8	12	17	309	356

VIII. МІЖНАРОДНІ ЗІСТАВЛЕННЯ НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

VIII.1. Показники чисельності науковців

**Кількість дослідників, які виконували наукові
та науково-технічні роботи за регіонами, об'єднаннями
та окремими країнами світу: 2007, 2013**

	Кількість дослідників, <i>тис. осіб</i>		Частка від світового показника, %		Кількість дослідників на 1 млн. населення, осіб	
	2007	2013	2007	2013	2007	2013
Світ	6400,9	7758,9	100,0	100,0	959	1083
Північна Америка	1284,9	1433,3	20,1	18,5	3 814	4034
Латинська Америка	222,6	280,0	3,5	3,6	416	488
Європа	2125,6	2408,1	33,2	31,0	2635	2941
Азія	2498,1	3318,0	39,0	42,8	630	785
Африка	150,1	187,5	2,3	2,4	157	169
ОЕСР	3899,2	4481,6	60,9	57,8	3205	3542
Група двадцяти Європейський союз	5605,1	6742,1	87,6	86,9	1276	1460
Індія	1458,1	1726,3	22,8	22,2	2911	3388
Китай	154,8	192,8	2,6	2,7	137	159
Республіка Корея	...	1484,0	...	19,1	...	1071
Росія	221,9	321,8	3,5	4,1	4665	6533
США	469,1	440,6	7,3	5,7	3265	3085
Японія	1133,6	1265,1	17,7	16,7	3731	3984
	684,3	660,5	10,7	8,5	5377	5194

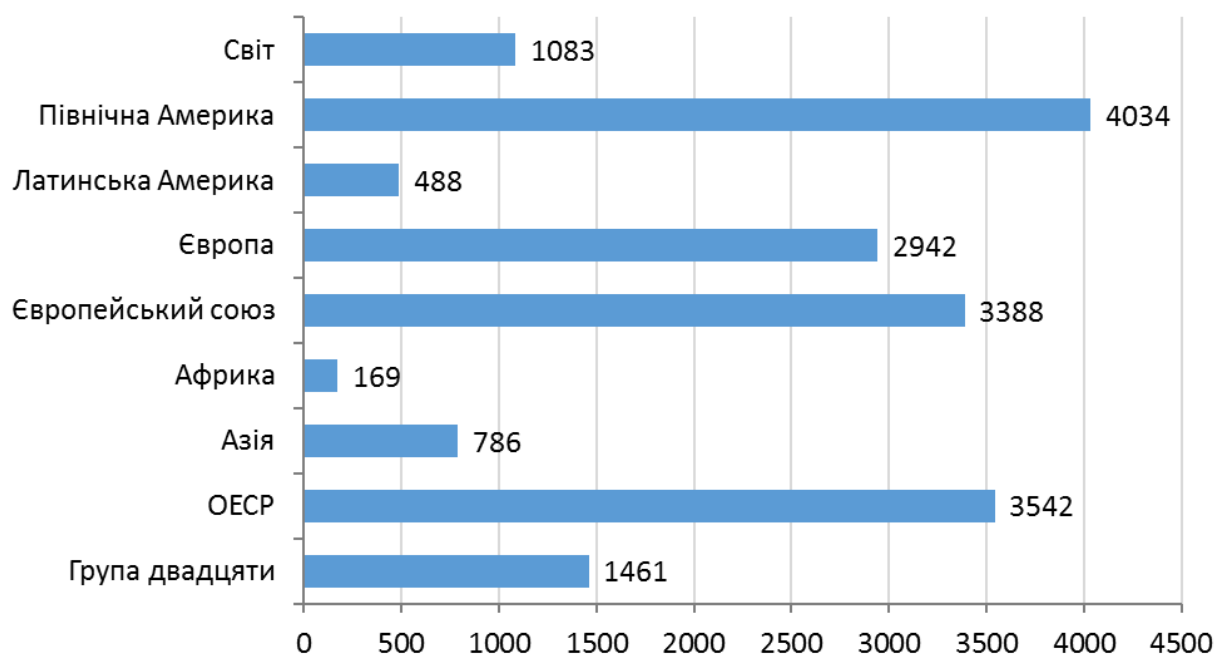
Джерело: UNESCO Science Report: towards 2030 – Executive Summary. - // URL: https://en.unesco.org/unesco_science_report.

**Кількість дослідників у світі на 1 млн. населення
за регіонами та об'єднаннями: 2007, 2013*, осіб**

	Кількість дослідників на 1млн. населення			
	2007	2009	2011	2013
Світ	959	1009	1050	1083
Північна Америка	3815	4081	4 052	4 034
Латинська Америка	416	448	483	488
Європа	2635	2717	2816	2942
Африка	157	152	164	169
Азія	631	684	741	786
ОЕСР	3206	33467	3434	3542
Група двадцяти	1277	1353	1408	1461
Європейський союз	2912	3082	3202	3388

Джерело: UNESCO Science Report: towards 2030 – Executive Summary. - // URL: https://en.unesco.org/unesco_science_report.

**Кількість дослідників у світі на 1 млн. населення
за регіонами та об'єднаннями: 2013**

**Кількість працівників, які виконують дослідження і розробки
в країнах ЄС та Україні: 2005-2013*, осіб**

	2005	2010	2011	2012	2013
Україна	105512	89564	84969	82032	77853
Країни - члени ЄС:					
Австрія	47625	59923	61171	64876	65800
Бельгія	53517	60075	62895	64732	66406
Болгарія	15853	16574	16986	16758	17545
Велика Британія	324917	350766	356258	356484	362061
Греція	33603	...	36913	37361	42030
Данія	43499	56623	57585	58657	58530
Естонія	4362	5277	5724	5855	5858
Ірландія	16690	19722	21560	22501	...
Іспанія	174773	222022	215079	208831	203302
Італія	175248	225632	228094	240179	252648
Кіпр	1157	1302	1297	1241	1245
Латвія	5483	5563	5432	5593	5396
Литва	11002	12315	11173	10416	11080
Люксембург	4392	4988	5351	4880	5003
Мальта	825	1121	1383	1458	1473
Нідерланди	93599	100544	117436	122206	123192
Німеччина	475278	548723	575099	591261	603861
Польща	76761	81843	85219	90716	93751
Португалія	25728	47616	49599	47554	47931
Румунія	33222	26171	29749	31135	...
Словаччина	14404	18188	18112	18127	17166
Словенія	8994	12940	15269	14974	15229
Угорщина	23239	31480	33960	35732	38163
Фінляндія	57471	55897	54526	54047	52972
Франція	349681	397756	402492	412003	420588
Хорватія	9270	10859	10622	10368	10448
Чеська Республіка	43370	52290	55697	60329	61976
Швеція	77704	77418	77950	81272	80957

*В еквіваленті повної зайнятості.

Джерело: Складено за даними Статистичного відділу Європейської економічної комісії ООН. – URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

**Питома вага виконавців наукових та науково-технічних робіт
у загальній кількості зайнятого населення
в країнах ЄС та Україні: 2005-2013*, відсотків**

	2005	2010	2011	2012	2013
Україна**	0,51	0,44	0,42	0,40	0,33
Країни - члени ЄС:					
Австрія	1,23	1,46	1,46	1,53	1,54
Бельгія	1,26	1,34	1,38	1,42	1,46
Болгарія	0,53	0,54	0,57	0,57	0,60
Велика Британія	1,13	1,21	1,22	1,21	1,21
Греція	0,72	...	0,84	0,93	1,08
Данія	1,58	2,05	2,09	2,13	2,13
Естонія	0,71	0,96	0,98	0,99	0,97
Ірландія	0,85	1,05	1,17	1,22	...
Іспанія	0,88	1,13	1,12	1,13	1,13
Італія	0,72	0,91	0,92	0,97	1,04
Кіпр	0,33	0,33	0,33	0,32	0,34
Латвія	0,56	0,65	0,63	0,64	0,60
Литва	0,77	0,99	0,89	0,82	0,86
Люксембург	1,43	1,39	1,45	1,29	1,29
Мальта	0,55	0,69	0,83	0,86	0,84
Нідерланди	1,12	1,15	1,33	1,39	1,42
Німеччина	1,21	1,34	1,38	1,41	1,43
Польща	0,55	0,53	0,55	0,59	0,61
Португалія	0,51	0,98	1,04	1,04	1,07
Румунія	0,36	0,29	0,33	0,36	...
Словаччина	0,69	0,84	0,82	0,82	0,78
Словенія	0,97	1,35	1,61	1,60	1,65
Угорщина	0,56	0,78	0,84	0,88	0,93
Фінляндія	2,38	2,25	2,17	2,13	2,12
Франція	1,33	1,48	1,49	1,52	1,56
Хорватія	0,59	0,70	0,71	0,72	0,69
Чеська Республіка	0,88	1,03	1,10	1,19	1,22
Швеція	1,79	1,72	1,70	1,76	1,73

*В еквіваленті повної зайнятості.

** Питома вага фахівців, які виконують наукові та науково-технічні роботи, у загальній кількості зайнятого населення.

Джерело: Складено за даними Євростату. - URL:
<http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

**Кількість дослідників
у країнах ЄС та Україні: 2005-2013, осіб**

	2005	2010	2011	2012	2013
Україна	85246	73413	70378	68599	65641
Країни – члени ЄС:					
Австрія	28470	36581	37114	39362	39923
Бельгія	33146	40832	42686	43813	44649
Болгарія	10053	10979	11902	11300	12275
Велика Британія	248599	256585	251358	256156	259347
Греція	19593	...	24674	24800	29055
Данія	28179	37435	39180	40946	40858
Естонія	3331	4077	4511	4582	4407
Ірландія	11587	14176	15172	15732	...
Іспанія	109720	134653	130235	126778	123225
Італія	82489	103424	106151	110695	117973
Кіпр	682	905	915	877	885
Латвія	3282	3896	3947	3904	3625
Литва	7637	8599	8390	8023	8557
Люксембург	2227	2636	3031	2491	2615
Мальта	479	599	759	848	878
Нідерланди	47854	53703	61335	73252	76815
Німеччина	272148	327996	338689	352419	360365
Польща	62162	64511	64133	67001	71472
Португалія	21126	41523	44056	42498	43321
Румунія	22958	19780	16080	18016	...
Словаччина	10921	15183	15326	15271	14727
Словенія	5253	7703	8774	8884	8707
Угорщина	15878	21342	23019	23837	25038
Фінляндія	39582	41425	40003	40468	39196
Франція	202507	243533	249247	259066	265177
Хорватія	5727	7104	6847	6688	6529
Чеська Республіка	24169	29228	30682	33217	34271
Швеція	55090	49312	48589	49280	62294

Джерело: Складено за даними Євростату. - URL:
<http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

Кількість виконавців наукових та науково-технічних робіт і дослідників в розрахунку на 1000 осіб зайнятого населення (у віці 15-70 років): 2010-2013, осіб

	Виконавці наукових та науково-технічних робіт*				Дослідники			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Україна	6,0	5,7	5,5	5,2	3,8	3,7	3,6	3,4
Країни – члени ЄС:	17,4	18,3	...	...	11,2	11,6	...	...
Болгарія	6,8	7,0	7,4	...	4,6	5,0	5,2	...
Естонія	17,7	16,8	19,4	...	13,2	12,7	12,4	...
Іспанія	19,2	19,2	19,4	...	12,0	12,0	12,2	...
Латвія	10,8	11,7	12,3	...	7,7	8,6	9,1	...
Литва	15,2	17,9	17,3	...	11,3	13,8	13,9	...
Німеччина	...	21,5	...	...	...	13,5	...	...
Польща	8,4	8,6	9,0	...	6,5	6,5	6,6	...
Румунія	4,2	4,6	4,6	...	3,3	2,8	3,0	...
Словаччина	12,1	12,4	12,4	11,9	10,4	10,7	10,8	10,5
Угорщина	14,3	14,5	14,6	...	9,4	9,7	9,5	...
Чеська Республіка	15,9	16,9	17,9	...	8,9	9,4	9,7	...

*Дослідники, техніки і допоміжний персонал.

Частка дослідників, техніків та допоміжного персоналу в загальній кількості виконавців наукових та науково-технічних робіт: 2010-2013, %

	Дослідники			Техніки			Допоміжний персонал		
	2010	2012	2013	2010	2012	2013	2010	2012	2013
Україна	63,5	64,8	65,3	14,0	12,7	12,2	22,5	22,5	22,5
Країни – члени ЄС:	64,0	...	...	...	...	...	...	...	...
Болгарія	67,9	70,2	...	21,5	...	...	10,6	...	...
Естонія	74,4	74,8	...	17,8	17,9	...	7,9	7,3	...
Іспанія	62,2	62,9	...	23,9	24,2	...	13,9	12,9	...
Латвія	71,0	74,1	...	17,6	...	...	11,3	...	...
Литва	74,3	80,0	...	12,2	...	...	13,5	...	...
Німеччина	...	62,5*	...	...	21,7 ²	...	...	15,8 ²	...
Польща	77,8	74,2	...	13,2	16,6	...	9,1	9,2	...
Румунія	78,6	65,2	...	8,7	13,6	...	12,7	21,2	...
Словаччина	85,5	86,8	87,8	10,1	9,5	8,7	4,4	3,7	3,4
Угорщина	66,1	65,5	...	17,3	18,1	...	16,6	16,4	...
Чеська Республіка	55,7	54,5	...	30,4	30,7	...	13,9	14,9	...

*Дані за 2011р.

VIII.2. Фінансові показники розвитку наукової сфери у світі

Показники внутрішніх витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт (НДДКР) за регіонами та об'єднаннями за паритетом купівельної спроможності (ПКС)*: 2007-2013

	Витрати на НДДКР, <i>млрд. дол. за ПКС</i>				Частка у світових витратах на НДДКР, %			
	2007	2009	2011	2013	2007	2009	2011	2013
Світ	1132,3	1225,5	1340,2	1477,7	100,0	100,0	100,0	100,0
Північна Америка	382,7	396,5	404,8	427,0	33,8	32,4	30,2	28,9
Латинська Америка	35,5	39,8	45,6	50,1	3,1	3,3	3,4	3,4
Європа	297,1	311,6	327,5	335,7	26,2	25,4	24,4	22,7
Африка	12,9	15,5	17,1	19,9	1,1	1,3	1,3	1,3
Азія	384,9	440,7	524,8	622,9	34,0	36,0	39,2	42,2
ОЕСР	860,8	882,2	926,1	975,6	76,0	72,0	69,1	66,0
Група двадцяти Європейський союз	1042,6	1127,0	1231,1	1358,5	92,1	92,0	91,9	91,9
	251,3	262,8	278,0	282,0	22,2	21,4	20,7	19,1

*Паритети купівельної спроможності (ПКС) - кількість одиниць валюти необхідна для купівлі стандартного набору товарів і послуг, який можна купити за одну грошову одиницю базової країни (або одну одиницю загальної валюти групи країн). У своїй найпростішій формі ПКС є співвідношеннями цін. ПКС розраховуються не тільки по індивідуальних продуктах, але також по групах продуктів і по кожному з різних рівнів агрегування витрат, аж до рівня ВВП.

Джерело: UNESCO Science Report: towards 2030 – Executive Summary. - URL: https://en.unesco.org/unesco_science_report.

**Відносні показники внутрішніх витрат на НДДКР
за регіонами та об'єднаннями: 2007, 2013**

	Частка внутрішніх витрат на НДДКР від ВВП, %		Внутрішні витрати на НДДКР у розрахунку на душу населення, дол. за ПКС		Внутрішні витрати на НДДКР у розрахунку на одного дослідника, тис. дол. за ПКС	
	2007	2013	2007	2013	2007	2013
Світ	1,57	1,70	169,7	206,3	176,9	190,4
Північна Америка	2,57	2,71	1136,2	1201,8	297,9	297,9
Латинська Америка	0,59	0,69	66,3	87,2	159,5	178,9
Європа	1,58	1,75	368,3	410,1	139,8	139,4
Африка	0,36	0,45	13,5	17,9	86,2	106,1
Азія	1,39	1,62	97,2	147,5	154,1	187,7
ОЕСР	2,23	2,42	707,7	771,2	220,8	217,7
Група двадцяти Європейський союз	1,80	1,97	237,5	294,3	186,0	201,5
	1,71	1,92	501,9	553,5	172,4	163,4

**Показники внутрішніх витрат на НДДКР
в окремих країнах світу: 2007-2013**

	Внутрішні витрати на НДДКР, млрд. дол. за ПКС				Частка у світових витратах на НДДКР, %			
	2007	2009	2011	2013	2007	2009	2011	2013
Аргентина	2,5	3,1	4,0	4,6	0,2	0,3	0,3	0,3
Бразилія	23,9	26,1	30,2	31,3	2,1	2,1	2,3	2,2
Єгипет	1,6	3,0	4,0	5,3	0,1	0,2	0,3	0,4
Ізраїль	8,6	8,4	9,1	10,0	0,8	0,7	0,8	0,7
Індія	31,1	36,2	42,8	...	2,7	3,0	3,2	...
Канада	23,3	23,0	22,7	21,5	2,1	1,9	1,7	1,5
Китай	116,0	169,4	220,6	290,1	10,2	13,8	16,5	19,6
Малайзія	2,7	4,8	5,7	6,4	0,3	0,4	0,4	0,5
Мексика	5,3	6,0	6,4	7,9	0,5	0,5	0,5	0,5
Республіка Корея	38,8	44,1	55,4	64,7	3,4	3,6	4,1	4,4
Росія	22,2	24,2	23,0	24,8	2,0	2,0	1,7	1,7
США	359,4	373,5	382,1	396,7	31,7	30,5	28,5	28,1
Туреччина	6,3	7,1	8,5	10,0	0,6	0,6	0,6	0,7
Японія	139,9	126,9	133,2	141,4	12,4	10,4	9,9	9,6

Джерело: UNESCO Science Report: towards 2030 – Executive Summary. - URL: https://en.unesco.org/unesco_science_report.

Відносні показники внутрішніх витрат на НДДКР в окремих країнах світу: 2007, 2013

	Частка внутрішніх витрат на НДДКР від ВВП, %		Внутрішні витрати на НДДКР у розрахунку на душу населення, дол. за ПКС		Внутрішні витрати на НДДКР у розрахунку на одного дослідника, тис. дол. за ПКС	
	2007	2013	2007	2013	2007	2013
Аргентина	0,40	0,58	64,5	110,7	65,6	88,2
Бразилія	1,11	1,15	126,0	157,5	205,8	...
Єгипет	0,26	0,68	21,5	64,8	32,4	111,6
Ізраїль	4,48	4,21	1238,9	1290,5	...	152,9
Індія	0,79	...	26,8	...	171,4	...
Канада	1,92	1,63	707,5	612,0	154,2	141,9
Китай	1,40	2,08	87,0	209,3	-	195,4
Малайзія	0,61	1,13	101,1	219,9	274,6	123,5
Мексика	0,37	0,50	46,6	65,0	139,3	...
Республіка Корея	3,00	4,15	815,6	1312,7	174,8	200,9
Росія	1,12	1,12	154,7	173,5	47,4	56,3
США	2,63	2,81	1183,0	1249,3	317,0	313,6
Туреччина	0,72	0,95	90,9	133,5	127,1	112,3
Японія	3,46	3,47	1099,5	1112,2	204,5	214,1

*Джерело: UNESCO Science Report: towards 2030 – Executive Summary. - URL:
https://en.unesco.org/unesco_science_report.*

Частка витрат на фундаментальні дослідження від ВВП у країнах світу: 2012, %

Країна	Показник
Китай	0,10
Україна (2014 р.)	0,18
Угорщина	0,21
Польща	0,23
Іспанія	0,26
Словаччина (2013 р.)	0,31
Словенія	0,30
Італія	0,32
Естонія	0,35
Сінгапур	0,40

Продовження табл.

Країна	Показник
Японія (2013)	0,44
Ізраїль (2013 р.)	0,46
Австралія (2008 р.)	0,45
США	0,46
Австрія (2011 р.)	0,51
Данія	0,52
Чехія	0,54
Нідерланди	0,55
Ісландія (2011 р.)	0,62
Франція	0,64
Республіка Корея	0,74
Швейцарія	0,90

Джерело: OECD, Main Science and Technology Indicators. - Volume 2014. - Issue 2. - 12 Mar 2015. - URL: http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/main-science-and-technology-indicators_2304277x;

**Асигнування на дослідження та розробки
за рахунок коштів державного бюджету по окремих країнах:
1991, 2000, 2014**

	1991	2000	2014	2014 р. до 2000 р.
	<i>млн. дол. США за ПКС</i>			<i>рази</i>
Бразилія		6761,5	14440,1	2,1
Велика Британія	8145,5	10520,2	13744,3	1,3
Італія	7613,1	9374,8	11084,6	1,2
Канада	3728,8	4589,9	7736,3	1,7
Китай	...	10904,0	71000,5	6,5
Німеччина	15667,7	16817,0	32666,2	1,9
Республіка Корея	...	5020,2	19933,5	4,0
США	65897,0	83612,5	135665,0	1,6
Франція	13855,3	14747,5	17872,4	1,2
Японія	10767,4	21193,4	34685,2	1,6

Джерело: Складено за даними - URL: http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/main-science-and-technology-indicators_2304277x.

Внутрішні витрати на НДДКР у країнах ЄС: 2005-2013

	2005	2010	2012	2013	2013 р. до 2005 р.
	<i>млн. дол. США за ПКС</i>				<i>рази</i>
Країни - члени ЄС:	230237,9	308606,8	338648,6	336367,4	1,46
Австрія	6802,6	9585,9	10910,2	11282,2	1,66
Бельгія	6171,1	8766,0	10334,0	10603,4	1,72
Болгарія	347,4	637,1	749,1	...	...
Велика Британія	34080,7	38139,3	38851,8	39858,8	1,17
Греція	1615,5	1927,3	1945,4	2273,9	1,41
Данія	4418,9	6811,8	7362,8	7513,4	1,70
Естонія	207,2	444,3	706,2	592,2	2,86
Ірландія	2009,4	3166,4	3271,5	...	...
Іспанія	13330,8	20336,2	19452,9	19133,2	1,44
Італія	17999,0	25151,5	26849,6	26520,4	1,47
Кіпр	74,8	127,3	125,6	...	...
Латвія	167,6	223,1	292,2	...	1,74
Литва	364,6	487,1	656,1	...	1,80
Люксембург	495,3	641,4	563,8	571,5	1,15
Мальта	48,0	75,3	102,3	...	...
Нідерланди	10904,4	12822,2	15071,0	15377,4	1,41
Німеччина	64298,8	87822,0	100699,1	100991,4	1,57
Польща	2982,4	5722,6	7827,4	7918,1	2,65
Португалія	1755,2	4362,8	3911,6	3942,7	2,25
Румунія	831,8	1516,6	1738,4	1452,9	1,75
Словаччина	440,1	816,1	1127,5	1190,6	2,71
Словенія	674,9	1162,9	1508,9	1537,8	2,28
Угорщина	1615,7	2472,6	2842,7	3249,6	2,01
Фінляндія	5601,2	7653,1	7443,9	7175,6	1,28
Франція	39235,7	50730,0	54541,0	55218,1	1,41
Хорватія	590,4	624,1	672,4	...	...
Чеська Республіка	2664,5	3796,4	5388,0	5812,9	2,18
Швеція	10509,9	12585,4	13703,2	14151,3	1,35

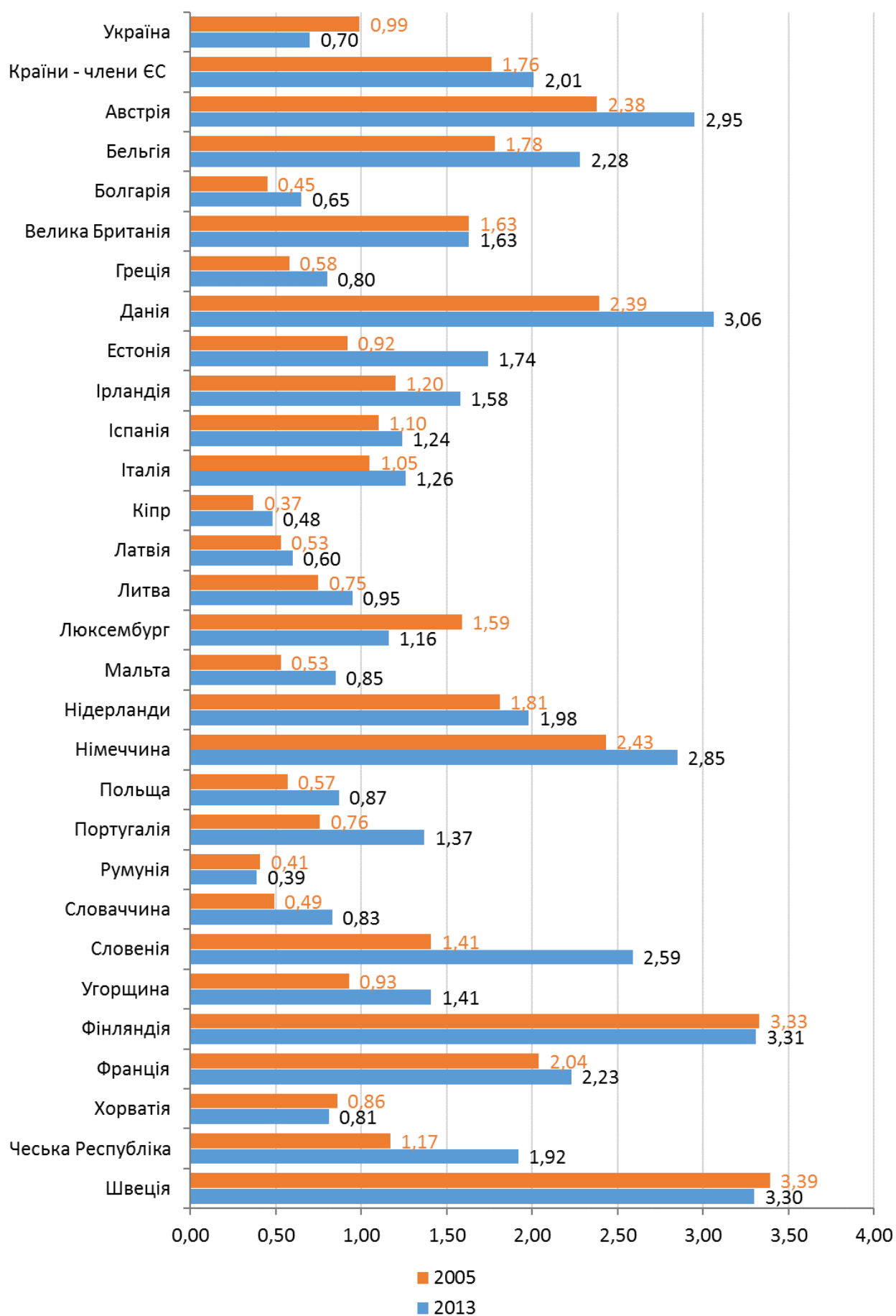
Джерело: Складено за даними Євростату. - URL:
<http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

**Внутрішні витрати на НДДКР у відсотках до ВВП
у країнах ЄС та Україні: 2005-2013, %**

	2005	2010	2011	2012	2013
Україна*	0,99	0,83	0,74	0,75	0,70
Країни - члени ЄС:	1,76	1,93	1,97	2,01	2,01
Австрія	2,38	2,74	2,68	2,88	2,95
Бельгія	1,78	2,05	2,15	2,24	2,28
Болгарія	0,45	0,59	0,55	0,62	0,65
Велика Британія	1,63	1,69	1,69	1,63	1,63
Греція	0,58	0,60	0,67	0,69	0,80
Данія	2,39	2,94	2,97	3,02	3,06
Естонія	0,92	1,58	2,34	2,16	1,74
Ірландія	1,20	1,62	1,53	1,58	...
Іспанія	1,10	1,35	1,32	1,27	1,24
Італія	1,05	1,22	1,21	1,27	1,26
Кіпр	0,37	0,45	0,46	0,43	0,48
Латвія	0,53	0,60	0,70	0,66	0,60
Литва	0,75	0,78	0,90	0,90	0,95
Люксембург	1,59	1,50	1,41	1,16	1,16
Мальта	0,53	0,64	0,70	0,86	0,85
Нідерланди	1,81	1,72	1,90	1,95	1,98
Німеччина	2,43	2,72	2,80	2,88	2,85
Польща	0,57	0,72	0,75	0,89	0,87
Португалія	0,76	1,53	1,46	1,38	1,37
Румунія	0,41	0,45	0,49	0,48	0,39
Словаччина	0,49	0,62	0,67	0,81	0,83
Словенія	1,41	2,06	2,43	2,58	2,59
Угорщина	0,93	1,15	1,20	1,27	1,41
Фінляндія	3,33	3,73	3,64	3,42	3,31
Франція	2,04	2,18	2,19	2,23	2,23
Хорватія	0,86	0,74	0,75	0,75	0,81
Чеська Республіка	1,17	1,34	1,56	1,79	1,92
Швеція	3,39	3,22	3,22	3,28	3,30

*У 2014 році –0,66%.

Джерело: Розраховано за даними Євростату. - URL:
<http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

**Внутрішні витрати на НДДКР за секторами науки
у країнах ЄС: 2013*, млн. дол. США за ПКС**

	Усього	у тому числі			
		державний сектор	підприєм- ницький сектор	сектор вищої освіти	приватний непри- бутковий сектор
Країни - члени ЄС:					
Австрія	11282,2	579,7	7760,4	2886,6	55,5
Бельгія	10603,4	932,7	7326,6	2298,8	45,4
Болгарія	749,1	225,0	453,3	60,2	10,6
Велика Британія	39858,8	2913,8	25713,6	10483,2	748,3
Греція	2273,9	636,3	758,2	851,1	28,3
Данія	7513,4	179,8	4916,2	2387,2	30,2
Естонія	592,2	52,9	282,6	250,5	6,2
Ірландія	3271,5	158,6	2356,5	756,4	...
Іспанія	19133,2	3582,7	10155,5	5363,3	31,7
Італія	26520,4	3957,3	14316,5	7481,9	764,8
Кіпр	125,6	20,9	17,4	70,5	16,7
Латвія	292,2	79,2	66,0	146,9	...
Литва	656,1	129,1	174,5	352,6	...
Люксембург	571,5	133,2	350,8	87,5	...
Мальта	102,3	3,8	61,4	37,1	...
Нідерланди	15377,4	1881,1	8561,3	4935,0	...
Німеччина	100991,4	15243,3	67569,5	18178,6	...
Польща	7918,1	2124,4	3453,6	2316,8	23,3
Португалія	3942,7	228,4	1875,5	1492,0	346,8
Румунія	1452,9	715,3	445,5	286,5	5,8
Словаччина	1190,6	243,9	550,8	394,1	1,8
Словенія	1537,8	200,1	1176,9	160,3	0,6
Угорщина	3249,6	484,0	2256,2	467,7	...
Фінляндія	7175,6	640,3	4940,8	1543,8	50,7
Франція	55218,1	7259,5	35756,4	11457,3	745,0
Хорватія	672,4	184,8	308,2	178,4	...
Чеська Республіка	5812,9	1064,5	3145,7	1582,7	20,0
Швеція	14151,3	521,2	9757,1	3841,2	31,8

*Або в найближчі роки, по яких є дані.

Джерело: Складено за даними Євростату. - URL:
<http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

**Розподіл внутрішніх витрат на НДДКР за секторами науки
у країнах ЄС та Україні: 2013*, у % до підсумку**

	Державний сектор	Підприєм- ницький сектор	Сектор вищої освіти	Приватний непри- бутковий сектор
Україна	38,6	55,2	6,2	...
Країни - члени ЄС:	12,3	63,5	23,4	0,9
Австрія	5,1	68,8	25,6	0,5
Бельгія	8,8	69,1	21,7	0,4
Болгарія	29,7	61,1	8,6	0,6
Велика Британія	7,3	64,5	26,3	1,9
Греція	28,0	33,3	37,4	1,3
Данія	2,4	65,4	31,8	0,4
Естонія	8,9	47,7	42,3	1,1
Ірландія	4,8	72,0	23,1	...
Іспанія	18,7	53,1	28,0	0,2
Італія	14,9	54,0	28,2	2,9
Кіпр	14,4	15,4	57,3	12,9
Латвія	28,9	28,2	42,9	...
Литва	19,7	26,6	53,7	...
Люксембург	23,3	61,4	15,3	...
Мальта	10,2	54,3	35,6	...
Нідерланди	12,2	55,7	32,1	...
Німеччина	15,1	66,9	18,0	...
Польща	26,8	43,6	29,3	0,3
Португалія	5,8	47,6	37,8	8,8
Румунія	49,2	30,7	19,7	0,4
Словаччина	20,5	46,3	33,1	0,1
Словенія	13,0	76,5	10,4	0,0
Угорщина	14,9	69,4	14,4	...
Фінляндія	8,9	68,9	21,5	0,7
Франція	13,1	64,8	20,7	1,4
Хорватія	25,5	50,1	24,4	...
Чеська Республіка	18,3	54,1	27,2	0,3
Швеція	3,7	68,9	27,1	0,2

*Або в найближчі роки, по яких є дані.

Джерело: Розраховано за даними Євростату. - URL:
<http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

Розподіл внутрішніх витрат на НДДКР
за джерелами фінансування у країнах ЄС та Україні: 2013*,
у % до підсумку

	Кошти держави	Кошти підприєм- ницького сектора	Інші національні джерела	Кошти іноземних джерел
Україна	47,7	29,0	0,3	21,6
Країни - члени ЄС	32,8	55,0	2,5	9,7
Австрія	36,8	47,4	0,4	15,4
Бельгія	23,4	60,2	3,5	13,0
Болгарія	31,6	19,5	0,6	48,3
Велика Британія	27,0	46,5	5,8	20,6
Греція	52,3	30,3	3,5	14,0
Данія	29,3	59,8	3,8	7,2
Естонія	47,2	42,1	0,4	10,3
Ірландія	27,3	50,3	1,0	21,4
Іспанія	41,6	46,3	4,7	7,4
Італія	42,5	44,3	3,7	9,5
Кіпр	66,4	10,9	5,3	17,5
Латвія	23,9	21,8	2,7	51,6
Литва	34,5	27,5	0,9	37,1
Люксембург	30,5	47,8	1,3	20,4
Мальта	33,9	44,3	1,5	20,3
Нідерланди	33,3	51,1	3,4	12,2
Німеччина	29,8	65,2	0,3	4,4
Польща	47,2	37,3	2,3	13,1
Португалія	43,1	46,0	5,7	5,2
Румунія	52,3	31,0	1,2	15,5
Словаччина	38,9	40,2	2,9	18,0
Словенія	26,9	63,8	0,4	8,9
Угорщина	35,9	46,8	0,8	16,6
Фінляндія	26,0	60,8	1,6	11,5
Франція	35,0	55,4	2,0	7,6
Хорватія	39,7	42,8	2,0	15,5
Чеська Республіка	34,7	37,6	0,5	27,2
Швеція	28,2	61,0	4,0	6,8

*Найближчі роки, по яких є дані.

Джерело: Розраховано за даними Євростату. - URL:
<http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

VIII.3. Результативність наукових досліджень

Загальносвітові показники наукових публікацій: 2008, 2014

	Загальна кількість публікацій		2014 р. до 2008р., %	Частка від загально-світового показника, %		Число публікацій на 1 млн. населення	
	2008	2014		2008	2014	2008	2014
Світ	1029471	1270425	23,4	100,0	100,0	153	176
Європа	438450	498817	13,8	42,6	39,3	542	609
Азія	292230	501798	71,7	28,4	39,5	73	118
Африка	20786	33282	60,1	2,0	2,6	21	29
ОЕСР	801151	899810	12,3	77,8	70,8	654	707
Група двадцяти Європейський союз	949949	1189605	25,2	92,3	93,6	215	256
Китай	379154	432195	14,0	36,8	34,0	754	847
Франція	102368	256834	150,9	9,9	20,2	76	184
Німеччина	59304	65086	9,7	5,8	5,1	948	1007
Індія	79402	91631	15,4	7,7	7,2	952	1109
Японія	37228	53733	44,3	3,6	4,2	32	42
Республіка Корея	76244	73128	-4,1	7,4	5,8	599	576
Велика Британія	33431	50258	50,3	3,2	4,0	698	1015
США	77116	87948	14,0	7,5	6,9	1257	1385
	289769	321846	11,1	28,1	25,3	945	998

Джерело: Розраховано за даними UNESCO Science Report: towards 2030 – Executive Summary. – URL: https://en.unesco.org/unesco_science_report.

**Кількість публікацій і цитувань у наукових журналах,
що індексуються у WEB OF SCIENCE: 2010-2014***
(за даним Essential Science Indicators, Thomson Reuters)

	Число публікацій*	Число цитувань**	Середнє число цитувань на одну статтю
Країни – члени ЄС:			
Австрія	65994	521672	7,90
Бельгія	96824	730185	7,95
Болгарія	11267	55094	4,89
Велика Британія***	540636	4462239	8,18
Греція	53750	332545	6,19
Данія	72674	638497	8,79
Естонія	7808	58579	7,50
Ірландія	36740	286529	7,80
Іспанія	258921	1682625	6,50
Італія	290675	2011572	6,92
Кіпр	4474	27854	6,23
Латвія	2851	13248	4,65
Литва	9965	41342	4,15
Люксембург	3895	22852	5,87
Мальта	952	4136	4,34
Нідерланди	177148	1595233	9,01
Німеччина	486406	3731215	7,67
Польща	112211	454808	4,05
Португалія	58742	343120	5,84
Румунія	36813	126246	3,43
Словаччина	15720	71448	4,55
Словенія	18499	91009	4,92
Угорщина	30833	185059	6,00
Фінляндія	56041	429418	7,66
Франція	339425	2463475	7,26
Хорватія	17704	81778	4,62
Чеська Республіка	51907	287242	5,53
Швеція	114429	912568	7,97

* Враховуються наступні публікації, що індексуються у міжнародній базі даних наукових публікацій Web of Science: статті, огляди та доповіді на конференціях. Дані охоплюють період з 2010-2014 р.

** Число цитувань, що індексуються у базі Web of Science, за вказаний проміжок часу.

*** Для Великої Британії число публікацій і цитувань за зазначений період складається з оцінки значень відповідних показників для Англії, Шотландії, Уельсу та Північної Ірландії, а середнє число цитувань на одну статтю – середнє значення по зазначених територіях.

Джерело: Складено за даними – URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

**Патенти, представлені USPTO* за регіонами
та окремими країнами походження винахідників: 2008, 2013**

	Кількість патентів		2013 р. до 2008 р., <i>рази</i>	Частка від світового показника, %	
	2008	2013		2008	2013
Світ	157768	277832	1,8	100,0	100,0
Північна Америка	83097	145114	1,7	52,7	52,2
Європа	25780	48737	1,9	16,3	17,5
Європейський союз	24121	45401	1,9	15,3	16,3
Азія	46773	83904	1,8	29,6	30,2
ОЕСР	148658	257066	1,7	94,2	92,5
Група двадцяти	148608	260904	1,8	94,2	93,9
Канада	3936	7761	2,0	2,5	2,8
Китай	1757	7568	4,3	1,1	2,7
Франція	3683	7287	2,0	2,3	2,6
Німеччина	9901	17586	1,8	6,3	6,3
Індія	848	3317	3,9	0,5	1,2
Ізраїль	1337	3405	2,5	0,8	1,2
Японія	34198	52835	1,5	21,7	19,0
Республіка Корея	7677	14839	1,9	4,9	5,3
Велика Британія	3828	7476	2,0	2,4	2,7
США	79968	139139	1,7	50,7	50,1

*USPTO (United States Patent and Trademark Office) - Патентне відомство США, що здійснює діяльність у сфері інтелектуальної власності.

Джерело: Складено за даними Бюро патентів і товарних знаків Сполучених Штатів Америки (USPTO) PATSTAT. - URL: <http://www.uspto.gov>.

**Патентні заявки на винаходи, які подані в країні ЄС
національними та іноземними заявниками: 2013*, одиниць**

	Подано патентних заявок – усього	у тому числі від заявників	
		національних	іноземних
Країни - члени ЄС:			
Австрія	2406	2162	244
Бельгія	876	715	161
Болгарія	297	282	15
Велика Британія	22938	14972	7966
Греція	717	698	19
Данія	1534	1341	193
Естонія	42	25	17
Ірландія	390	333	57
Іспанія	3244	3026	218
Італія	9212	8307	905
Кіпр	3	2	1
Латвія	233	225	8
Литва	137	117	20
Люксембург	169	113	56
Мальта	17	13	4
Нідерланди	2764	2315	449
Німеччина	63167	47353	15814
Польща	4411	4237	174
Португалія	669	647	22
Румунія	1046	993	53
Словаччина	210	184	26
Словенія	481	470	11
Угорщина	708	642	66
Фінляндія	1737	1596	141
Франція	16886	14690	2196
Хорватія	253	230	23
Чеська Республіка	1081	984	97
Швеція	2495	2332	163

*Або в найближчі роки, по яких є дані.

Джерело: Складено за даними Євростату. - URL:
<http://ec.europa.eu/eurostat/publications/recently-published>.

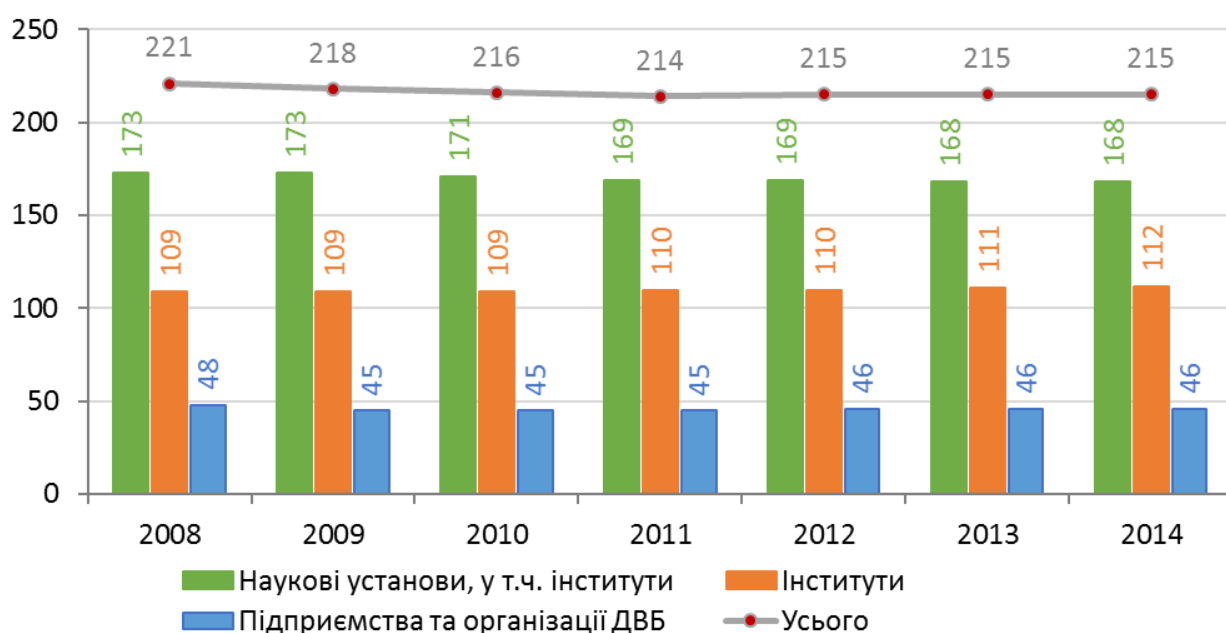
ІХ. ДОДАТКОВІ ПОКАЗНИКИ ВНУТРІШНЬОЇ СТАТИСТИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ⁵

ІХ.1. Інституційна структура Національної академії наук України

(одиниць)

Рік	Усього	у тому числі		
		наукові установи	інститути	підприємства та організації дослідно-виробничої бази
1963	56	56	55	—
1988	173	88	66	85
2008	221	173	109	48
2009	218	173	109	45
2010	216	171	109	45
2011	214	169	110	45
2012	215	169	110	46
2013	215	168	111	46
2014	215	168	112	46

Динаміка інституційної структури, одиниць

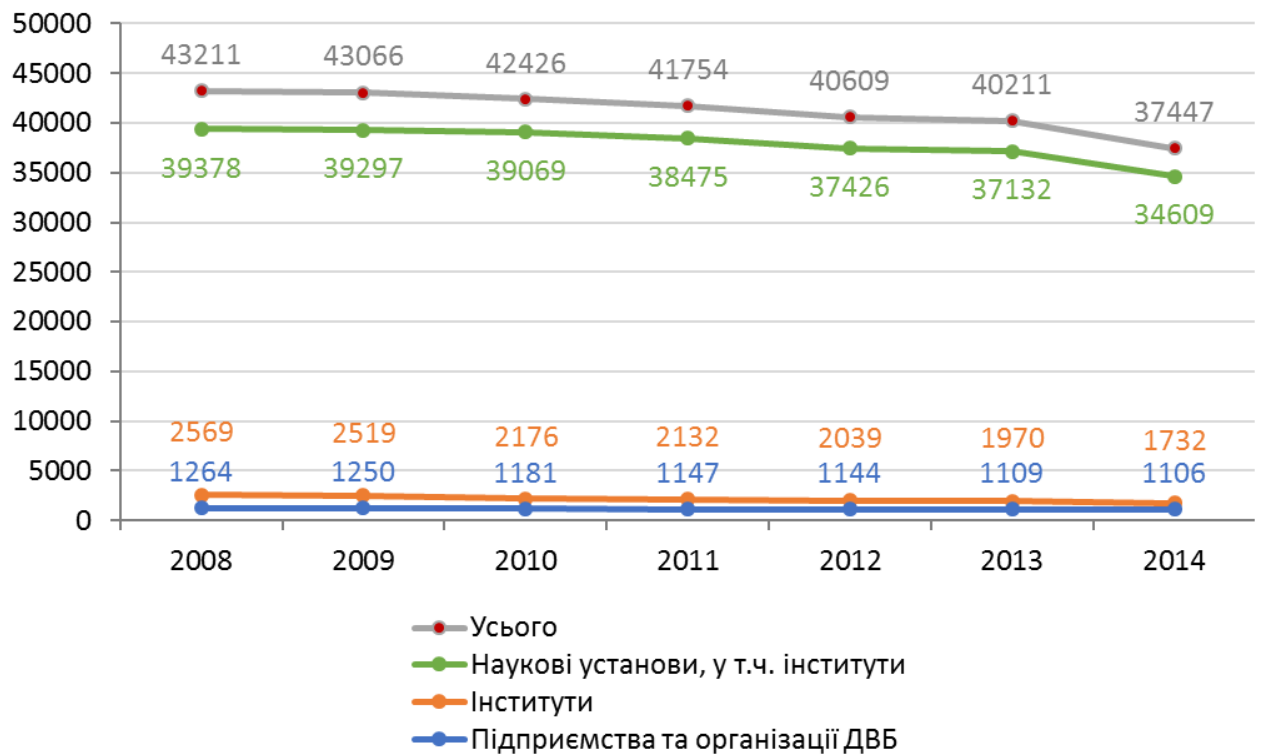

⁵ Використано статистичні показники щорічних Звітів про діяльність Національної академії наук України за 2000–2014 роки.

ІХ.2. Кількість працівників Національної академії наук України

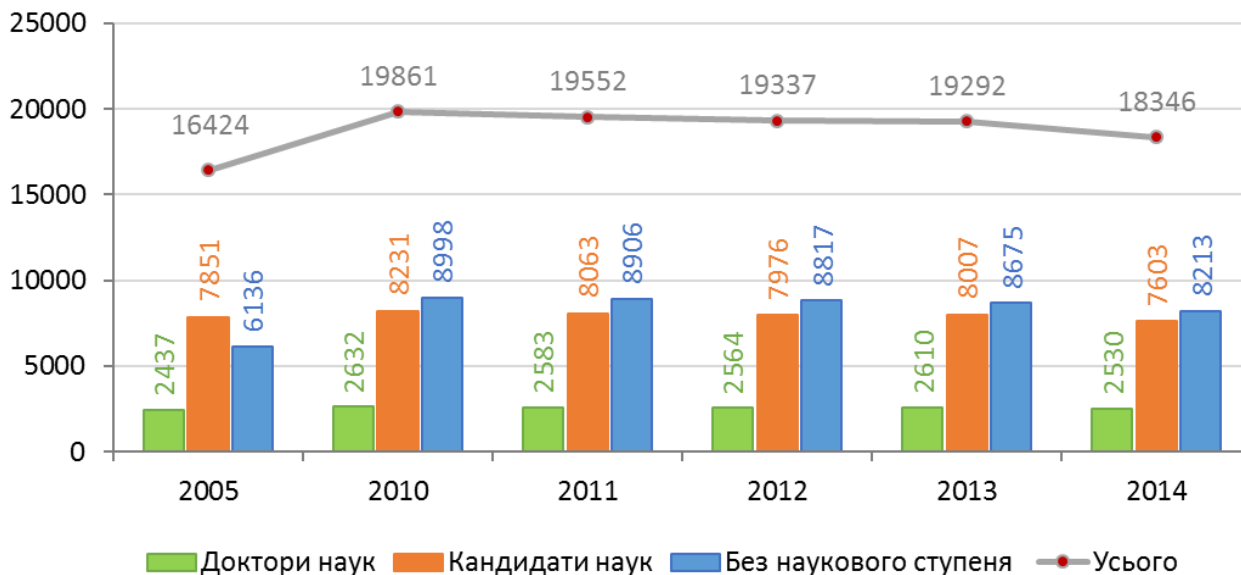
Динаміка чисельності працівників, осіб

Рік	Усього	у тому числі		
		наукові установи	інститути	підприємства та організації дослідно-виробничої бази
2008	43211	39378	2569	1264
2009	43066	39297	2519	1250
2010	42426	39069	2176	1181
2011	41754	38475	2132	1147
2012	40609	37426	2039	1144
2013	40211	37132	1970	1109
2014	37447	34609	1732	1106

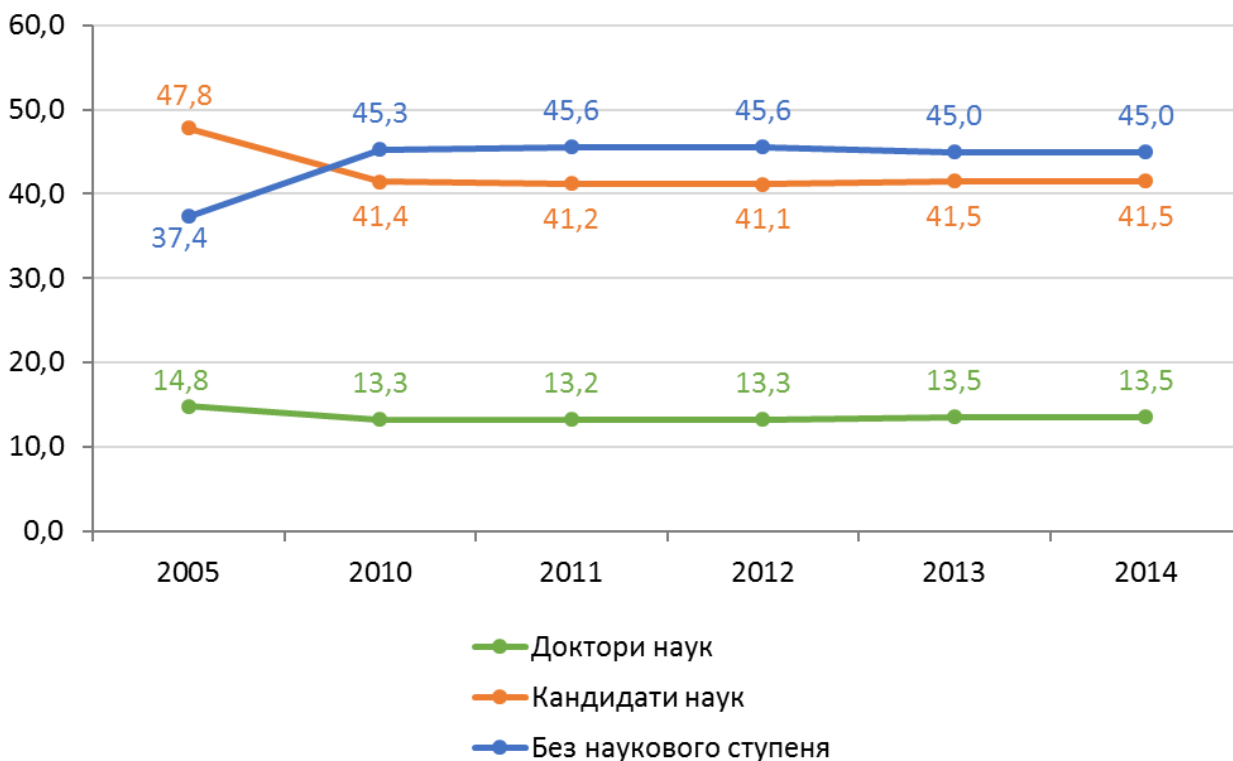

ІХ.3. Розподіл чисельності наукових працівників за науковим ступенем

Динаміка чисельності наукових працівників НАН України, осіб

Динаміка питомої ваги докторів, кандидатів наук
та наукових співробітників без наукового ступеня
у загальній кількості наукових працівників НАН України, %

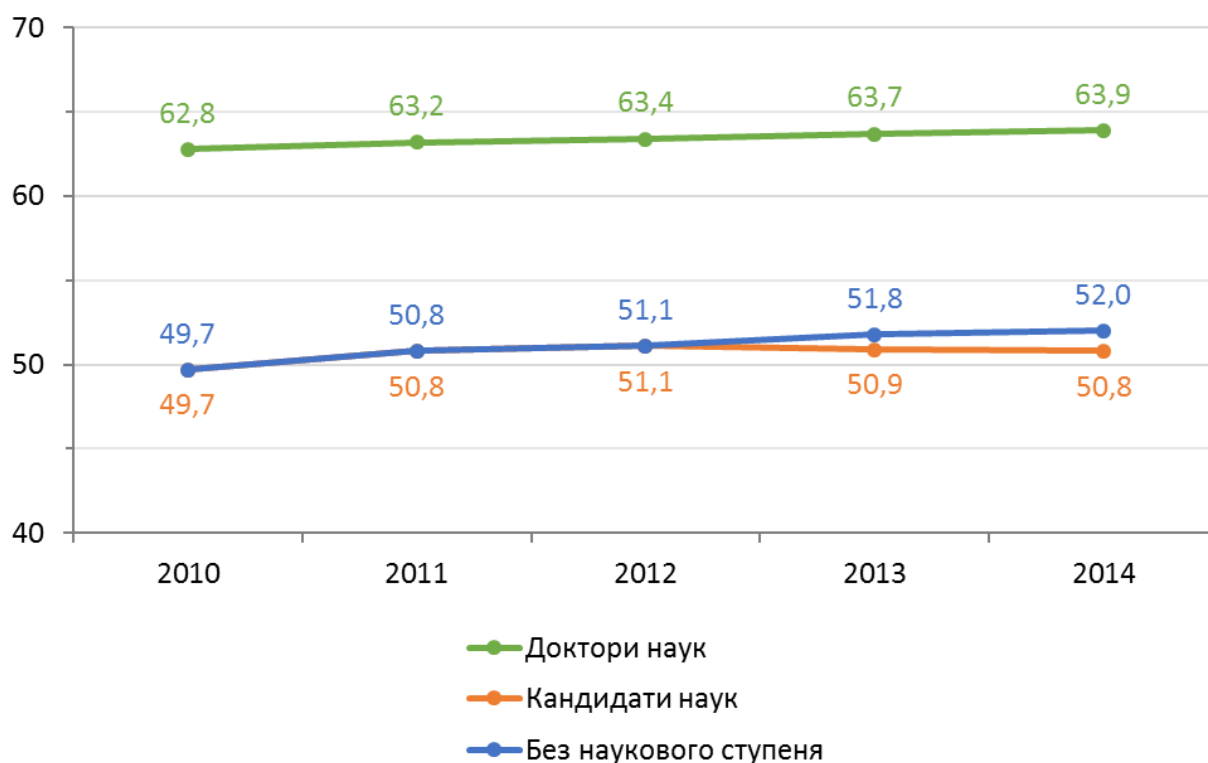
ІХ.4. Розподіл наукових працівників за галузями наук по відділеннях Національної академії наук України

(осіб)

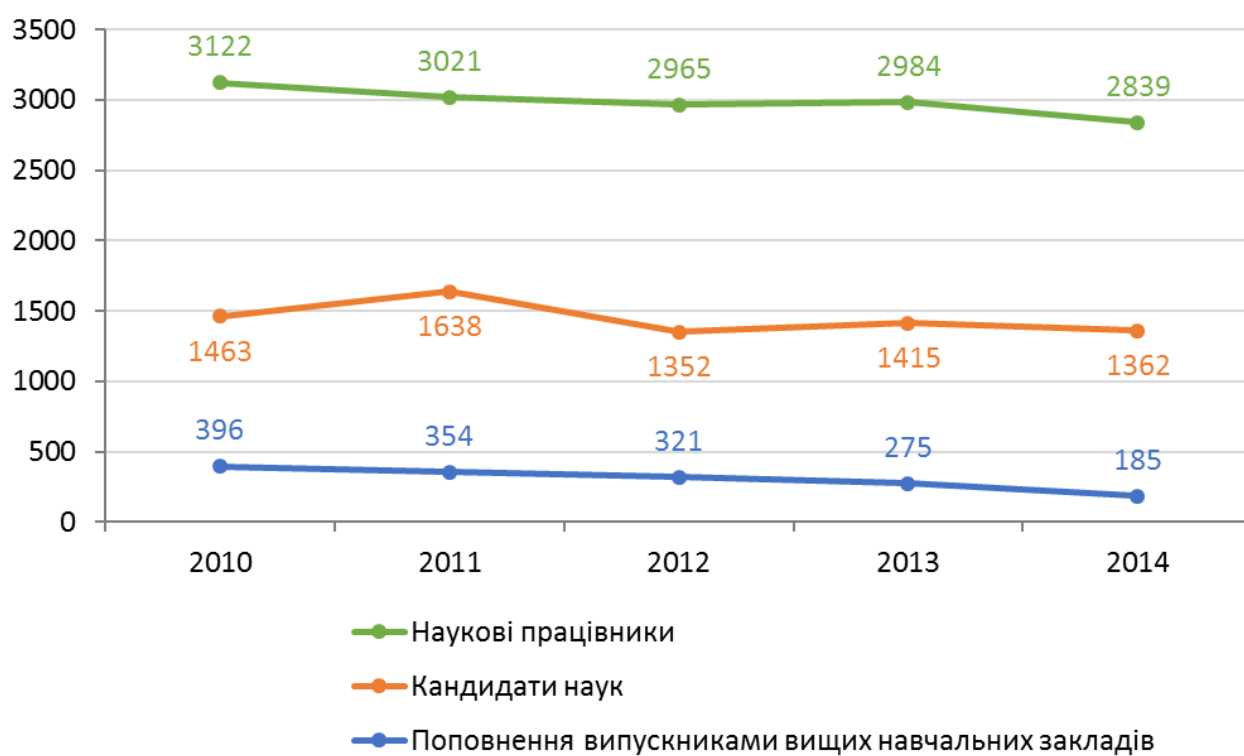
Відділення	2013			2014		
	Усього	у тому числі		Усього	у тому числі	
		доктори наук	кандидати наук		доктори наук	кандидати наук
математики	424	130	230	377	109	198
інформатики	1033	114	347	967	103	319
механіки	851	146	327	838	150	316
фізики і астрономії	2656	492	1135	2608	486	1109
наук про Землю	1215	155	463	899	113	359
фізико-технічних проблем матеріалознавства	3046	305	950	2979	296	955
фізико-технічних проблем енергетики	1142	136	418	1117	140	410
ядерної фізики та енергетики	1570	162	529	1584	166	516
хімії	1399	160	723	1350	165	705
біохімії, фізіології і молекулярної біології	1206	172	619	1189	177	588
загальної біології	1491	158	674	1220	139	550
економіки	748	129	356	684	117	330
історії, філософії та права	1414	203	704	1408	215	706
літератури, мови та мистецтвознавства	509	76	292	523	77	291

IX.5. Вікова структура наукових працівників

Середній вік наукових працівників, років

Чисельність працівників віком до 35 років, осіб

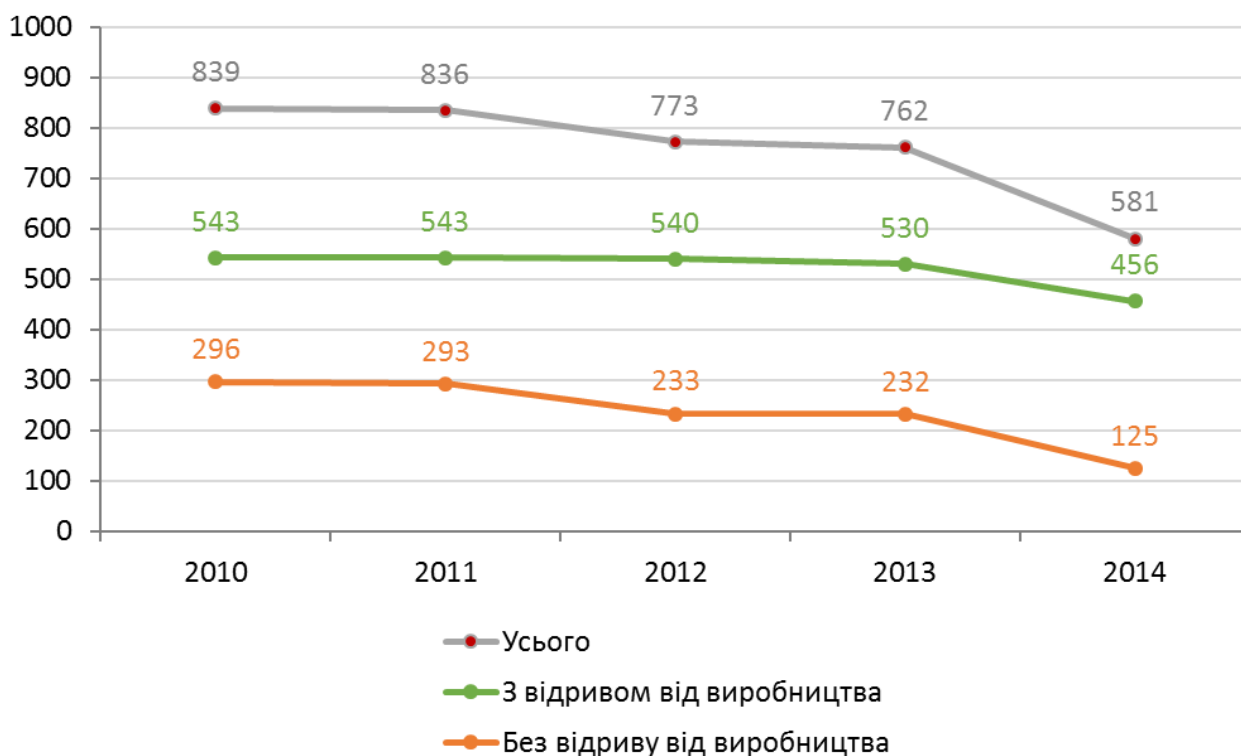

ІХ.6. Підготовка наукових кадрів через аспірантуру і докторантуру Національної академії наук України: 2010-2014

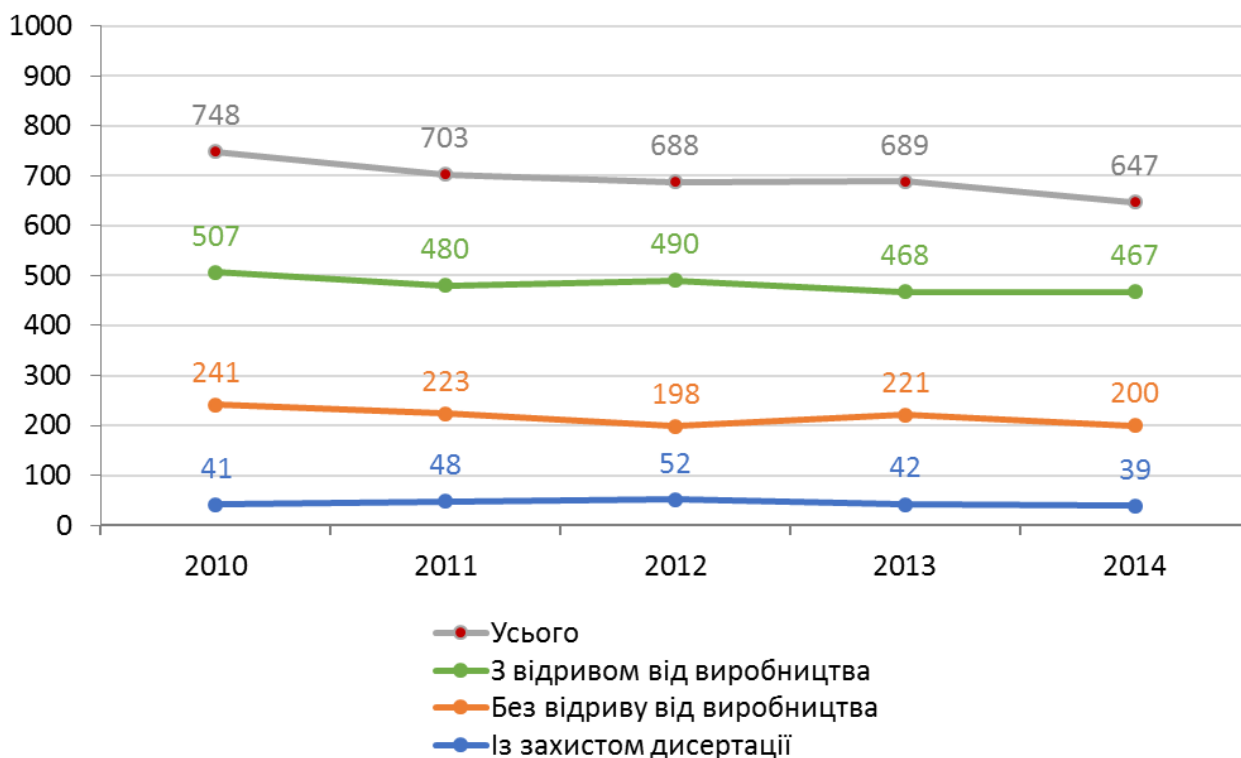
Підготовка наукових кадрів через аспірантуру, осіб

	2010	2011	2012	2013	2014
Кількість установ, що мають аспірантуру, <i>одиниць</i>	143	142	142	142	137
Кількість аспірантів	2716	2669	2559	2349	2045
Прийнято до аспірантури					
усього	839	836	773	636	581
у тому числі:					
з відривом від виробництва	543	543	540	473	456
без відриву від виробництва	296	293	233	163	125
Випуск із аспірантури					
усього	748	703	688	689	647
у тому числі:					
з відривом від виробництва	507	480	490	468	467
без відриву від виробництва	241	223	198	221	180
із захистом дисертації	41	48	52	42	39

Динаміка прийому до аспірантури, осіб

Динаміка випуску із аспірантури, осіб

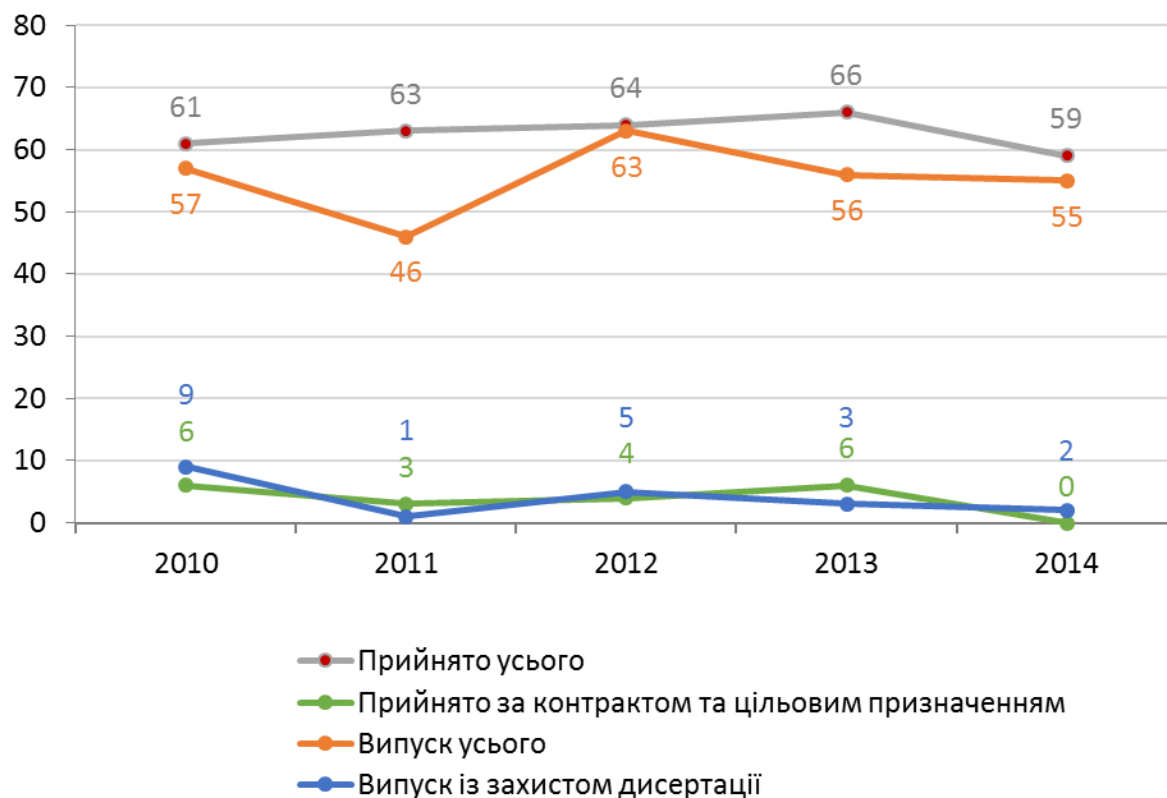

Підготовка наукових кадрів через докторантуру*, осіб

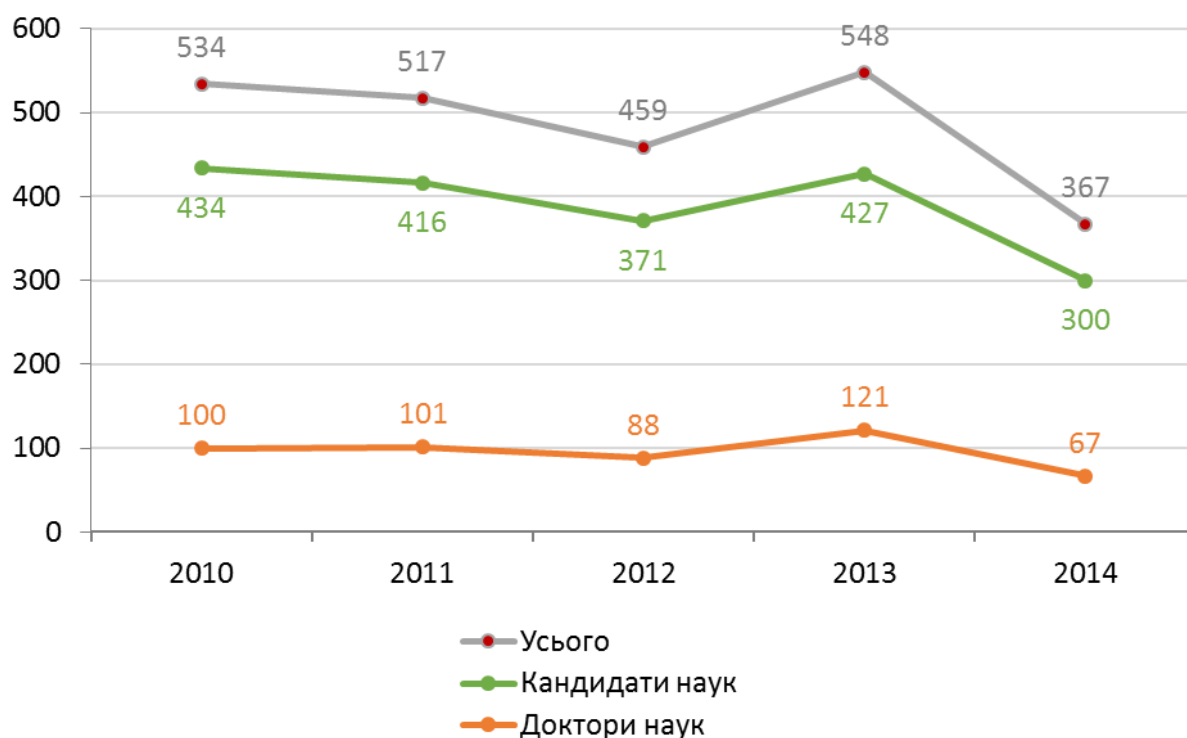
	2010	2011	2012	2013	2014
Кількість установ, що мають докторантуру, <i>одиниць</i>	60	63	62	65	65
Кількість докторантів	169	182	181	189	177
Прийнято до докторантури					
усього	61	63	64	66	59
у тому числі:					
за контрактом та цільовим призначенням	6	3	4	6	-
Випуск із докторантури					
усього	57	46	63	56	56
у тому числі:					
із захистом дисертації	9	1	5	3	2

* Докторантура в НАН України почала функціонувати з 1988 року

Динаміка прийому до докторантури та її закінчення, осіб

Динаміка захисту дисертацій, осіб

Кількість жінок серед аспірантів і докторантів*, осіб

	2010	2011	2012	2013	2014
Усього жінок серед аспірантів	20817	20628	20219	19073	16563
у тому числі НАН України	1336	1307	1249	1139	995
Усього жінок серед докторантів	790	855	943	964	916
у тому числі НАН України	60	60	61	64	68
(у % до загальної кількості кожного року)					
Усього жінок серед аспірантів	60,1	60,3	60,1	60,6	60,0
у тому числі НАН України	49,2	49,0	48,8	48,5	48,7
Усього жінок серед докторантів	50,6	52,4	52,0	52,6	52,1
у тому числі НАН України	35,5	33	33,3	33,9	38,4

* За даними відділу наукових і керівних кадрів НАН України

Розподіл аспірантів
за джерелами фінансування їх навчання: 2010-2014, осіб

	2010	2011	2012	2013	2014
Кількість - усього	2716	2669	2558	2349	2045
у тому числі навчались за рахунок					
держбюджету	2456	2439	2383	2214	1949
на комерційній основі	241	217	168	128	93
інших джерел	19	13	7	7	3
Прийнято – усього	839	836	773	636	581
у тому числі навчались за рахунок					
держбюджету	782	782	744	611	563
на комерційній основі	54	53	29	24	17
інших джерел	3	1	–	1	–
Фактичний випуск – усього	748	703	688	689	647
у тому числі навчались за рахунок					
держбюджету	677	647	638	641	618
на комерційній основі	66	49	46	48	27
інших джерел	5	7	4	-	2

Розподіл докторантів
за джерелами фінансування їх навчання: 2010-2014*, осіб

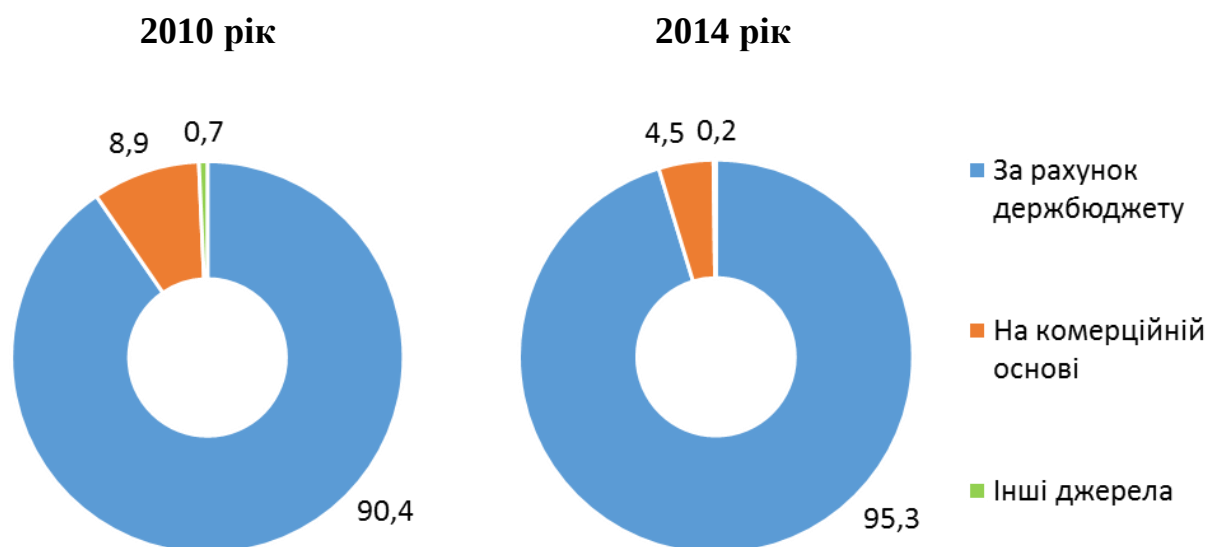
	2010	2011	2012	2013	2014
Кількість - усього	169	182	183	189	177
у тому числі навчались за рахунок					
держбюджету	152	168	170	178	169
на комерційній основі	14	12	9	9	6
інших джерел	3	2	4	2	2

Продовження табл.

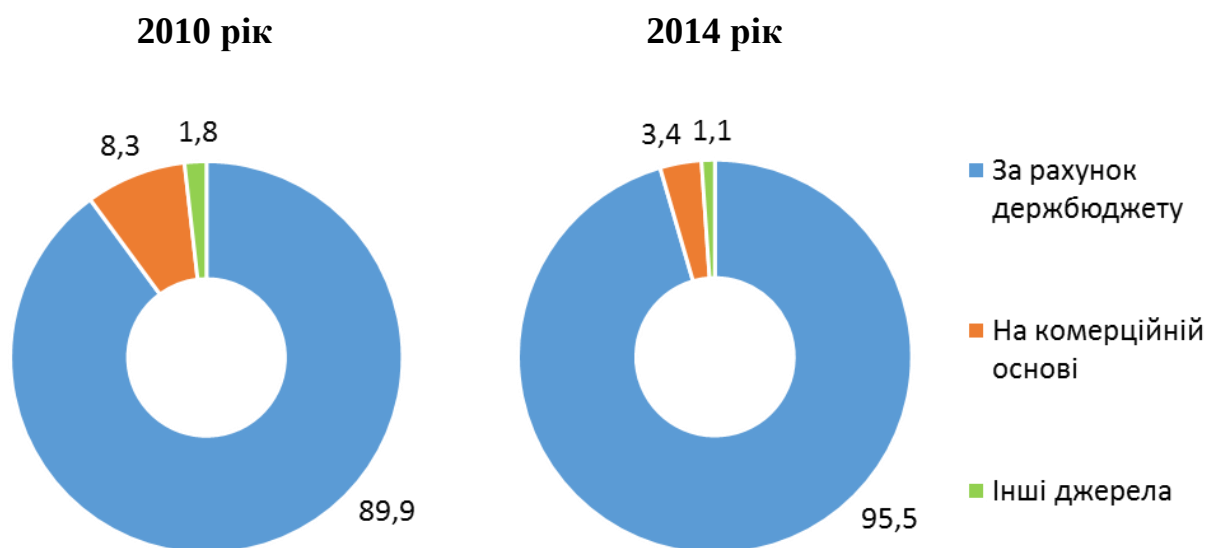
	2010	2011	2012	2013	2014
Прийнято – усього	61	63	64	66	59
у тому числі навчались за рахунок					
держбюджету	56	61	60	66	59
на комерційній основі	5	2	4	6	–
інших джерел	–	–	–	–	–
Фактичний випуск – усього	57	46	63	56	56
у тому числі навчались за рахунок					
держбюджету	49	44	56	50	53
на комерційній основі	5	2	5	4	1
інших джерел	3	–	2	2	2

*За даними відділу наукових і керівних кадрів НАН України

Групування аспірантів за джерелами фінансування їх навчання: 2014, %

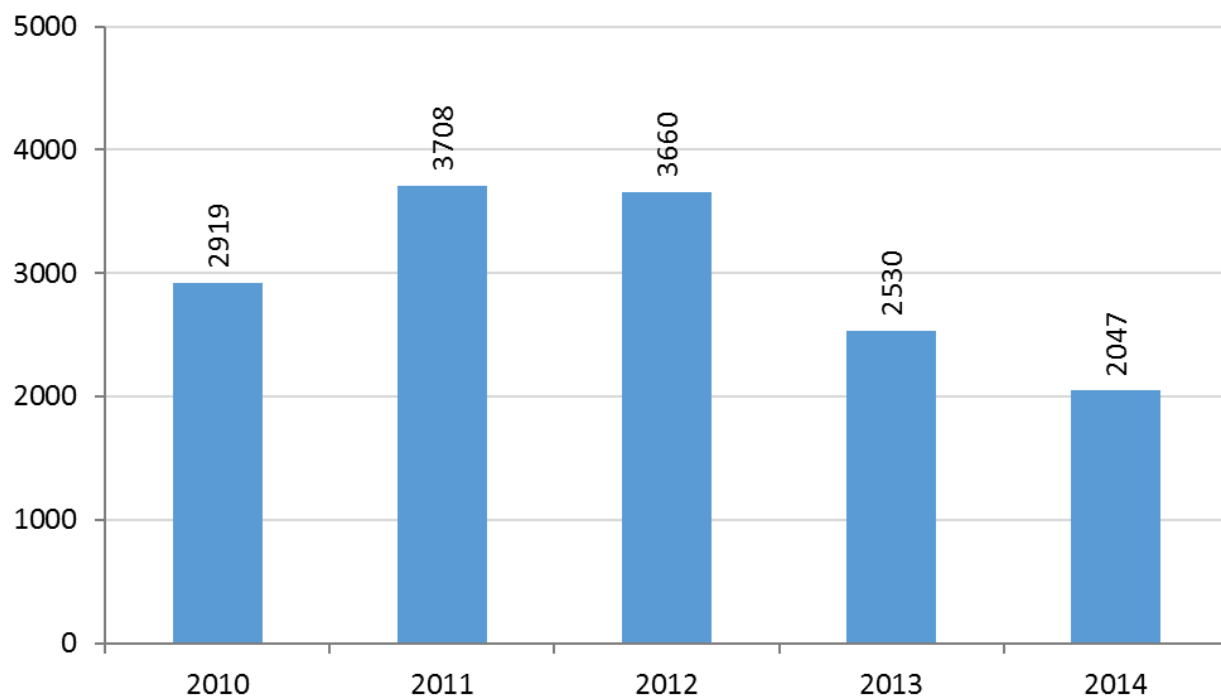

Групування докторантів за джерелами фінансування їх навчання: 2014, %

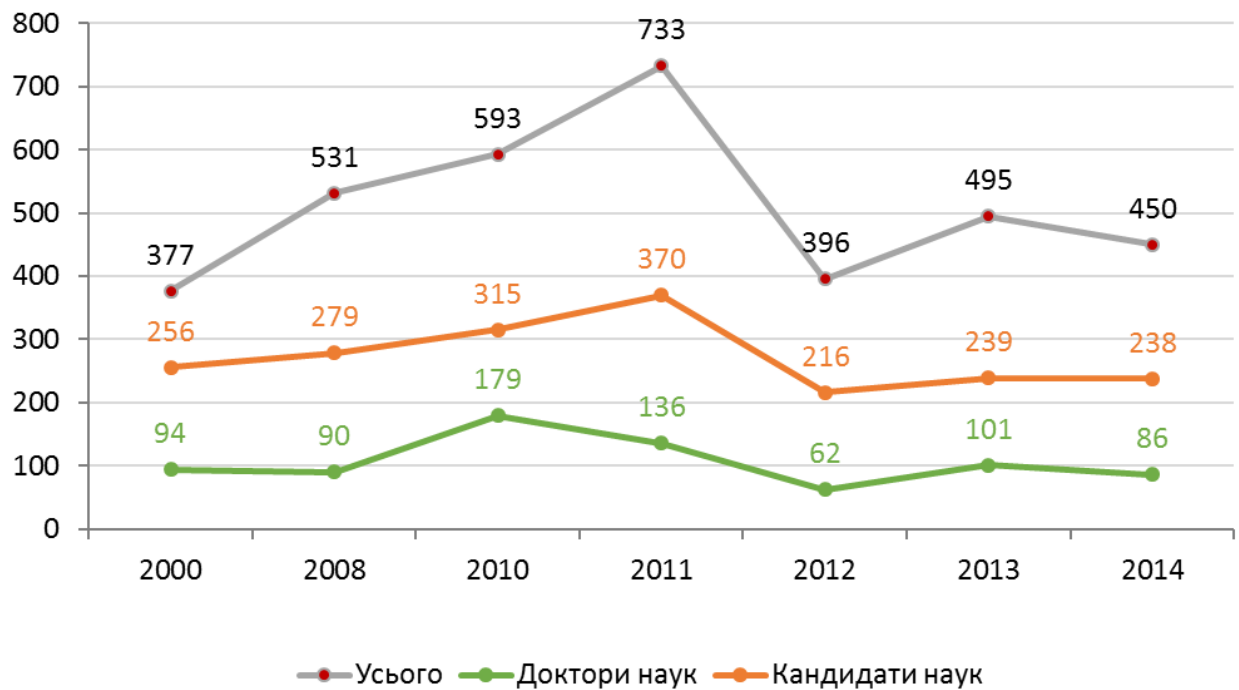

ІХ.7. Виїзд наукових працівників Національної академії наук України за кордон

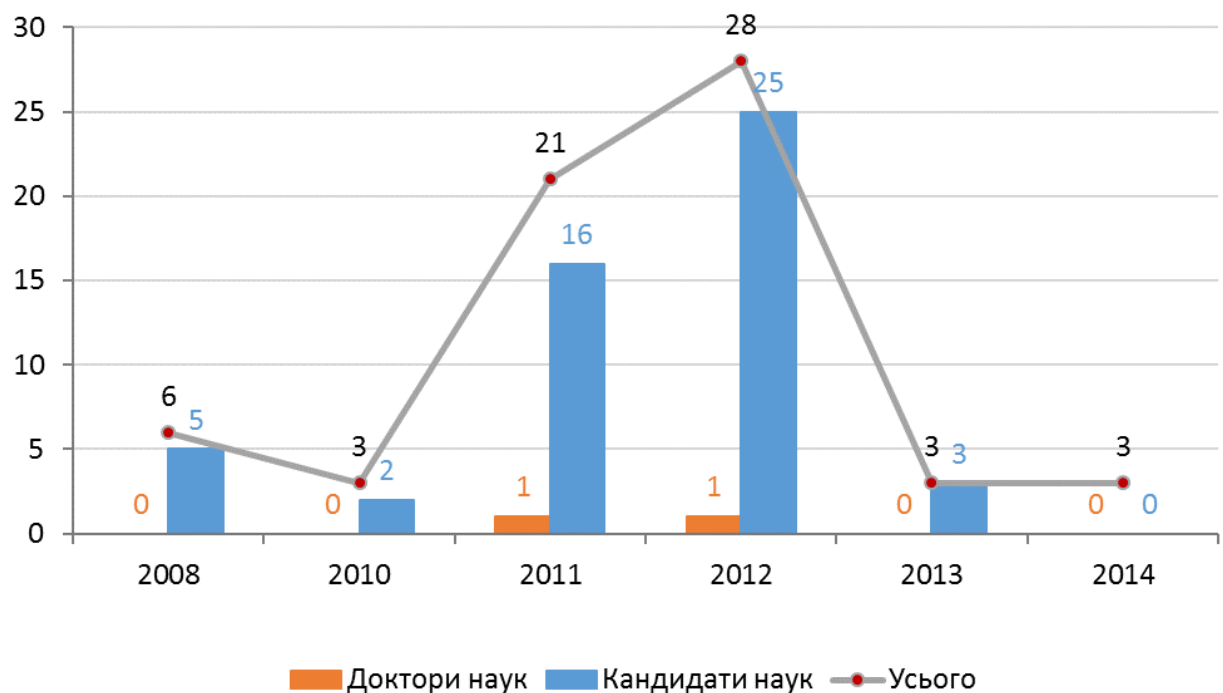
Динаміка виїзду вчених НАН України за кордон, осіб

Динаміка виїзду науковців за кордон на стажування або тимчасову роботу, осіб

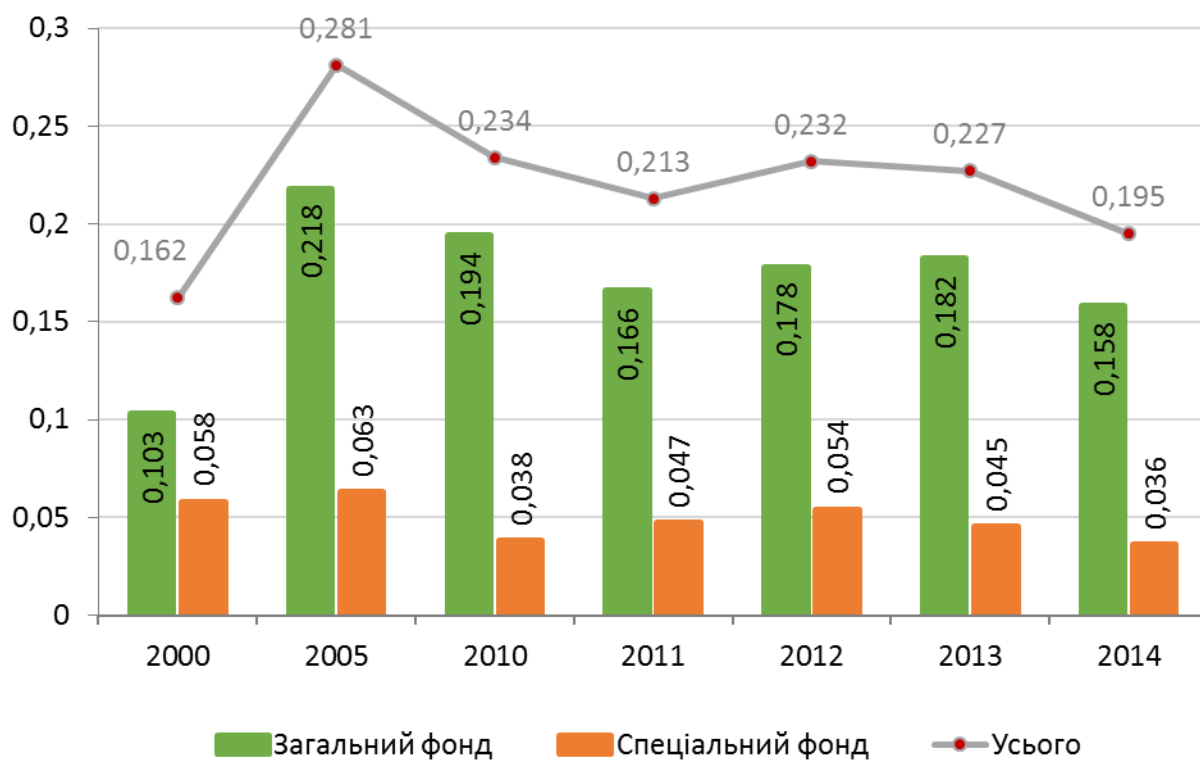
Динаміка виїзду науковців за кордон на постійне проживання, осіб

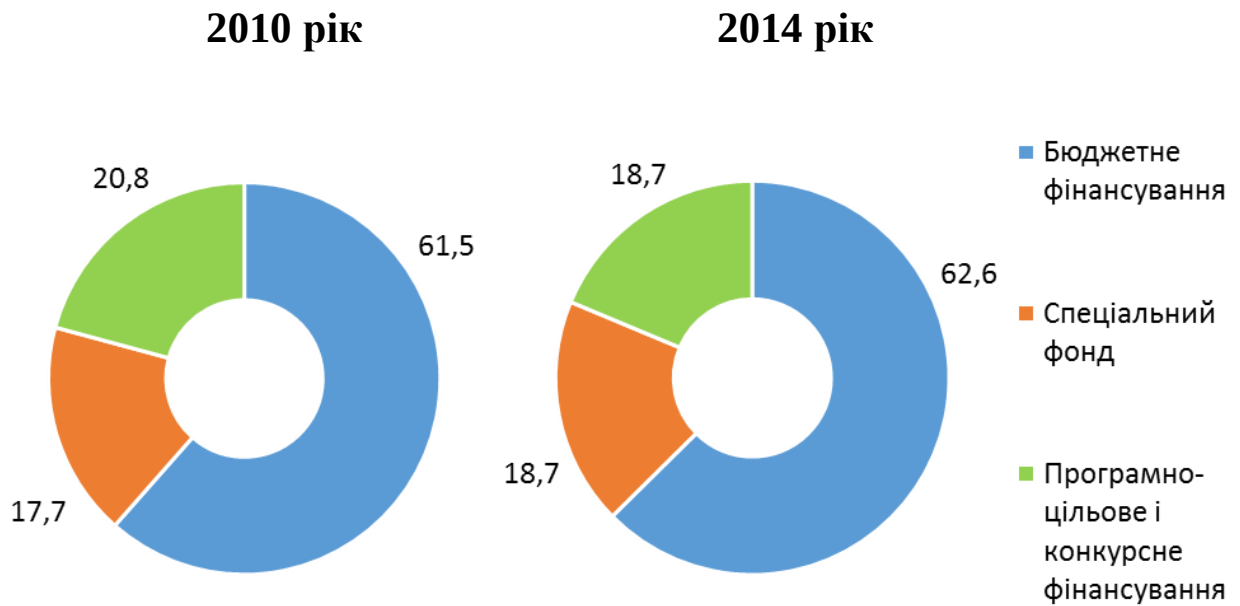
ІХ.8. Фактичний обсяг фінансування Національної академії наук України за рахунок державного бюджету

Роки	Загальний обсяг фінансування, млн. грн.			Питома вага спец фонду, %
	Усього	у тому числі		
		загальний фонд	спеціальний фонд	
2000	274,9	175,7	99,2	36
2005	1241,1	963,4	277,7	22
2010	2536,3	2095,1	441,2	17
2011	2805,8	2180,9	624,9	22
2012	3269,3	2513,0	756,3	23
2013	3322,5	2661,7	660,8	20
2014	3054,5	2482,7	571,9	19

Частка фінансування НАН України у ВВП, %

Розподіл фінансування НАН України за джерелами надходження

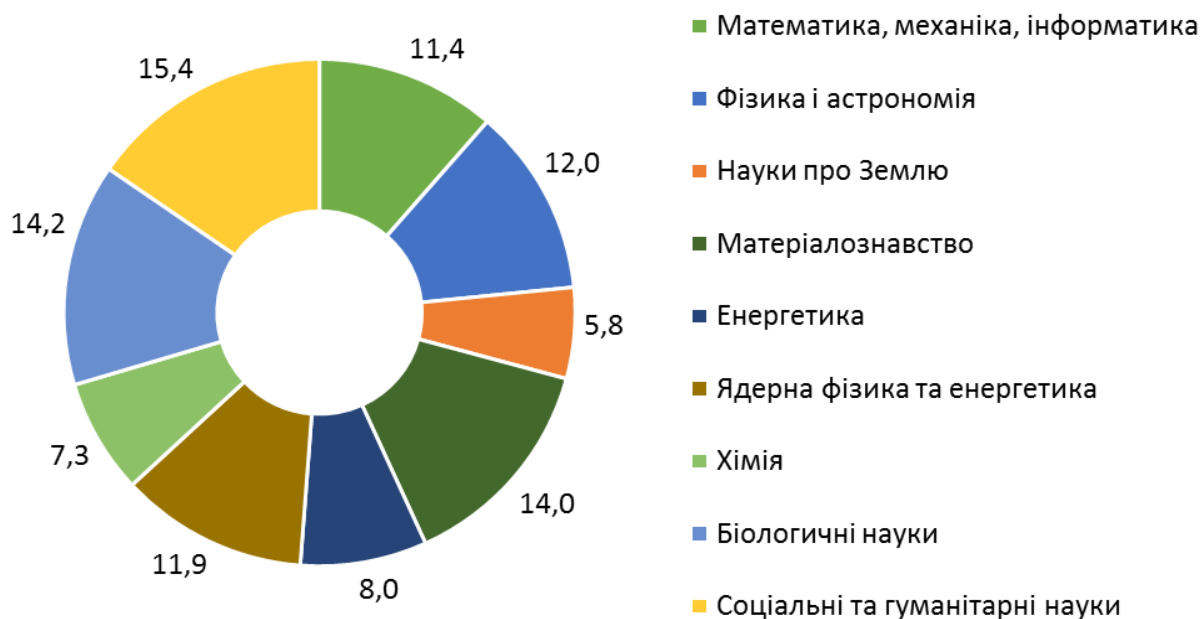
Основні джерела надходжень до спеціального фонду держбюджету НАН України: 2012, 2014

	2012		2014	
	<i>млн. грн.</i>	<i>%</i>	<i>млн. грн.</i>	<i>%</i>
Усього	756,3	100,0	571,9	100,0
у тому числі:				
плата за послуги, що надаються бюджетними установами	353,1	46,7	240,6	42,1
надходження від господарської та виробничої діяльності	43,6	5,8	30,7	5,4
плата за надання в оренду майна	152,0	20,1	139,6	24,3
Благодійні внески, гранти та дарунки	199,2	26,3	148,4	26,0
надходження від реалізації майна	1,4	0,2	1,0	0,2
кошти від виконання окремих конкретних доручень	6,0	0,8	11,5	2,0
інші надходження	1,0	0,1	0,1	...

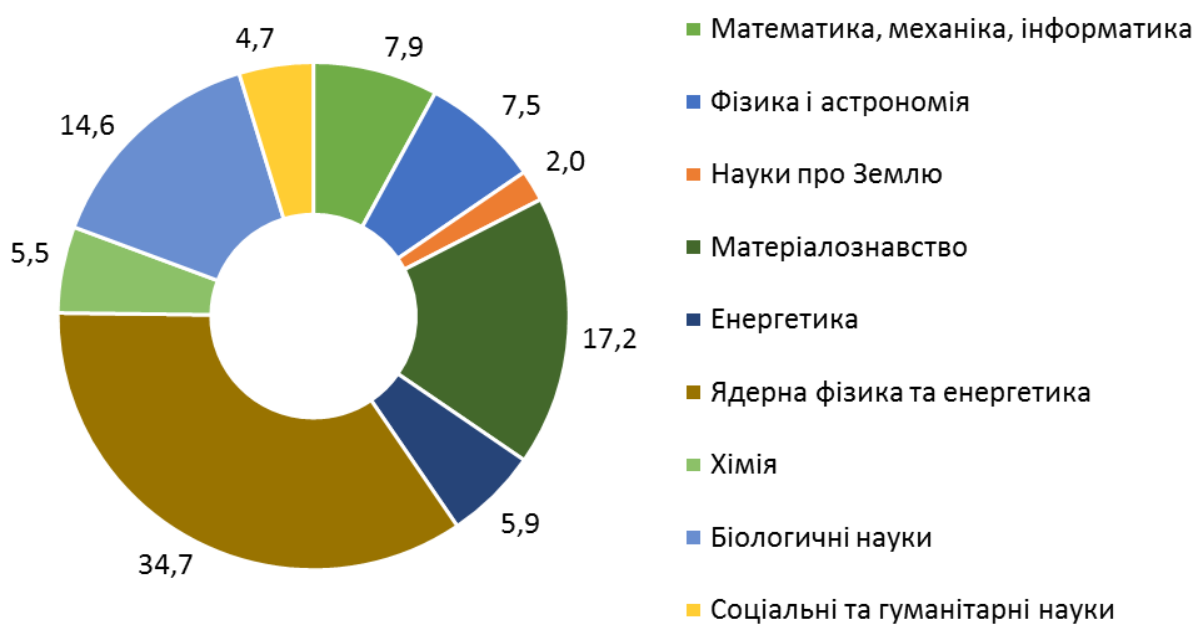
Обсяги фінансування з Державного бюджету наукових установ по відділеннях НАН України: 2014

	Загальний обсяг фінансування				
	Усього, млн. грн.	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Усього, млн. грн.	у % до загального обсягу фінансу- вання	Усього, млн. грн.	у % до загального обсягу фінансу- вання
Усього	3054,5	2482,7	81	571,8	19
у тому числі по відділеннях:					
математики	45,0	43,0	95	2,0	5
інформатики	134,2	115,2	86	1908	14
механіки	119,7	97,5	81	22,2	19
фізики і астрономії	338,82	297,6	88	41,2	12
наук про Землю	145,6	134,7	92	10,9	8
фізико-технічних проблем матеріалознавства	411,2	316,6	77	94,6	23
фізико-технічних проблем енергетики	202,9	170,7	84	32,2	16
ядерної фізики та енергетики	427,4	236,7	55	190,7	45
хімії	201,5	171,2	85	30,2	15
біохімії, фізіології і молекулярної біології	179,8,	149,1	83	30,7	17
загальної біології	224,4	174,5	78	49,9	22
економіки	96,8	86,7	90	10,1	10
історії, філософії та права	214,3	200,8	94	13,5	6
літератури, мови та мистецтвознавства	55,0	52,8	96	2,2	4
Установи при Президії НАН України	208,9	188,2	90	20,7	10
Інші установи	48,8	47,3	97	1,5	3

Розподіл базового бюджетного фінансування по відділеннях НАН України: 2014, %

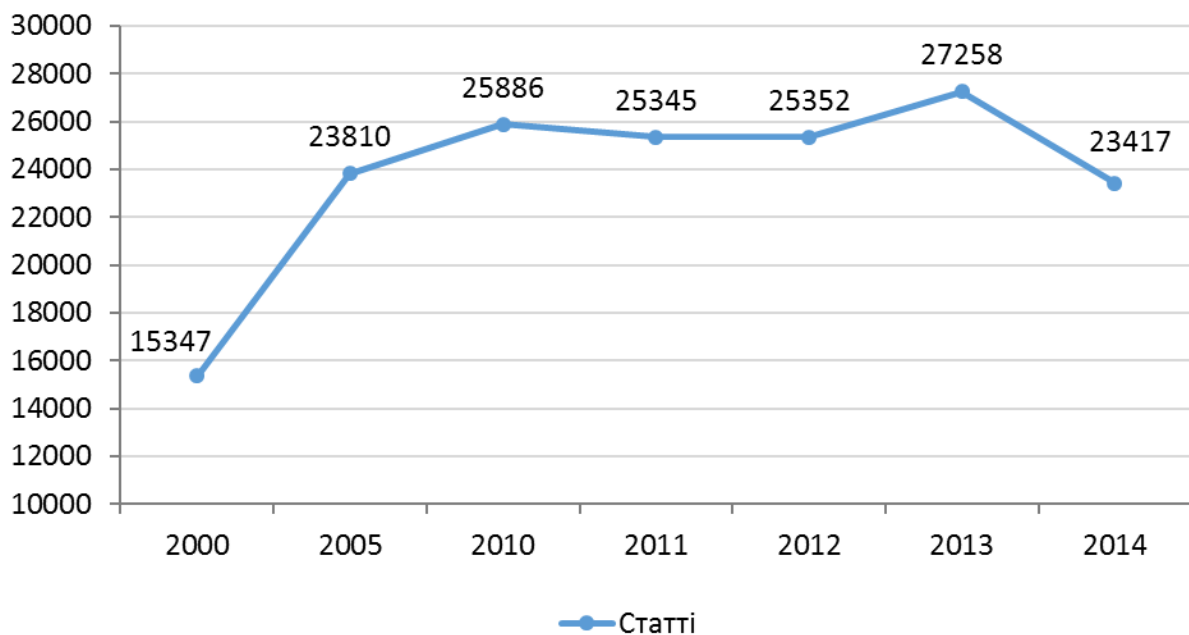
Розподіл спеціального фонду по відділеннях НАН України: 2014, %

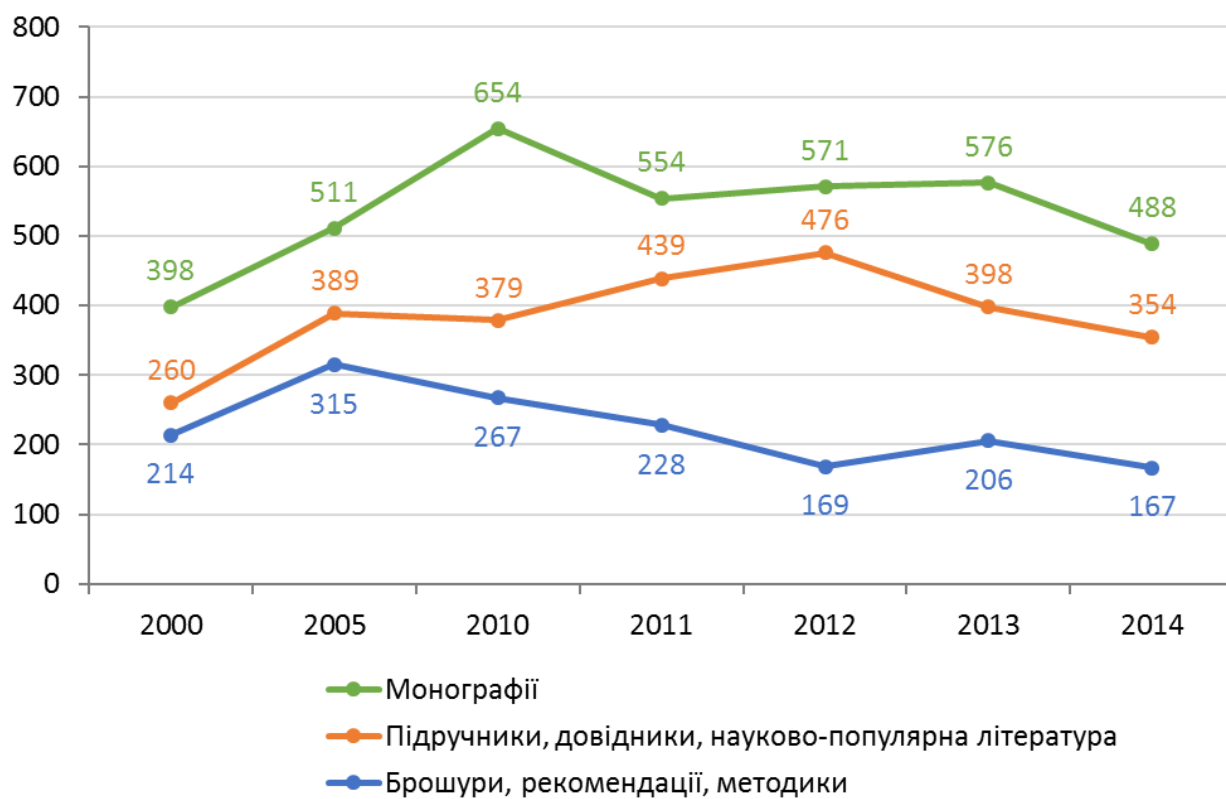

ІХ.9. Випуск друкованої продукції

	Усього	у тому числі				
		монографії	підручники, довідники, науково- популярна література	брошури, рекомен- дації, методики	статті	пре- принти
2000	16290	398	260	214	15347	71
2005	25400	511	389	315	23810	375
2010	27231	654	379	267	25886	45
2011	26616	554	439	228	25345	50
2012	26586	571	476	169	25352	18
2013	28465	576	398	206	27258	27
2014	24441	488	354	167	23417	15

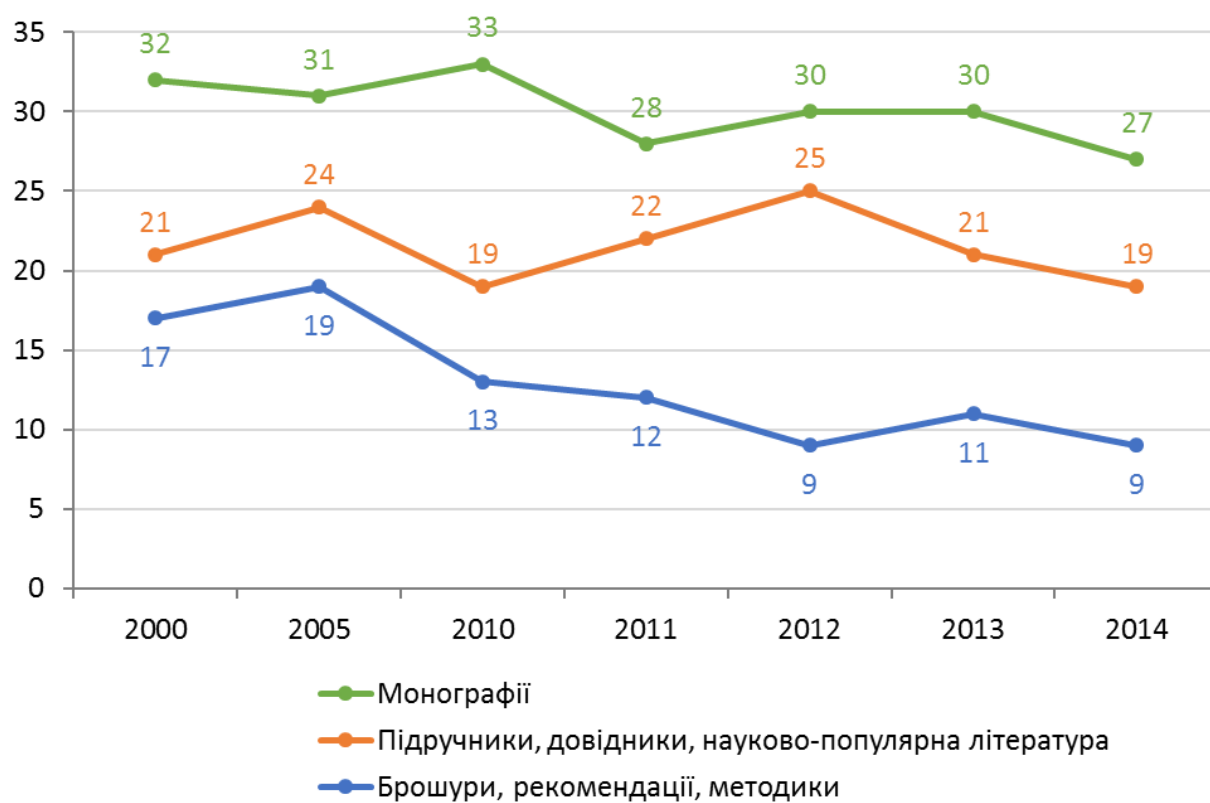
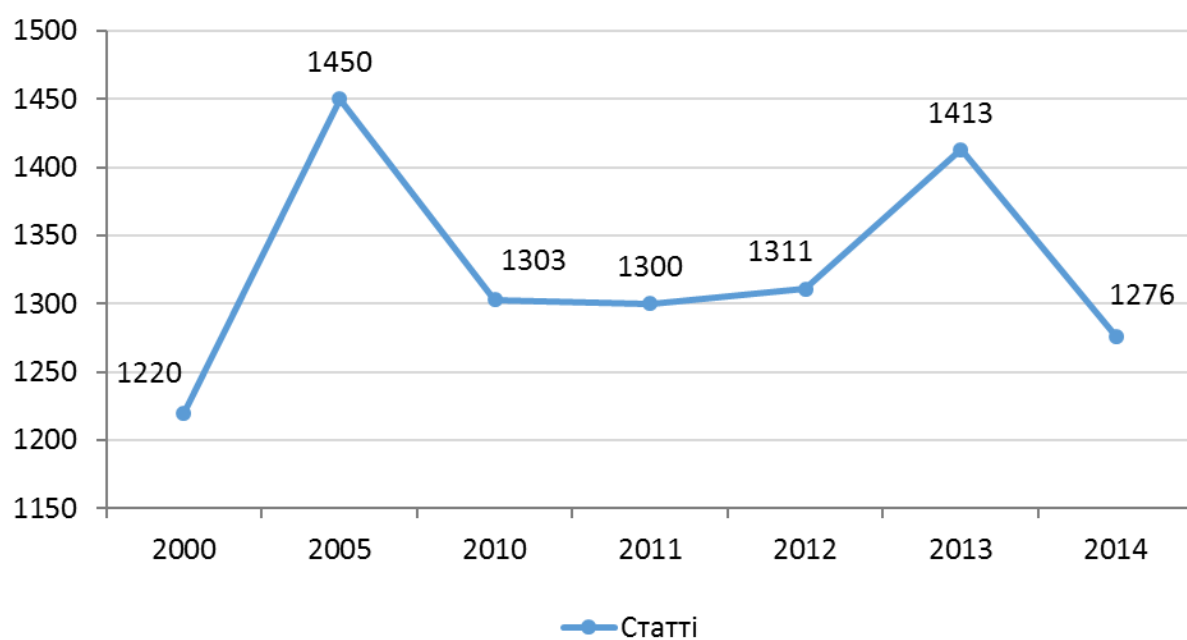
**Динаміка випуску друкованої продукції в НАН України,
одиниць**

Динаміка випуску друкованої продукції на 1000 наукових працівників, одиниць

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Статті	1220	1450	1303	1300	1311	1413	1276
Монографії	32	31	33	28	30	30	27
Підручники	21	24	19	22	25	21	19
Брошури, рекомендації, методики	17	19	13	12	9	11	9

**Випуск установами НАН України
друкованої продукції: 2014, одиниць**

	Моно- графії	Підручники, довідники, науково- популярна література, кількість	Брошури, рекомен- дації, методики, кількість	Статті, кіль- кість	Пре- принти, кіль- кість
Усього	488	354	167	23417	15
у тому числі по відділеннях:					
математики	16	14	2	705	8
інформатики	31	26	16	818	1
механіки	18	4	5	864	0
фізики і астрономії	34	16	11	2408	0
наук про Землю	22	7	10	913	0
фізико-технічних проблем					
матеріалознавства	23	8	3	2259	1
фізико-технічних проблем енергетики	26	10	27	1069	—
ядерної фізики та енергетики	18	3	1	1298	4
хімії	17	7	4	1405	—
біохімії, фізіології і молекулярної біології	7	3	14	1120	—
загальної біології	35	27	33	1694	—
економіки	90	12	12	1663	1
історії, філософії та права	96	118	15	5132	—
літератури, мови та мистецтвознавства	36	66	5	1493	—
Наукові центри НАН України та МОН України	3	1	—	19	—
Установи при Президії НАН України	16	32	9	566	—

Структура випуску монографій науковцями відділень НАН України, %

Структура випуску статей науковцями відділень НАН України, %

**Випуск наукової видавничої продукції
НАН України: 2009-2014**

Рік	Книги		З них монографії		Статті	
	Назв	Обсяг (обл.-вид. арк.)	Назв	В тому числі виданих за кордоном	Усього	В тому числі в закордонних журналах
2009	901	17888,7	671	45	25963	4495
2010	871	17769,4	654	55	25886	5048
2011	786	15197,0	554	67	25345	5495
2012	785	16574,0	571	74	25352	5405
2013	776	14644,9	576	90	27258	5949
2014	630	10530,1	488	74	23417	6392

**Кількісні показники ДП "НВП "Видавництво "Наукова думка"
НАН України": 2009-2014**

Рік	Назв книг	Обсяг, обл.- вид. арк.	Тираж, тис. прим.	Назв монографій*
2009	37	957,0	5,6	13
2010	68	1717,3	38,3	54
2011	51	1484,2	46,3	32
2012	59	1648,0	47,6	40
2013	54	1401,1	34,7	39
2014	75	1502,4	33,1	59

* видано за державним замовленням

**ІХ.10. Кількість заявок на видачу охоронних документів
та отриманих охоронних документів
у Державному департаменті інтелектуальної власності
України**

(одиниць)

	Подано заявок на видачу охоронних документів					Одержано рішень про видачу охоронних документів				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	800	792	813	794	713	723	815	702	872	774
у тому числі по відділеннях:										
математики	1	2	2	4	2	3	1	4	4	—
інформатики	62	39	57	60	32	58	38	34	55	46
механіки	76	80	68	89	73	66	79	66	80	74
фізики і астрономії	64	72	82	85	96	68	81	69	96	96
наук про Землю	22	32	50	43	36	29	45	33	54	43
фізико-технічних проблем матеріалознавства	241	220	256	189	182	201	231	174	262	204
фізико-технічних проблем енергетики	75	73	57	59	64	62	77	70	71	46
ядерної фізики та енергетики	17	14	9	17	13	13	15	11	14	17
хімії	154	166	140	157	130	137	144	159	141	150
біохімії, фізіології і молекулярної біології	56	61	60	61	51	63	61	58	58	67
загальної біології	32	41	32	16	18	23	43	24	30	20

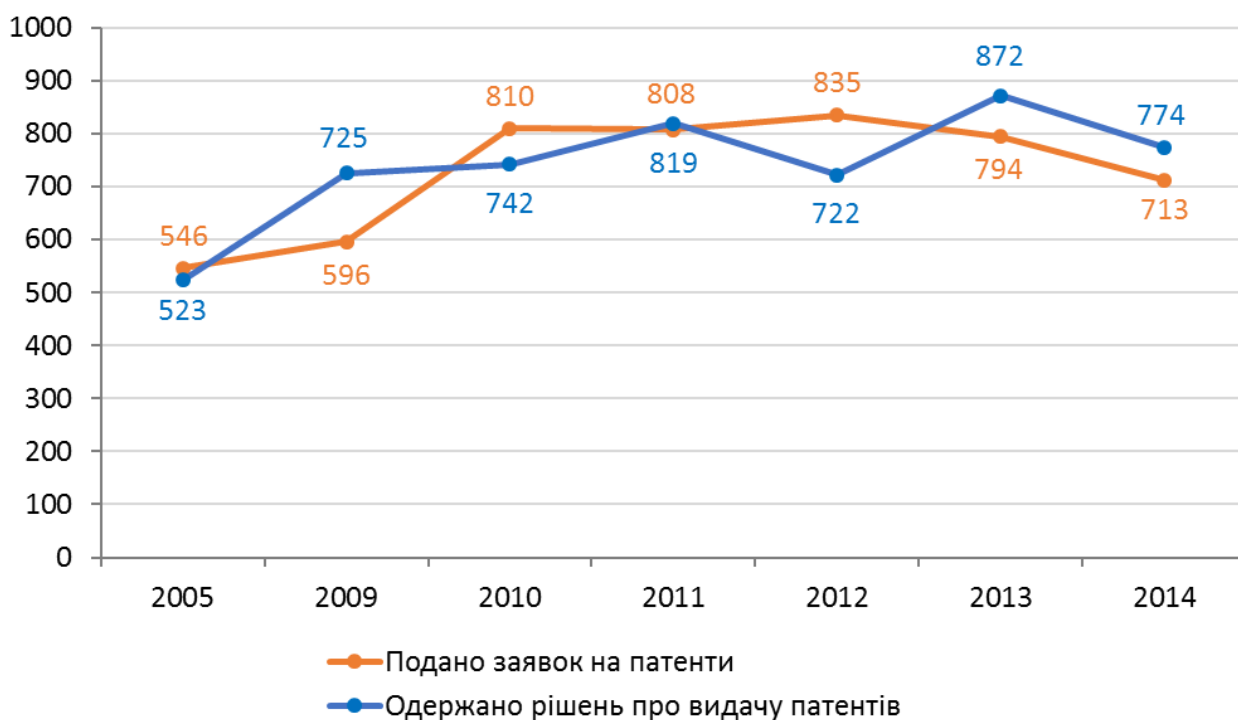
IX.11. Кількість заявок на видачу охоронних документів та отриманих охоронних документів у патентних відомствах іноземних держав

(одиниць)

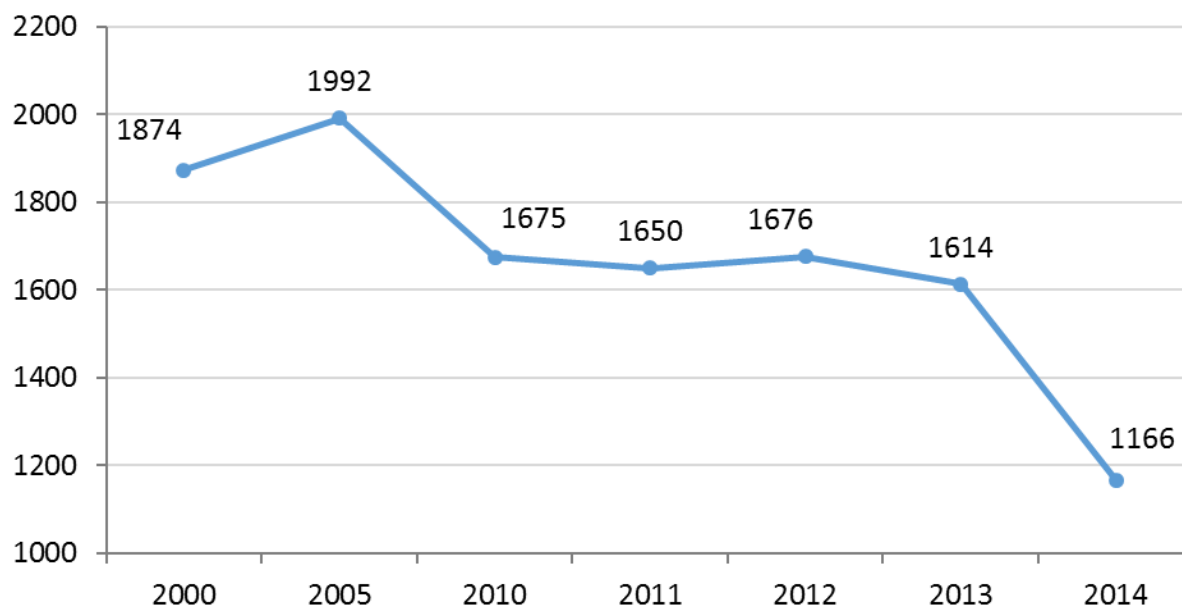
	Подано заявок на видачу охоронних документів					Одержано рішень про видачу охоронних документів				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Усього,	10	16	14	14	11	19	4	11	13	9
у тому числі по відділеннях:										
математики	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
інформатики	3	—	—		1	6	—	—	2	—
механіки	—	—	—	2	2	—	—	—	—	1
фізики і астрономії	2	5	1	3	—	—	—	3	1	—
наук про Землю	2	—	—	—	—	2	1	—	2	—
фізико-технічних проблем										
матеріалознавства	2	4	3	2	8	9	3	1	2	7
фізико-технічних проблем										
енергетики	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ядерної фізики та енергетики	—	2	3	6	—	—	—	—	—	1
хімії	1	2	5	—	—	2	—	1	2	—
біохімії, фізіології і молекулярної біології	—	3	2	1	—	—	—	5	1	—
загальної біології	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—

IX.12. Створення і використання об'єктів інтелектуальної власності та впровадження наукових розробок

Динаміка створення об'єктів інтелектуальної власності, *одиниць*

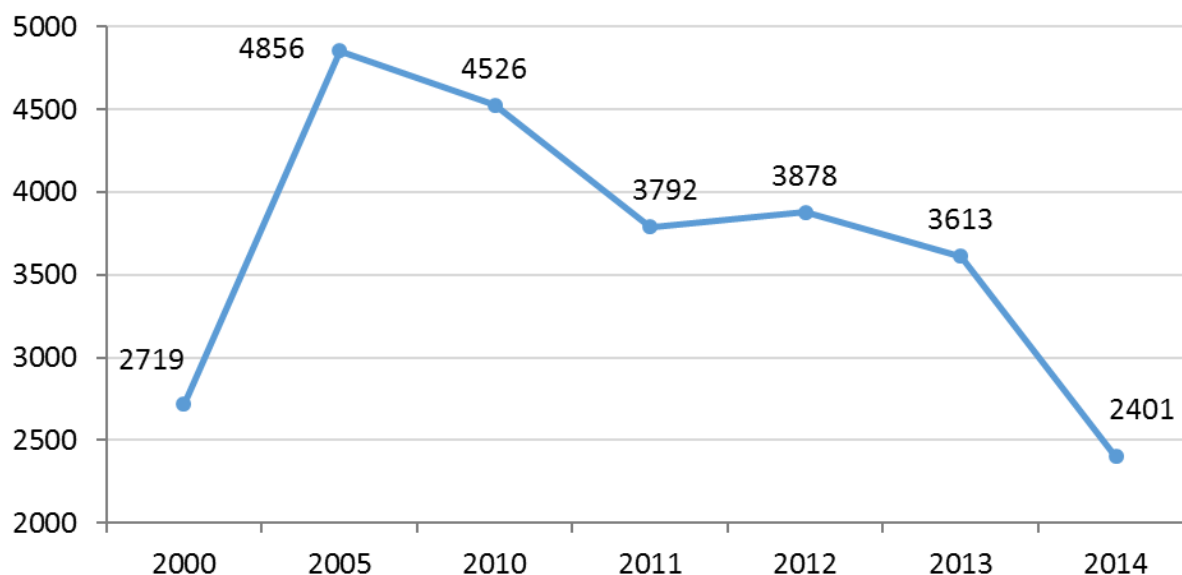

Динаміка впровадження наукових розробок, *одиниць*

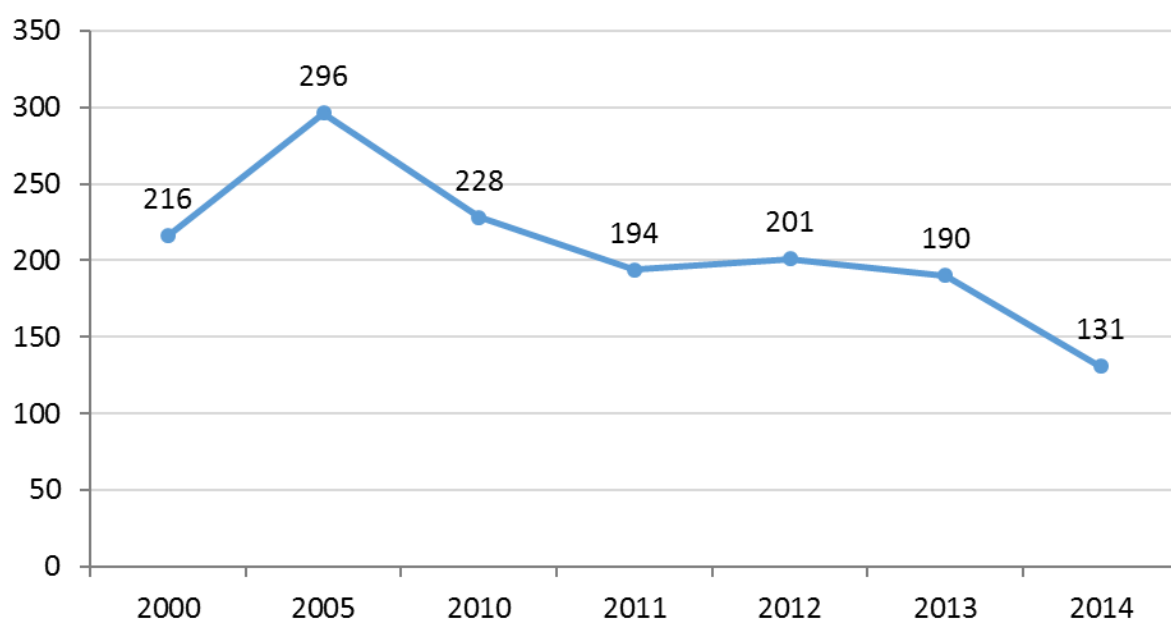

IX.13. Кількість господарських договорів і контрактів та обсяги їх фінансування

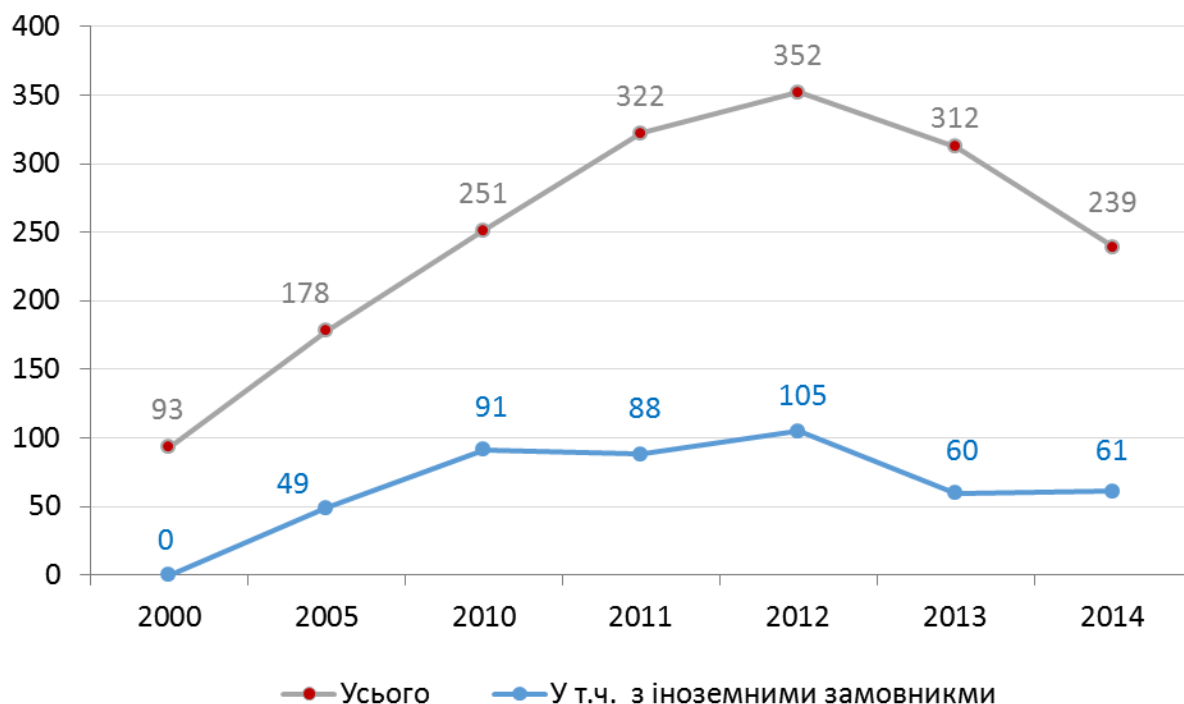
Динаміка кількості господарських договорів та контрактів, *одиниць*

Динаміка кількості господарських договорів та контрактів у розрахунку на 1000 наукових працівників, *одиниць*

Динаміка фінансування робіт за господарськими договорами та контрактами, *млн. грн.*

ІХ.14. Зовнішньоекономічна діяльність Національної академії наук України*

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Контракти з іноземними підприємствами, що виконувались установами НАН України, <i>одиниць</i>	314	295	364	335	316	195
Обсяг фінансування контрактів з іноземними замовниками, <i>млн. грн.</i>	84,0	91,3	88,2	105,0	59,7	61,2
Кількість впроваджених розробок, <i>одиниць</i>	2119	1675	1650	1676	1614	1166

* У 2009–2014 рр. установи НАН України виконували роботи та впроваджували розробки на підприємствах з 50 країн світу.

**IX.15. Кількість, фінансування госпдоговорів
з вітчизняними замовниками, контрактів
з іноземними підприємствами, що виконувались
установами НАН України у 2014 р.
та впроваджені ними розробки**

	Кількість госпдоговорів та контрактів, <i>одиниць</i>		Обсяги фінансування, <i>тис. грн</i>		Частка в загаль- ному обсязі фінансу- вання, %	Кількість впровад- жених розробок
	Усього	у тому числі з інозем- ними замовни- ками	Всього	у тому числі з інозем- ними замовни- ками		
Усього	2401	195	239432,2	61190,6	8,0	1166
у тому числі по відділеннях:						
Математики	18	—	856,6	—	1,9	1
Інформатики	49	7	14596,6	2476,4	10,9	25
Механіки	157	9	11110,3	2018,2	9,3	106
Фізики і астрономії	70	13	12047,1	4984,5	3,6	25
Наук про Землю	88	1	4844,1	43,9	3,3	61
Фізико-технічних проблем						
матеріалознавства	696	104	59540,4	23700,6	14,5	264
Фізико-технічних проблем енергетики	163	3	20238,5	1102,0	10,0	84
Ядерної фізики та енергетики	179	40	53017,6	20959,4	12,4	7
Хімії	169	12	14427,5	3822,1	7,2	18
Біохімії, фізіології і молекулярної біології	153	3	9465,5	1533,3	5,3	132
Загальної біології	383	—	22137,1	—	9,9	246
Економіки	34	3	2991,3	550,2	3,1	14
Історії, філософії та права	78	—	5363,6	—	2,5	28
Літератури, мови та мистецтвознавства	5	—	645,6	—	1,2	—
Інші установи	166	—	8150,4	—	3,9	155

**ІХ.16. Кількість учених
Національної академії наук України,
нагороджених Державними преміями України:
2000-2014**

(осіб)

2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Державна премія України в галузі науки і техніки										
42	57	41	61	63	43	42	43	56	28	72
Державна премія України ім. Т.Г. Шевченка в галузі літератури, журналістики і мистецтва										
–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–

**ІХ.17. Кількість учених
Національної академії наук України,
нагороджених державними нагородами України:
2000-2014**

(осіб)

2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Герой України										
1	4	1	4	2	3	1	1	–	–	–
Орден князя Ярослава Мудрого										
2	6	6	6	21	13	3	5	9	8	5
Інші державні нагороди										
13	17	21	31	90	41	12	25	26	–	–
Заслужений діяч науки і техніки										
13	11	10	24	40	22	3	10	11	21	2

IX.18. Перелік установ НАН України - власників наукових об'єктів, що становлять національне надбання

Назва установи НАН України	Назва наукового об'єкта, що становить національне надбання	Рік надання статусу
Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова	Дифрактометричний комплекс нового покоління	2001
Головна астрономічна обсерваторія	Лазерний супутниковий віддалемір «Київ-Голосіїв» наукового об'єкта Лазерні супутникові віддалеміри: «Київ-Голосіїв» та «Кацівелі-1893»	2001
Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І. Веркіна	Комплекс для фізичних досліджень при наднизьких температурах	2001
Радіоастрономічний інститут	Радіотелескоп УТР-2 із системою інтерферометрів УРАН-1 та УРАН-4 наукового об'єкта Радіотелескоп УТР-2 із системою інтерферометрів УРАН	2001
Полтавська гравіметрична обсерваторія Інституту геофізики ім. С.І. Суботіна	Інтерферометр УРАН-2 наукового об'єкта Радіотелескоп УТР-2 із системою інтерферометрів УРАН	2001
Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка	Інтерферометр УРАН-3 наукового об'єкта Радіотелескоп УТР-2 із системою інтерферометрів УРАН	2001
Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут"	Ядерно-фізичні установки	2001
Інститут ядерних досліджень	Ядерно-фізичні установки: дослідницький ядерний реактор з «гарячими камерами», ізохронний циклотрон «У-240»	2001

Продовження табл.

Назва установи НАН України	Назва наукового об'єкта, що становить національне надбання	Рік надання статусу
Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця	Банк клітинних ліній	2001
Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного	Колекція мікроорганізмів	2001
Інститут експериментальної патології, онкології та радіобіології ім. Р.Є. Кавецького	Клітинний банк ліній з тканин людини та тварин	2001
Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного	Національний гербарій України (колекція рослин) та колекція культур шапинкових грибів	2001
Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена	Наукові зоологічні фондові колекції	2001
Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка	Колекція тропічних і субтропічних рослин	2001
Донецький ботанічний сад	Експозиція «Степи України»	2001
Національний науково- природничий музей	Наукові фонди та музейна експозиція	2001
Державний природознавчий музей	Наукові фонди та музейна експозиція	2001
Інститут археології	Колекція «Скарби давньої історії України»	2001
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського	Фонд рукописів, стародруків, рідкісних видань, історичних колекцій, архівний фонд України та депозитарій	2001
Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника	Зібрання україніки та колекції стародрукованих і рукописних видань	2001
Інститут електронної фізики	Мікротрон М-30	2002
Інститут проблем кріобіології і кріомедицини	Низькотемпературний банк біологічних об'єктів	2002

Продовження табл.

Назва установи НАН України	Назва наукового об'єкта, що становить національне надбання	Рік надання статусу
Інститут фізіології рослин і генетики	Колекція цінних зразків озимої пшениці та кукурудзи -сорт, популяції, унікальні мутантні та рекомбінантні лінії, інбредні лінії	2002
Інститут клітинної біології та генетичної інженерії	Колекція зародкової плазми рослин флори України та світової флори	2002
Державний дендрологічний парк "Олександрія"	Генетичний фонд деревних, чагарникових, трав'янистих і квіткових рослин	2002
Національний історико- археологічний заповідник "Ольвія"	Комплекс історичних пам'яток	2002
Державна установа "Інститут технічних проблем магнетизму Національної академії наук України"	Магнітодинамічний комплекс	2004
Криворізький ботанічний сад	Колекції інтродуцентів деревних та чагарникових рослин	2004
Національний дендрологічний парк "Софіївка"	Колекції інтродуцентів деревних і кущових рослин	2004
Державний дендрологічний парк "Тростянець"	Колекції інтродуцентів деревних рослин	2004
Український степовий природний заповідник	Геологічний ландшафт та біологічна різноманітність біоти "Кам'яні могили"	2004
Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка	Архів рукописних фондів	2004
Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського	Архівні наукові фонди рукописів та фонозаписів	2004

Продовження табл.

Назва установи НАН України	Назва наукового об'єкта, що становить національне надбання	Рік надання статусу
Інститут народознавства	Наукові фондові колекції та музейна експозиція Музею етнографії та художнього промислу	2004
Український мовно-інформаційний фонд	Національна словникова база	2004
Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка	Комплекс випробувальних стендів для дослідження міцності матеріалів та елементів конструкцій в екстремальних умовах термосилового навантаження	2006
Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова	Кріомагнітний радіоспектроскопічний комплекс міліметрового діапазону довжини хвиль	2006
Науково-інженерний центр "Матеріалообробка вибухом" Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона	Дослідно-випробувальний полігон для матеріалообробки вибухом, утилізації боєприпасів та ракет	2006
Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного	Гідродинамічні стенди	2006
Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка	Колекції квітково-декоративних рослин та монокультурні сади	2006
Донецький ботанічний сад	Експозиція та колекція тропічних і субтропічних рослин	2006
Луганський природний заповідник	Рослинно-тваринний комплекс та еталонні чорноземні ґрунти	2006
Міжнародний центр астрономічних та медико-екологічних досліджень	Астрономічний комплекс на базі двометрового дзеркального телескопа високогірної обсерваторії "Терскол"	2007

Продовження табл.

Назва установи НАН України	Назва наукового об'єкта, що становить національне надбання	Рік надання статусу
Інститут гідромеханіки	Експериментальний комплекс для гідродинамічних досліджень	2008
Одеський археологічний музей	Наукові колекції з історії давніх культур та цивілізацій	2008
Державна установа "Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України"	Колекція штамів мікроорганізмів та ліній рослин для харчової та сільськогосподарської біотехнології	2009
Інститут технічної механіки НАН України і ДКА України	Плазмоелектродинамічний стенд	2013
Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова	Центр випробувань фотоперетворювачів та батарей фотоелектричних	2013
Радіоастрономічний інститут	Комплекс електромагнітного зондування навколишнього середовища	2013
Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного	Колекція культур мікроводоростей України (Інститут ботаніки Академії наук України - альгологічна)	2013
Чорноморський біосферний заповідник	Природний комплекс аренних ділянок та пов'язані з ними узбережжя	2013
Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна	Колекція рекомбінантних антитіл людини та гібридом- продуцентів моноклональних антитіл	2015
Інститут фізіології рослин і генетики	Колекція штамів симбіотичних та асоціативних азотфіксуючих мікроорганізмів	2015
Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка	Колекційний фонд енергетичних та ароматичних рослин	2015

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИКИ⁶

Види наукових та науково-технічних робіт

Фундаментальні дослідження — це експериментальні або теоретичні дослідження, що спрямовані на одержання нових знань про закономірності розвитку природи, суспільства, людини, їхнього взаємозв'язку. Результатом їх виконання є гіпотези, теорії, методи тощо. Фундаментальні дослідження можуть закінчуватися рекомендаціями щодо проведення прикладних досліджень для визначення можливостей практичного використання одержаних наукових результатів, науковими публікаціями тощо.

Прикладні дослідження — це оригінальні дослідження, які здійснюються для отримання нових знань, але призначені головним чином для здійснення конкретної практичної мети чи завдання. Прикладні дослідження визначають можливі шляхи використання результатів фундаментальних досліджень, нові методи розв'язання проблем, сформульованих раніше.

Науково-технічні розробки — це систематичні роботи, що базуються на існуючих знаннях, отриманих у результаті досліджень і/чи практичного досвіду, та направлені на створення нових матеріалів, продуктів, процесів, пристроїв, послуг, систем чи методів. Ці роботи можуть бути також спрямовані на значне вдосконалення об'єктів, що вже існують. До обсягу **розробок** входять проектно-конструкторські і технологічні роботи, роботи по

⁶ Джерело: Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. зб. / Держ. служба статистики України. — К., 2015. — С. 247-255.

створенню дослідних зразків (партій) виробів (продукції), а також проектні роботи для будівництва.

Науково-технічні послуги – це діяльність у галузі науково-технічної інформації, патентно-ліцензійної діяльності, стандартизації, метрології та контролю якості, науково-технічного консультування та супутня діяльність, що сприяє впровадженню у виробництво науково-технічних розробок, інші види діяльності, що сприяють одержанню, поширенню та використанню наукових знань.

Сектори діяльності

До *державного сектору* належать організації, підпорядковані міністерствам, центральним органам виконавчої влади, які забезпечують управління державою та задоволення потреб суспільства в цілому (державне управління, оборона, правопорядок, охорона здоров'я, культура, освіта, соціальне забезпечення тощо), а також місцевим органам виконавчої влади. Ці організації, насамперед, обслуговують уряд і не мають на меті одержання прибутку. До *державного сектору входять національні академії наук*.

До *підприємницького сектору* належать організації та підприємства, основна діяльність яких пов'язана з виробництвом продукції та наданням послуг з метою одержання прибутку. Це галузеві науково-дослідні інститути, конструкторські, проектно-конструкторські організації, проектні та проектно-вишукувальні організації, промислові підприємства, дослідні бази та інші.

До *сектору вищої освіти* належать усі вищі навчальні заклади незалежно від підпорядкування, джерел фінансування та правового статусу, а також науково-дослідні інститути (центри), конструкторські, проектно-конструкторські організації, клініки, госпіталі, дослідні

(експериментальні) підприємства, підпорядковані вищим навчальним закладам, та організації (підприємства), що безпосередньо обслуговують вищу освіту. *До сектору вищої освіти не входять інститути національних академій наук, не зважаючи на те, що вони можуть вести підготовку аспірантів і докторантів.*

До **приватного неприбуткового сектору** належать приватні організації, що не мають на меті одержання прибутку (добровільні громадські об'єднання, професійні товариства, творчі спілки, асоціації, громадські, благодійні організації та фонди), крім організацій, які належать до державного сектору та які більш ніж наполовину фінансує держава.

Сектори науки

До **академічного сектору** відносяться організації, що підпорядковані національним академіям наук: Національній академії наук України, Національній академії аграрних наук, Національній академії медичних наук, Національній академії мистецтв, Національній академії педагогічних наук та Національній академії правових наук України;

до **галузевого сектору** відносяться організації різних галузей економіки, які виконують наукові та науково-технічні роботи;

до **сектору вищої освіти** відносяться вищі навчальні заклади, які мають спеціалізовані підрозділи (науково-дослідні частини та сектори, науково-дослідні лабораторії тощо), а також які виконують науково-технічні роботи на кафедрах;

до **заводського сектору** належать науково-дослідні та конструкторсько-технологічні підрозділи на промислових підприємствах.

Кількість працівників організації

Кількість працівників основної діяльності — це загальна кількість працівників організації, зайнятих в основному чи допоміжному видах діяльності, який класифікується за кодом 73 КВЕД-2010.

Категорії персоналу

До категорії **“дослідники”** відносяться наукові та інженерно-технічні працівники, які професійно займаються науковими дослідженнями та розробками і безпосередньо беруть участь у створенні нових знань, продуктів, процесів, методів та систем, а також адміністративно-управлінський персонал, що здійснює безпосереднє керівництво дослідницьким процесом (у тому числі керівники наукових організацій та підрозділів, які виконують наукові дослідження і розробки).

До категорії **“техніки”** відносяться працівники, основні функції яких вимагають володіння технічними знаннями та досвіду в одній чи декількох сферах природничих, технічних, суспільних або гуманітарних наук, які беруть участь у виконанні наукових досліджень та розробок, виконуючи технічні функції, як правило, під керівництвом дослідників (підготовку комп’ютерних програм; виконання бібліографічного пошуку та відбір відповідних матеріалів з архівів і бібліотек; виконання експериментів, випробовувань і аналізів; реєстрацію вимірювань, проведення розрахунків, підготовку креслень та схем; проведення статистичних обстежень тощо).

До категорії **“допоміжний персонал”** відносяться працівники, які виконують допоміжні функції, пов’язані з проведенням досліджень та розробок: працівники планово-економічних, фінансових підрозділів, патентних служб, підрозділів науково-технічної інформації, науково-технічних бібліотек; робітники, які здійснюють монтаж,

наладку, обслуговування та ремонт наукового обладнання і приладів; робітники дослідних (експериментальних) виробництв; лаборанти, які не мають повної вищої, базової вищої чи початкової вищої освіти.

У категорії “*інші*” враховуються інші працівники, які виконують функції загального характеру, пов’язані з діяльністю організації в цілому (працівники бухгалтерії, кадрової служби, підрозділів матеріально-технічного забезпечення, друкарки та ін.), а також працівники, зайняті переважно наданням науково-технічних послуг населенню або іншими видами діяльності, що не пов’язані з науковими дослідженнями і розробками.

До категорії “*фахівці*” відносять працівників категорій: “дослідники” та “техніки” (разом). До *виконавців* наукових та науково-технічних робіт відносять працівників категорій: “дослідники”, “техніки” та “допоміжний персонал”.

Фінансування

Загальний *обсяг наукових та науково-технічних робіт* визначається як сума вартості всіх виконуваних робіт протягом звітного року власними силами наукових організацій за прямими договорами без податку на додану вартість (без урахування робіт, виконаних співвиконавцями).

Витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт – це фактичні витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт (за собівартістю) у звітному періоді незалежно від джерела надходження коштів, включаючи як поточні, так і капітальні витрати (за винятком суми амортизаційних відрахувань на повне відновлення основних фондів). У зазначений обсяг витрат не входять витрати на виконання робіт (послуг), що не є науково-технічними, а також платні послуги населенню.

Внутрішні поточні витрати – це витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт власними силами організації, без урахування капітальних витрат та амортизації.

Обсяг фінансування – це кошти організації на погашення внутрішніх витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт з усіх джерел (бюджету, коштів вітчизняних та іноземних замовників, власних коштів та ін.).

Примітки до складу статистичних даних

З 2006 року організації та підприємства, які виконують лише науково-технічні послуги, *звіт не складають*.

Починаючи з 2006 року до числа спеціалістів, які виконують наукові та науково-технічні роботи за сумісництвом, включено всіх науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів.

З 2012 року організації й підприємства галузевих міністерств і відомств *звіт про наукову та науково-технічну діяльність не складають*.

Інформація щодо кількості докторів та кандидатів наук, зайнятих в економіці України, надається станом *на 31 грудня* (до 2012р. – станом на 1 жовтня).

З 2014 року Державною службою статистики України дані наводяться без урахування організацій і підприємств, розміщених на непідконтрольних територіях.

Наукове видання

Національна академія наук України:
статистичний та наукометричний аналіз
ефективності наукового потенціалу

За редакцією академіка НАН України В.Л. Богданова

Рекомендовано до друку
Вченою радою ДУ «Інститут досліджень
науково-технічного потенціалу та історії науки
ім. Г.М. Доброва» НАН України

Формат 60х84/16,
Ум. др. арк. 13,20.
Наклад 600 прим.
Зам. 16-068.

Видавець і виготовлювач «Видавництво «Фенікс»
Віддруковано на власному обладненні
Св-во суб'єкта видавничої справи
ДК №271 від 07.12.2000 р.
03067, м. Київ, вул. Шутова, 13Б
www.kniga.kiev.ua